

Foto: Kristine Bergseng/John-Arne Pettersen

Årsberetning 2023

31.03.2024

Innhold

Kommunedirektørens sammendrag	4
Årsberetning	7
Drift	7
Økonomisk oversikt etter art - Drift	10
Avviksanalyse – driftsregnskap for 2023:.....	11
Investering.....	19
Bevilgningsoversikt investering:.....	19
Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2023:	20
Balanse pr 31.12 2023:	26
Nøkkeltallspresentasjon:	28
Utviklingen av inntekter og utgifter	28
Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?	29
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?.....	31
Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2023:.....	32
Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?	32
Utviklingen i investeringsnivå	33
Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?	34
Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?	34
Hvordan er kommunens betalingsevne (likviditet)?	36
Finansrapportering.....	37
Personalmessige forhold.....	41
Bemanningsrapport.....	41
Nærvær og sykefravær 2023	42
Likestilling.....	44
Etikk og etiske retningslinjer	47
Kvalitetsarbeid.....	49
Kvalitetsarbeid 2023.....	49
Avviksrapportering 2023	50
Årsrapport investeringer 2023	52
Handlingsprogrammet 2023-26	60
Kommuneplan - Satsingsområder 2023-26	61
LEVE HELE LIVET I RÅDE	61
ATTRAKTIVE RÅDE.....	70
GRØNNE RÅDE	75
Økonomiske endringer	80
Årsrapport fra Kommunalområdene	81
Kommunedirektør med staber	81
Oppvekst og levekår	82
Helse, omsorg og rehabilitering	84
Politisk styring og kontroll	88
Skatter, rammetilskudd og finans	88
Saksgjennomgang - Formannskapet 2023	89
Saksgjennomgang - Kommunestyret 2023.....	91

Kommunedirektørens sammendrag

2023 har vært et år preget av høy aktivitet og fokus på utvikling og samhandling. I samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillige har vi satt fokus på å utvikle Rådesamfunnet. Gjennom flere år med fokus på det verdi- og holdningsskapende arbeidet "Vi i Råde", har vi for alvor begynt å se at alt er mulig når vi snakker sammen og skaper sammen.

I 2023 har kommunen styrket kraften i sitt innovasjon- og utviklingsarbeid med etablering av Smartbygda Råde og inngått et treårig samarbeid med Bjørk Innovation AS. Smartbygda Råde er et samarbeid mellom Råde kommune, privat næringsliv, innbyggere og akademika, og har som målsetting å skape nye, forbedrede og bærekraftige tjenester med innbyggerne, bidra til reduserte kostnader for kommunen og legge til rette for bærekraftig næringsutvikling. Smartbygda Råde har foreløpig etablert 7 utviklingsprosjekter for kommunen som skal fokusere på sentrumsutvikling, nytt helsebygg, blågrønn næring, mobilitet, smart energi, digital innbyggerinvolvering og sosial bærekraft med særlig fokus på mental helse for unge.

Digital utvikling og digitale muligheter utvikles svært raskt og gir både nye muligheter og utfordringer. I 2023 har nye muligheter med bruk av kunstig intelligens hatt et høyt fokus, og her har vi bare så vidt begynt å se mulighetene. Kommunen har derfor startet arbeidet med digital transformasjon for å kunne håndtere og nyttiggjøre seg potensialet i denne teknologien.

Fremtiden krever at vi er fremoverlent og har fokus på å se muligheter. Ledelse av tverrfaglige prosesser er et viktig satsningsområde i dette arbeidet. Alle ledere og en del resurspersoner har i løpet av de siste årene gjennomført LAP-studie (ledelse av prosesser). Dette programmet danner basis for videreutvikling av kommunens tjenester med fokus på innovasjon og samhandling internt, med innbyggere, næringsliv og organisasjoner.

Sterke lokalsamfunn skapes best sammen, der folkevalgte, ansatte, innbyggere og næringsliv bruker sine ressurser, tar felles ansvar og deltar aktivt i felleskapet. Vi jobber hver dag med å tenke annerledes om hvordan vi samhandler og inviterer innbyggerne til å delta aktivt, i temaer som omhandler deres liv. Fremover ønsker vi å legge til rette for at innbyggerne i stadig større grad medvirker i hvordan kommunens tjenester skal være, blant annet gjennom brukerdrevet innovasjon der løsningene utvikles av brukerne.

2023 var et godt driftsår for Råde kommune og kommunen har et solid økonomisk fundament. Kapasiteten og kvalitet i våre tjenester var jevnt over god. Vi er gjennomgående opptatt av kompetanse som sikrer god kvalitet og arbeider systematisk med kvalitetsutvikling. Kommunens medarbeidere har et stort engasjement for oppgavene de skal løse og er svært opptatt av hvordan de kan gi kommunens innbyggere gode tjenester i en tid med stadig nye utfordringer. Samhandling, nyskaping og felleskap har virkelig kommet til syne i vårt daglig arbeid på alle nivåer. Råde kommune blir stadig bedre på tverrfaglig arbeid for å sikre sammenhengende og helhetlige tjenester.

Råde kommunes årsregnskap for 2023 viser et mindreforbruk på 14,25 mill. kroner, som kommunedirektøren i henhold til ny forskrift har avsatt til disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond er pr 31.12.23 kr 134,4 mill. kroner.

Råde kommunes kommuneplan gir noe å strekke seg mot. Det er gjennom et tillitsfullt og godt samarbeide vi også fremover vil jobbe for å nå disse målene. Samhandling og felleskap på tvers av profesjoner, folkevalgte, kommunens innbyggere og næringsliv gjør at vi kan skape nye muligheter sammen.

Snakker vi sammen - skaper vi sammen.

Helse, omsorg og rehabilitering

Innbyggere i Råde skal oppleve kommunes tjenester som koordinerte og helhetlige. Vi arbeider for å utvikle tverrfaglig løsninger, i tråd med "Vi i Råde".

Det er et fokus på riktig bruk og kompetanse om velferdsteknologi, og Råde er blant annet i gang med digital hjemmeoppfølging.

Forebygging er et satsningsområde, noe som har vist seg gjennom blant annet utvikling av Frisklivssentralen, hverdagsrehabilitering, hverdagsmestring og etablering av forebyggende hjemmebesøk. I tillegg arbeides det med å etablere fleksible avlastningsløsninger for å avhjelpe pårørende. Her har det blant annet blitt etablert egne grupper for yngre personer med demens på kveldstid, tilbudet er knyttet til dagaktivitetstilbudet.

Det har gjennom hele året vært arbeidet godt sammen med pårørendegruppen til beboere som skal flytte inn i Ringveien. Prosjektet vil tilføre flere omsorgsboliger til yngre personer med nedsatt funksjonsevne som i dag bor hjemme hos sine familier.

Vi ser fortsatt ett økende behov hos pasienter med omfattende medisinske behov som bor hjemme og på institusjon. Videre opplever vi høyt sykefravær på noen av våre tjenester, og at det er særlig utfordrende å rekruttere helsepersonell i kortere vikariater. Sykefravær vil derfor være et videre fokusområde inn i 2024.

Oppvekst og levekår

Med innføring av ny barnevernlov har kommunen hatt særskilt fokus på intern kontroll, kvalitetsutvikling og satt intern veiledning i system i barnevernet. Dette gir oss trygghet i form av et faglig godt barnevern, kontroll på rapportering og avvik samt en betydelig kostnadsreduksjon sammenlignet med 2022. Videre er barnevernsreformen fulgt opp med forebyggende arbeid i hele tjenestekjeden for barn og unge, hvor blant annet "prosjekt BTI" er avsluttet og satt i drift i alle virksomheter som jobber med barn og unge fra august 2023. Vi har nå gode handlingsveiledere for ansatte som gir støtte i arbeidet med sårbare barn, elever og unge voksne, som har tydelig føringer for å bygge opp under tverrfaglig samarbeid.

Råde kommune har i 2023 hatt utfordringer knyttet til ungdomsmiljøet i kommunen. Vi har arbeidet tverrfaglig i oppfølgingen av dette og fått bistand av eksterne miljøarbeidere, samt politiets forebyggende avdeling. Vi har satt fokus på tiltak både i ungdomsskolen og på barneskolene for å hjelpe elever som utfordrer i miljøet, samt å sikre at alle elever opplever å ha et trygt og godt miljø. Arbeidet har hatt mye fokus og kommunen jobber videre med dette i 2024. Vi ser at det på generelt grunnlag er flere barn i både barnehage og skole som har behov for tett oppfølging av voksne i hverdagen. Vi ønsker å jobbe med tidlig innsats, hvor prosjekt 123 også bidrar helt ned til barnas første 3 leveår.

I forbindelse med overgang fra barnehage til barneskole og fra barneskole til ungdomsskole har vi fra august 2023 startet med å ha PPT til stede på skolene de første 8 ukene av skolestarten. Dette har gitt verdifulle gevinster i form av samarbeid mellom skolene og PPT, samt et felles løft for å etablere gode læringsarenaer både for de små og de nye 8.klassingene.

I 2023 har vi også åpnet 2 nye verdifulle tilbud til våre innbyggere, hvor ny skatepark i Saltnes ble åpnet i mai og gratis utlånssbod (BUA) med fritidsutstyr sommer og vinter åpnet i juni. Dette gir et godt tilbud til mange av våre innbyggere, og som vil være gode arenaer i mange år fremover.

Miljø, plan, teknikk og eiendom

Virksomheten har lyktes godt med å levere gode tjenester eksternt og internt, og samtidig fortsatt arbeidet med å utvikle tjenestene. Områdereguleringsplan for Karlshus og kommuneplanens arealdel er blitt vedtatt. Kulturminneplan er sendt på førstegangs høring, og sendes på 2. gangs høring 2024. Opparbeidelse av turvei i Karlshusskogen er blitt videreført

Det arbeides kontinuerlig med digitalisering, automatisering av fagsystemer, slik at de blir mer effektive og enklere å bruke. Det har vært godt samarbeid og god produksjon ved virksomhetens fag- og tjenesteområder, samt et utstrakt samarbeid med blant annet næringsliv og utbyggere. Prosjektene med etablering vann- og avløpsledninger fra Saltnes til Oven, Tasken og Sognshøy /E6 er ferdigstilt og tatt i bruk.

Administrasjon

Godt arbeidsmiljø og en stabil personalgruppe bidrar til høy produktivitet i stabene. Selv om det har vært noe langtidssfravær, har det likevel blitt levert gode tjenester eksternt og internt. Noe av utviklingsarbeidet har gått noe saktere enn ønsket grunnet omdisponering av personellet. Informasjonssikkerhet har hatt høyt fokus i 2023. Opplæring av ansatte samt styrking av sikkerhet i digital infrastruktur har vært viktige grep. Smartbygda Råde ble opprettet i 2023, og er et innovasjonssamarbeid under paraplyen Vi i Råde. I 2023 har det vært gjennomført innbygger møter, hvor det har kommet mange gode forslag om fremtidens Råde, og ut ifra dette er det blitt etablert flere innovasjonsprosjekter. Kommune- og fylkestingsvalg ble gjennomført med høy kvalitet. Det er stadig flere som velger å benytte forhåndsstemmeperioden og særlig valgbobil plassert på forskjellige steder i bygda er veldig populært og har vært avgjørende for at stadig flere velger å benytte seg av muligheten for å forhåndsstemme.

Kommunedirektøren vil få takke de folkevalgte i både gammelt og nytt kommunestyre, og med ordføreren i spissen, for samarbeidet i 2023. Vi skal ta mange store beslutninger i denne kommunestyreperioden. Sammen skal vi de neste årene gjøre Råde kommune til et enda bedre sted for innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner.

Jeg vil også rette en stor takk til alle ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Gjennom å levendegjøre kommunens verdier «raushet, glede og respekt» bidrar dere hver dag til å gjøre Råde kommune til et godt sted å arbeide og bo. Sammen videreutvikler vi «Vi i Råde»

Råde, 31.03.2024

Inger K. Skarpholt Fjeld
Kommunedirektør

Årsberetning

Drift

For driftsåret 2023 bokfører kommunen et positivt regnskapsmessig resultat på kr 14,25 mill. *Brutto driftsresultat*¹ ble kr 40,8 mill. og *netto driftsresultat*² ble kr 35,4 mill.

For at kommunen skal ha en sunn økonomi og evnen til å avsette midler til fremtidig bruk, bør netto resultatgrad utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter. For 2023 var netto resultatgrad 4,36%.

For å gi et mer korrekt bilde av brutto- og netto resultatgrad er det nødvendig å gjøre noen korrigeringer av tallene. Dette er omtalt spesielt under kapitlet «Nøkkeltallspresentasjon».

Resultatet for 2023 ble kr 14,25 mill. bedre enn det som ble varslet ved 2. tertial og endte opp kr 14,25 mill. bedre enn vedtatt budsjett. Etter rapporten for 2. tertial, hvor flere virksomheter har meldt store merforbruk, har alle virksomhetene holdt igjen alle kjøp som ikke har vært strengt nødvendig for at det prognostiserte merforbruket i driften skulle bli minst mulig. Arbeidet med å vurdere tjenestebehovet opp mot tildelte rammer vil fortsatt ha høyt fokus videre i 2024, dette for å få kontroll på merforbruket knyttet til tjenesteproduksjonen. I tillegg har skatteinntektene blitt høyere enn budsjettet og prognostisert. For mer detaljer, henvises det til avviksanalysen for driftsregnskapet.

Rammetilskudd (fratrullet inntektsutjevning) ble kr. 0,4 mill. høyere enn budsjettet. Skatteinntektene ble 3,6 mill. høyere enn budsjettet. Skatteinntektene må ses i sammenheng med inntektsutjevningmidler som ble kr 4,5 mill. høyere enn budsjettet. Samlet sett ble skatteinntekter og inntektsutjevning kr 8,1 mill. høyere enn budsjettet.

Det har blitt avsatt og brukt av disposisjonsfond, som vedtatt, men på grunn av mindreforbruk/overskudd i driften, skal bruk av disposisjonsfond strykes for å minske mindreforbruket/overskuddet. På bakgrunn av dette ble bruk av disposisjonsfond strøket med kr 6,4 mill. i 2023.

Tidligere var det kommunestyret som disponerte overskuddet når de behandlet årsregnskapet. I henhold til ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv er dette endret. §4-3 i forskriften sier: «*Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i §4-1 er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningene, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk skal avsettes til disposisjonsfond.*»

På bakgrunn av dette har kommunedirektøren foretatt strykninger og avsetninger i henhold til §4-3. Dette står oppstilt i regnskapet «Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – Drift (§5-9)» (s.11).

¹ Brutto driftsresultat er sum driftsinntekter fratrullet sum driftsutgifter, og viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter.

² Netto driftsresultat er brutto driftsresultat +/- eksterne finanstransaksjoner + motpost avskrivninger, og viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger.

Selvkostområdene vann og avløp gikk i 2023 med et «underskudd» på kr 10,6 mill. Kommunen har ikke penger på selvkostfond for vann og avløp og underskuddet ble i sin helhet belastet driften. Underskuddet blir da overført til 2024 som fremførbart underskudd. Feiing hadde et overskudd på kr 100'. Dette ble brukt til å dekke inn deler av det negative selvkostfondet. Byggesak hadde et underskudd på kr 27' og kart/oppmåling hadde et underskudd på kr 70'. Utslippstillatelser hadde et overskudd på kr 250'.

Kommunens likviditet kan gjenspeiles i kommunens resultat.

Likviditeten har de siste årene vært stabilt god. Dette skyldes i stor grad at vi har hatt mye ubrukte lånemidler. For en mer detaljert analyse av likviditeten, se kapitlet

Nøkkeltallspresentasjon» hvor dette er nærmere belyst.

Trekkrettigheten (kassekreditten) har ikke vært benyttet i 2023.

Råde kommunes økonomi har hatt en stabil positiv kurve de siste årene. Mye av dette skyldes tidligere gjennomførte innsparingsplaner og omstillingstiltak. I tillegg har kommunen de siste årene, hatt høye skatteinntekter samt flere ekstraordinære inntekter. Disse inntektene kan ikke forventes fremover og det blir viktig å oppretthold den restriktive linjen til forvaltning av kommunens økonomi, og at dette fortsatt har høy prioritet også i fremtiden. Det er i gode tider man skal bygge opp sine likviditetsreserver slik at man kan stå sterkere rustet når det kommer uforutsette hendelser. Råde kommune har ved utgangen av 2023 kr 134,4 mill. på disposisjonsfond.

Økonomi og regnskap:

Tabellen nedenfor viser en oppsummering av alle kommunalområdene for regnskapsåret 2023

Kommunen totalt			
	2023		
	Justert Budsjett	Regnskap	Avvik Regnskap - Just. budsj.
Politisk styring og kontroll	7 683 347	8 181 867	-498 520
Helse, omsorg og rehabilitering	184 778 035	194 912 795	-10 134 760
Oppvekst og levekår	268 264 294	275 431 978	-7 167 684
Rådmann m/staber	56 620 693	54 055 602	2 565 091
Miljø, plan og teknikk	33 533 211	44 060 967	-10 527 756
Rammer, skatt og finans	-550 879 580	-576 643 208	25 763 628

For å vise et mest mulig riktig resultat for kommunalområdene må det korrigeres for utgifter de har utgiftsført i sitt regnskap, men kostnader er budsjettet og mottatte inntekter er ført på et overordnet finansområde. I tillegg må det korrigeres for strykninger for bruk av disposisjonsfond (se tabell under).

	Korrigeringer				
	Strøm	Strykning av bruk av fond	Statens pensjons-kasse	Regulerings-premie	AGA Regulerings-premie
Politisk styring og kontroll	0	150 000	0	103 924	14 653
Helse, omsorg og rehabilitering	328 110		34 532	5 672 966	804 757
Oppvekst og levekår	554 850	200 000	2 393 517	4 446 512	964 444
Rådmann m/staber	137 763	600 000	10 172	1 318 983	187 411
Miljø, plan og teknikk	274 536	5 068 000	0	1 491 534	210 306
Mer-/mindreforbruk					

Tabellen over viser ekstraavgifter på kommunalområdene som er budsjettet under finansområdene; 180 Skatter og rammetilskudd og 190 Finanstransaksjoner og årsoppgjørdisposisjoner, eller at det har kommet inn ekstraordinære inntekter (premieavvik og bruk av premiefond) til pensjon som må ses i sammenheng med utgiftene på kommunalområdene. Samt strykninger av bruk av fond.

	Regnskap 2022	2023		
		Justert Budsjett	Korrigert Regnskap	Avvik Regnskap - Just. budsj.
Politisk styring og kontroll	5 951 050	7 683 347	7 913 289	-229 942
Helse, omsorg og rehabilitering	190 103 736	184 778 035	188 072 430	-3 294 395
Oppvekst og levekår	242 065 971	268 264 294	266 872 655	1 391 639
Rådmann m/staber	47 082 615	56 620 693	51 801 273	4 819 420
Miljø, plan og teknikk	31 983 421	33 533 211	37 016 590	-3 483 379

Denne tabellen viser korrigert regnskap når man tar hensyn til korrigeringen i tabellen på forrige side.

For kommentarer til det enkelte kommunalområde, se rapporter fra områdene på s. 81.

Økonomisk oversikt etter art - Drift

	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-284 381 372	-279 489 000	-253 886 000	-238 072 135
Innteks- og formuesskatt	-254 619 480	-251 037 000	-248 875 000	-263 558 937
Eiendomsskatt	-28 391 830	-29 493 000	-29 493 000	-28 111 584
Andre skatteinntekter	-12 672	0	0	-12 672
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-26 037 543	-20 755 000	-2 638 000	-20 392 896
Andre overføringer og tilskudd fra andre	-143 642 427	-60 398 170	-76 165 170	-118 412 021
Brukerbetalinger	-19 224 365	-16 240 838	-17 420 450	-19 936 929
Salgs- og leieinntekter	-54 589 294	-51 639 000	-51 639 000	-45 776 307
Sum driftsinntekter	-810 898 984	-709 052 008	-680 116 620	-734 273 481
Lønnsutgifter	368 911 045	334 056 889	324 444 443	342 507 740
Sosiale utgifter	90 566 658	80 999 433	80 432 711	84 406 455
Kjøp av varer og tjenester	242 620 285	208 979 773	206 124 773	217 568 084
Overføringer og tilskudd til andre	36 731 076	35 159 753	39 422 533	33 144 390
Avskrivninger	31 260 376	31 678 000	27 700 000	27 617 516
Sum driftsutgifter	770 089 440	690 873 848	678 124 460	705 244 185
Brutto driftsresultat	-40 809 544	-18 178 160	-1 992 160	-29 029 295
Renteinntekter	-10 686 367	-10 756 000	-7 236 000	-3 953 721
Utbytte	-644 962	0	0	-387 284
Gevinter og tap på finansielle omløpsmidler	3 091	0	0	-415
Renteutgifter	25 814 889	24 916 000	20 206 000	12 353 042
Avdrag på lån	22 179 328	22 179 000	21 226 000	19 472 412
Netto finansutgifter	36 665 978	36 339 000	34 196 000	27 484 034
Motpost avskrivninger	31 260 376	31 678 000	27 700 000	27 617 516
Netto driftsresultat	-35 403 942	-13 517 160	4 503 840	-29 162 778
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Overføring til investering	136 503	137 000	200 000	0
Avsetning til budet driftsfond	11 355 776	34 000	1 734 000	7 207 722
Bruk av bundne driftsfond	-4 063 626	-404 000	-404 000	-5 700 600
Avsetninger til disposisjonsfond	27 975 289	20 134 000	0	27 655 656
Bruk av disposisjonsfond		-6 383 840	-6 033 840	0
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	35 403 942	13 517 160	-4 503 840	29 162 778
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Avviksanalyse – driftsregnskap for 2023:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht. «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)», §14-7 b).

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten «Økonomisk oversikt etter art – drift», og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Inntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Rammetilskudd (KOSTRA-art 800):

Regnskap	284 381
Justert budsjett	279 489
Avvik	4 892

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
800	Rammeoverføringer	376	Merinntekt rammeoverføringer.
8002	Inntektsutjevningsmidler	4 516	Merinntekt inntektsutjevningsmidler.

Skatt på inntekt og formue (KOSTRA-art 870):

Regnskap	254 619
Justert budsjett	251 037
Avvik	3 582

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
870	Skatt på inntekt og formue	3 582	Merinntekt skatt på inntekt og formue

Eiendomsskatt (KOSTRA-art 874-875):

Regnskap	28 392
Justert budsjett	29 493
Avvik	-1 101

Artsgruppens mindreinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
874-5	Eiendomsskatt	-1 101	Mindreinntekt eiendomsskatt boliger og fritidsboliger (-715') og eiendomsskatt næringseiendom (-386').

Andre skatteinntekter (KOSTRA-art 877):

Regnskap	13
Justert budsjett	
Avvik	13

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
877	Andre direkte og indirekte skatter	13	Skyldes merinntekt konsesjonsavgift.

Andre overføringer og tilskudd fra staten (KOSTRA-art 810-829):

Regnskap	26 038
Justert budsjett	20 755
Avvik	5 283

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
8130	Integreringstilskudd	-347	Mindreinntekt integreringstilskudd.
8170	Andre statlige overføringer	6 168	Merinntekt vertskommunetilskudd
8180	Rente- og avdragskompensasjon	640	Merinntekt rentekompensasjon til sykehjem, skolebygg og kirkebygg.

Andre overføringer og tilskudd fra andre (KOSTRA-art 700–780, 830-850, 880-890 og 920):

Regnskap	143 642
Justert budsjett	60 398
Avvik	83 244

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
700	Refusjoner fra staten	46 092	Merinntekt skyldes i hovedsak refusjoner for kostnader til helsetjenester ved Nasjonalt ankomstsenter i forbindelse med økt mottak av flyktninger (17 995'), styrking ukrainske elever, tilbud til voksne med langvarige og sammensatte tjenestebehov, frivillighetssentralen, helhetlig oppfølging av flyktninger og tilskudd for ressurskrevende tjenester.
710	Sykelønnsrefusjon	15 767	Merinntekt sykelønnsrefusjoner og foreldrepenger. Dette skyldes høyere sykefravær og flere i fødselspermisjon enn budsjettert
729	Momsrefusjon drift	8 510	Merinntekt momskompensasjon, motpost artsgruppe 429.
730	Refusjon fra fylkeskommuner	407	Merinntekt regionale folkehelsemidler (322'), ung medvirkning 2023, samt flere mindre refusjoner.
750	Refusjoner fra kommuner	10 874	Merinntekt skyldes i all hovedsak salg av skole- og barnehageplasser, refusjon for utført tilsyn av barnevern i andre kommuner, 6 måneder PPT og salg av institusjonsplasser
770	Refusjoner fra andre	2 945	Merinntekt tilskudd knyttes til flere prosjekter og må ses mot merforbruk på lønn, kjøp av varer og tjenester og avsetning til fond på de forskjellige prosjektene
850	overføring fra kommuner	-1 479	Merinntekt skyldes i all hovedsak samarbeidsavtale vedrørende PPT (et halvår ført på art 750)
890	Overføringer fra andre	89	Merinntekt gaver diverse prosjekter og fra pårørende.
920	Mottatte avdrag på utlån	38	Mottatt mer avdrag på sosiale utlån enn budsjettert

Brukerbetalinger (KOSTRA-art 600-619):

Regnskap	19 224
Justert budsjett	16 241
Avvik	2 984

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
600	Brukerbetalinger	2 984	Merinntekt brukerbetalinger skyldes høyere inntekt på opphold i institusjon (1 611'), barnehage og SFO.

Salgs- og leieinntekter (KOSTRA-art 620-670):

Regnskap	54 589
Justert budsjett	51 639
Avvik	2 950

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
620	Avgiftsfritt salg	491	Merinntekt Kart/oppmålingsgebyr, utleie av utstyr og andre gebyrinntekter. Mindreinntekt byggesaksgebyrer, tinglysningsgebyrer og behandlingsgebyr planer.
629	Billettinntekter	758	Billettinntekter årets Råde parkfestival og ungdomsfestival
630	Husleieinntekter	569	Merinntekt husleie kommunale utleieboliger.
640	Kommunale årsgebyr	166	Mindreinntekt kommunale årsgebyr VA, merinntekt på tilknytningsavgift.
650	Avgiftspliktig salg	966	Merinntekt skyldes i all hovedsak salg på Råde Gårdsfestival og merinntekt fra skogeiendommer og kommunens ladestasjoner.

Renteinntekter (KOSTRA-art 900.905):

Regnskap	11 331
Justert budsjett	10 756
Avvik	575

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
900	Renteinntekter	-70	Mindreinntekt renter av bankinnskudd. Merinntekt renter av utlån og andre renteinntekter.
905	Utbytte og eieruttak	645	Merinntekt utbytte fra Østfold Energi og Gjensidigestiftelsen.

Utgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Lønnsutgifter (KOSTRA-art 010-089, 160-165):

Regnskap	368 911
Justert budsjett	334 057
Avvik	-34 854

Artsgruppens merforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
010	Lønn faste stillinger	-11 822	Merforbruk skyldes lønn faste stillinger og tillegg for vakter og knyttes i hovedsak til helsetjenester ved Nasjonalt ankomstsenter og prosjektkostnader ført fastlønn.
020	Vikarer	-12 238	Merforbruk skyldes i all hovedsak vikarer i forbindelse med fravær og ferie
030	Ekstrahjelp	-6 065	Merforbruket ekstrahjelp. Skyldes i all hovedsak Helsehuset og styrking av skolen for oppfølging av elever med særskilte behov. Merforbruk på ankomstsenter, men dette ses i sammenheng med økte refusjoner
040	Overtid	-4 024	Merforbruk overtid, skyldes i all hovedsak merforbruk på Helsehuset, skolene, Familie, MTPE og TFF, men dette ses i sammenheng med økte refusjoner
050	Andre trekkpliktige ytelser	-434	Merforbruk fosterhjem, besøkhjem, avlastning, annen lønn, og tilsynsfører
070	Lønn faste stillinger nybygg og vedlikehold	197	Mindreforbruk skyldes i all hovedsak vakanser
075	Lønn renhold	-709	Merforbruk skyldes lønn til sykevikar og ferievikar/ekstrahjelp renhold
080	Godtgjørelse folkevalgte	-154	Merforbruk godtgjørelse folkevalgte
089	Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arb.giv.avg. pliktig lønn	773	Skyldes i all hovedsak mindreforbruk kvalifiseringsordningen
160	Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil m.v. som er oppgavepliktige	-14	Merforbruk på kjøregodtgjørelse og oppholdsutgifter
165	Andre oppgavepliktige godtgjørelser	-364	Merforbruk utgiftsdekning til fosterhjem og oppgavepliktige stipend

Sosiale utgifter (KOSTRA-art 090-099):

Regnskap	90 567
Justert budsjett	80 999
Avvik	-9 567

Artsgruppens merforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
90	Pensjon	-5 260	Merforbruk pensjon SPK (370') og KLP (4 890'). merforbruk ankomstsenteret må ses mot mottak av høyere refusjon
99	Arbeidsgiveravgift	-4 307	Merforbruk arbeidsgiveravgift, skyldes i hovedsak sykefravær, merforbruk ankomstsenteret må ses mot høyere refusjon fra UDI

Kjøp av varer og tjenester (KOSTRA-art 100-285, 160-165, 300-380):

Regnskap	242 620
Justert budsjett	208 980
Avvik	-33 641

Artsgruppens merforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
100	Kontormateriell	73	Mindreforbruk kontormateriell, data-rekvisita og faglitteratur. Merforbruk abonnement tidsskrifter
105	Undervisningsmateriell	-705	Merforbruk digitale læremidler/lisenser, lærebøker og arbeidsmateriell til undervisning
110	Medisinsk forbruksmateriell	-750	Merforbruk, kjøp av medisinsk forbruksmateriell.
114	Medikamenter	-421	Merforbruk medikamenter, kr 362' knytter seg til ankomstsenter.
115	Matvarer	-1 277	Merforbruk matvarer og bevertning, i hovedsak økte priser til storkjøkken (helsehuset)
120	Andre utgifter	4 591	Mindreforbruk på div arter skyldes i hovedsak at dette er en generell post for andre diverse utgifter og det er derfor vanlig med avvik.
130	Post, banktjenester, telefon, internett/bredbånd	-283	Merforbruk knyttet til telefon, mobil og datakommunikasjon.
140	Annonse, reklame, informasjon	-39	Merforbruk annonser, reklame og informasjon.
150	Opplæring, kurs	-1 117	Merforbruk opplæringstiltak for ansatte og folkevalgte, kurs- og konferanseutgifter og utgifter til foreleser/kursholder.

170	Drift av egne transportmidler	-642	Merforbruk årsavgift og forsikring, service og transport av barn.
180	Energi	-164	Skyldes strømkostnader.
182	Fyringsolje og fyringsparafin	-328	Merforbruk fyringsolje.
185	Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring	-148	Merforbruk forsikring til personer/elever, forsikring av bygg/maskiner/løsøre og vakthold og alarmsystemer.
190	Leie av lokaler og grunn	-185	Merforbruk husleie, festeavgifter og andre leieutgifter.
195	Avgifter, gebyrer, lisenser	-1 339	Merforbruk lisenser, kontingenter, kommunale eiendomsgebyrer og andre gebyrer/avgifter.
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	-1 333	Merforbruk inventar og utstyr, kjøp av IKT- og mobilutstyr og trygghetsalarmer.
209	Medisinsk utstyr	-48	Merforbruk kjøp av medisinsk utstyr.
210	Kjøp, leie og leasing av transportmidler	-86	Merforbruk knyttet til leie av leasingbiler.
220	Leie av driftsmidler	-283	Merforbruk skyldes i all hovedsak leie av maskiner/utstyr til Råde Parkfestival og ungdomsfestival, samt leie av datautstyr på virksomhetene.
230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	-1 771	Mindreforbruk vedlikehold veier og grøntanlegg. Det er merforbruk knyttet til elektro, VVS, branntekniske installasjoner og vedlikehold av bygg innvendig og generelle driftsoppgaver bygg.
240	Serviceavtaler/ reparasjoner	595	Mindreforbruk knytter seg i all hovedsak til IKT-systemer.
250	Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg	-273	Merforbruk materialer til drift, se mot mindreforbruk andre arter.
270	Kjøp av tjenester	-19 496	Merforbruk knyttet til blant annet Råde Parkfestival og Ungdomsfestival, kjøp av tjenester, juridisk bistand, tolketjenester og vikarbyrå helse og omsorg. Merforbruk ankomstsenter (8 576') ses mot økte refusjoner fra UDI.
300	Kjøp fra staten	2 413	Mindreforbruk kjøp av omsorgstiltak barnevern.
330	Kjøp fra fylkeskommunen	-12	Merforbruk på kjøp av grunnskoleplass fra fylkeskommunen.
350	Kjøp fra kommuner	-3 612	Merforbruk, krisesenter voksenopplæring, kjøp av skoleplasser/barnehageplasser i andre kommuner. Videre er det merforbruk (2 174') på kjøp av legevaktjenester.

370	Kjøp fra andre	-3 905	Merforbruk avlastningstiltak, driftstilskudd leger/fysioterapeuter, og tilskudd og refusjoner til private barnehager.
380	Kjøp fra andre	-3 088	Merforbruk kjøp i forbindelse med Vann/avløpsanlegg.

Overføringer og tilskudd til andre (KOSTRA-art 400-490, 520):

Regnskap	36 731
Justert budsjett	35 160
Avvik	-1 571

Artsgruppens mindreforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
400	Overføringer til staten	-88	Tilbakebetaling av for mye mottatt tilskudd.
429	Merverdiavgift som gir rett til momskomp	-8 510	Merforbruk momskompensasjon, har motpost under artsgruppe 729.
470	Overføring til andre private	6 835	Merforbruk sosial omsorg, tap på fordringer og tilskudd og erstatninger (VA). Mindreforbruk reserveerte tilleggsbevilgninger (10 544').
480	Overføring til andre regnskapsenheter i KOSTRA konsern	360	Gjelder overføring til IKS.
520	Utlån	-168	Merforbruk sosiale utlån

Renteutgifter (KOSTRA-art 500):

Regnskap	25 815
Justert budsjett	24 916
Avvik	-899

Artsgruppens merforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
500	Renteutgifter	-899	Mindreforbruk renter langsiktig gjeld (588') og merforbruk formidlingslån (1 475').

Investering

Investeringsregnskapet for 2023 anses å være i balanse. Det er ingen store avvik og de fleste prosjektene følger vedtatt plan. Nedenfor er det satt opp en avviksanalyse som beskriver avvikene.

Kommunedirektøren har i tillegg laget en rapport med status og kommentarer til alle vedtatte investeringsprosjekter. Se «Årsrapport investeringer» s. 52.

Bevilgningsoversikt investering:

	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	68 654 029	92 645 375	207 899 125	126 159 815
Tilskudd til andres investeringer	500 000	500 000	731 250	214 000
Investering i aksjer og andeler i selskaper	1 361 276	1 500 000	1 500 000	1 219 880
Utlån av egne midler	0	0	0	800 000
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	70 515 305	94 645 375	210 130 375	128 393 695
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 448 296	-7 572 375	-19 339 125	-5 232 672
Tilskudd til andre	-4 380 993	-5 037 000	-17 947 000	-22 471 928
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	-4 000
Salg av finansielle anlegsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-44 242	0	0	-19 792
Bruk av lån	-58 103 182	-79 374 000	-161 476 250	-98 409 513
Sum investeringsinntekter	-68 976 713	-91 983 375	-198 762 375	-126 137 905
Videreutlån	24 450 950	20 000 000	20 000 000	17 811 947
Bruk av lån til videreutlån	-24 450 950	-20 000 000	-20 000 000	-17 811 947
Avdrag på lån til videreutlån	8 109 867	3 600 000	3 600 000	11 701 511
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 988 339	-3 600 000	-3 600 000	-8 442 930
Netto utgifter videreutlån	2 121 529	0	0	3 258 581
Overføring fra drift	-136 503	-137 000	-200 000	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	3 292 569	0	0	5 406 913
Bruk av bundet investeringsfond	-5 649 153	-250 000	-268 000	-8 657 734
Avsetninger til ubundet investeringsfond	194 242	0	0	19 792
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 361 276	-2 275 000	-10 900 000	-2 283 341
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	-3 660 121	-2 662 000	-11 368 000	-5 514 371
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2023:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht. «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)», §14-7 b).

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten «Bevilgningsoversikt – investering», og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Investeringsutgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Investeringer i varige driftsmidler (10:285 - 160:165)

Regnskap	68 658
Justert budsjett	92 645
Avvik	23 988

Artsgruppens mindreforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
30	Lønn til ekstrahjelp	-578	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
50	Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	-20	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
90	Pensjonsinnskudd	-141	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
99	Arbeidsgiveravgift	-104	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
115	Matvarer	-4	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
160	Utgifter og godtgjørelse for reiser mm.	-31	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
170	Transport og reise	-46	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	3 485	Differanse skyldes prosjekter som går over flere år (IKT) og noen anskaffelser som ikke er gjennomført. Disse blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektene over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett.
210	Kjøp og leie av transportmidler	946	Skyldes to stk. bestilte biler som ikke ble levert i 2023, men som kommer i 2024.

230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	16 678	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett. Det største avviket på artsgruppen knytter seg til vann/avløpsprosjekter, Strømnesåsen, Omsorgsboliger Ringveien og Forprosjekt Helsehus (regnskapsført på annen art).
270	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	-8 628	Differanse skyldes kjøp av tjenester, budsjetttert under art 230. Gjelder i all hovedsak prosjektene infrastruktur Strømnesåsen, Nytt helsehus og omsorgsboliger i Parkveien. Strømnesåsen gjennomføres etter anleggsbidragsmodellen og må ses sammen med artsgruppe 770 og 230.
280	Grunnerverv	14 999	Artsgruppe 280 og 285 må ses i sammenheng. Det er budsjetttert med kjøp av eiendom for 15 millioner, det er kjøpt eiendom for 3,7 millioner.
285	Kjøp av eksisterende bygg og anlegg	-3 691	Artsgruppe 280 og 285 må ses i sammenheng. Det er budsjetttert med kjøp av eiendom for 15 millioner, det er kjøpt eiendom for 3,7 millioner.
429	Merverdiavgift	1 124	Skyldes merverdiavgift på investeringer. Må ses i sammenheng med motpost under artsgruppe 729

Investering i aksjer og andeler i selskaper (KOSTRA-art 500:529):

Regnskap	1 361
Justert budsjett	1 500
Avvik	139

Artsgruppens mindreforbruk skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
529	Kjøp av aksjer og andeler	139	mindreforbruk egenkapitaltilskudd KLP

Investeringsinntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Kompensasjon for merverdiavgift (KOSTRA-art 729):

Regnskap	-6 448
Justert budsjett	-7 572
Avvik	-1 124

Artsgruppens mindreinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
729	Kompensasjon moms	-1 124	Mindreinntekten ses i sammenheng med motposten art 429

Tilskudd fra andre (KOSTRA-art 700:780 - 729,830,900):

Regnskap	-4 381
Justert budsjett	-5 037
Avvik	-656

Artsgruppens mindreinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
730	Refusjoner fra fylkeskommuner	150	Merinntekten refusjoner i forbindelse med trafikksikkerhetsplan.
770	Refusjoner fra andre private	379	Merinntekt refusjoner i forbindelse med utbygging av infrastruktur i Strømnesåsen.
830	Overføring fra fylkeskommuner	300	Merinntekt tippemidler skatepark Saltnes.
890	Overføringer fra andre	-1 500	mindreinntekt prosjekt uteområde Råde v/Råde ungdomsskole som ikke har startet.
900	Renteinntekter	15	Merinntekt renteinntekter

Mottatte avdrag på utlån av egne midler (KOSTRA-art 920):

Regnskap	-44
Justert budsjett	
Avvik	44

Artsgruppens merinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
920	Mottatte avdrag på utlån	44	Mottatte avdrag på lån til Effata.

Bruk av lån (KOSTRA-art 910):

Regnskap	-58 103
Justert budsjett	-79 374
Avvik	-21 271

Artsgruppens mindreinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
910	Bruk av lån	-21 271	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene vil være i henhold til prosjektenes totalbudsjett. De største avvikene på artsgruppen knytter seg til vann, avløp og kjøp og salg av eiendom.

Utgifter til vidreutlån

(Alle tall i 1000 kr)

Videreutlån (KOSTRA-art 522):

Regnskap	24 451
Justert budsjett	20 000
Avvik	-4 451

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
522	Utlån	-4 451	Høyere utlån av startlån enn budsjettert, men innenfor rammen av ubrukte midler til utlån. Ses mot art 912

Bruk av lån til vidreutlån (KOSTRA-art 912):

Regnskap	-24 451
Justert budsjett	-20 000
Avvik	4 451

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
912	Bruk av lån til vidreutlån	4 451	Høyere utlån av startlån enn budsjettert, men innenfor rammen av ubrukte midler til utlån. Ses mot art 522.

Avdrag på lån til vidreutlån (KOSTRA-art 512):

Regnskap	8 110
Justert budsjett	3 600
Avvik	-4 510

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
512	Avdrag Lån	-4 510	Betalte avdrag på startlån, inkludert ekstraordinære avdrag som følge av innløste lån, mottatt og avsatt, i 2022, innbetalt til Husbanken i 2023

Mottatte avdrag på vidreutlån (KOSTRA-art 922):

Regnskap	-5 988
Justert budsjett	-3 600
Avvik	2 388

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
922	Mottatte avdrag på vidreutlån	2 388	Mottatte avdrag på startlån samt ekstraordinære innløsninger av lån. Mottatt og avsatt i 2023, innbetales til Husbanken i 2024

Overføring fra drift og netto avsetninger:

(Alle tall i 1000 kr)

Avsetninger til og/eller bruk av bundne investeringsfond (KOSTRA-art 550, 950):

Regnskap	-2 357
Justert budsjett	-250
Avvik	2 107

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
550	Avsetninger til budne fond	-3 293	Merforbruk skyldes ekstraordinært avdrag formidlingslån, innbetalt og avsatt i 2023 og betales i 2024.
950	Bruk av bundne fond	5 399	Merforbruk skyldes ekstraordinært avdrag formidlingslån som ble innbetalt og avsatt i 2022 og betalt i 2023.

Avsetninger til og/eller bruk av ubundet investeringsfond (KOSTRA-art 540 og 940):

Regnskap	-1 167
Justert budsjett	-2 275
Avvik	-1 108

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
540	Avsetninger til ubundne fond	-194	Gjelder mottatt avdrag på forsikringsoppgjør, bilen som er kondemnert erstattes i 2024 og avsettes til fond i 2023
940	Bruk av ubudne fond	-914	Gjelder etablering av gangvei Tomb til Karlshus.

Balanse pr 31.12 2023:

	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER		
A. Anleggsmidler	1 670 997 086	1 537 286 196
I. Varige driftsmidler	831 517 608	794 210 874
Faste eiendommer og anlegg	804 942 666	769 960 738
Utstyr, maskiner og transportmidler	26 574 942	24 250 136
II. Finansielle anleggsmidler	116 311 610	96 818 865
Aksjer og andeler	19 964 869	18 740 593
Obligasjoner	-	-
Utlån	96 346 741	78 078 272
III. Immaterielle eiendeler	-	-
IV. Pensjonsmidler	723 167 868	646 256 457
B. Omløpsmidler	342 205 767	299 612 003
I. Bankinnskudd og kontanter	200 423 254	196 724 773
II. Finansielle omløpsmidler	-	-
1. Aksjer og andeler	-	-
2. Obligasjoner	-	-
3. Sertifikater	-	-
4. Derivater	-	-
III. Kortsiktige fordringer	141 782 513	102 887 230
1. Kundefordringer	53 460 357	50 006 083
2. Andre kortsiktige fordringer	5 422 609	7 116 325
3. Premieavik	82 899 547	45 764 822
Sum eiendeler	2 013 202 853	1 836 898 199
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital	481 432 262	418 910 244
I. Egenkapital drift	160 864 863	125 597 424
1. Disposisjonsfond	135 853 877	107 878 587
2. Bundne driftsfond	25 010 987	17 718 837
3. Merforbruk i driftsregnskapet	-	-
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	-	-
II. Egenkapital investering	23 693 296	27 216 913
1. Ubundet investeringsfond	18 626 123	19 793 156
2. Bundne investeringsfond	5 067 173	7 423 757
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	-	-
III. Annen egenkapital	296 874 103	266 095 906
1. Kapitalkonto	296 330 016	265 551 820
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	544 086	544 086
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-	-
D. Langsiktig gjeld	1 413 768 729	1 320 180 163
I. Lån	706 953 880	664 033 075
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	706 953 880	664 033 075
2. Obligasjonslån	-	-
3. Sertifikatlån	-	-
II. Pensjonsforpliktelse	706 814 849	656 147 088
E. Kortsiktig gjeld	118 001 863	97 807 792
I. Kortsiktig gjeld	118 001 863	97 807 792
1. Leverandørgjeld	41 928 556	31 333 406
2. Likviditetslån	-	-
3. Derivater	-	-
4. Annen kortsiktig gjeld	75 756 142	65 869 982
5. Premieavik	317 165	604 404
Sum egenkapital og gjeld	2 013 202 853	1 836 898 199
F. Memoriakonti	-	-
I. Ubrukte lånemidler	39 101 659	48 445 791
II. Andre memoriakonti	17 638 772	8 063 427
III. Motkonto for memoriakontiene	-	-

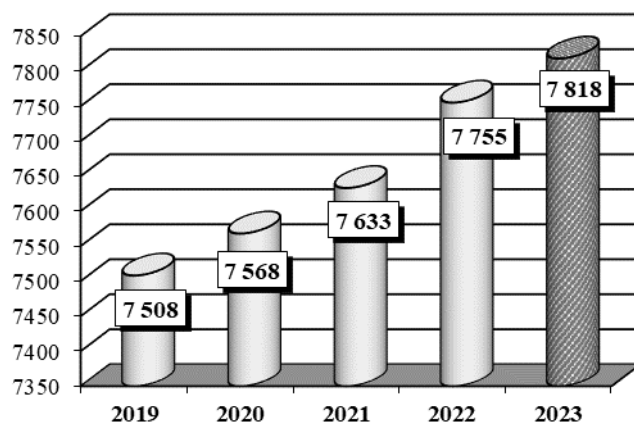
Hovedposter i balanseregnskapet: (endring fra 2022-2023)

- Fast eiendom og anlegg har økt med kr 35 mill.
- Bankinnskudd har økt ned med kr 3,7 mill.
- Disposisjonsfond har økt med kr 28 mill.
- Kortsiktig gjeld (fratrullet premieavvik) har økt med kr 20 mill.
- Langsiktig gjeld (fratrullet pensjonsforpliktelser) har økt med kr 43 mill.
- Ubrukte lånemidler har gått ned med kr 9 mill.

Nøkkeltallspresentasjon:

Folketallet i Råde pr 31/12

Kommunen hadde en økning fra 2018-2022, med en snittvekst på 82 personer pr år. I 2023 er nettovæksten 63 personer.

Utviklingen av inntekter og utgifter

Tallene i tabellen er kommunens totale drifts- og kapitalinntekter/utgifter

(Beløp i 1000-kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	Endr 22-23
Løpende inntekter*	608 316	621 300	674 602	738 614	822 230	83 616
A. Nominell vekst	2,7%	2,1%	8,6%	9,5%	11,3%	1,8%
Løpende utgifter *	604 494	610 506	658 838	709 452	786 823	77 371
A. Nominell vekst	2,6%	1,0%	7,9%	7,7%	10,9%	-0,5%

		Korr 2022	Korr 2023
Løpende inntekter*		737 109	814 938
A. Nominell vekst			10,6%

* Løpende utgifter/inntekter inkluderer kapitalutgifter/inntekter.

Tabellen over og grafen nedenfor viser løpende inntekter og utgifter.

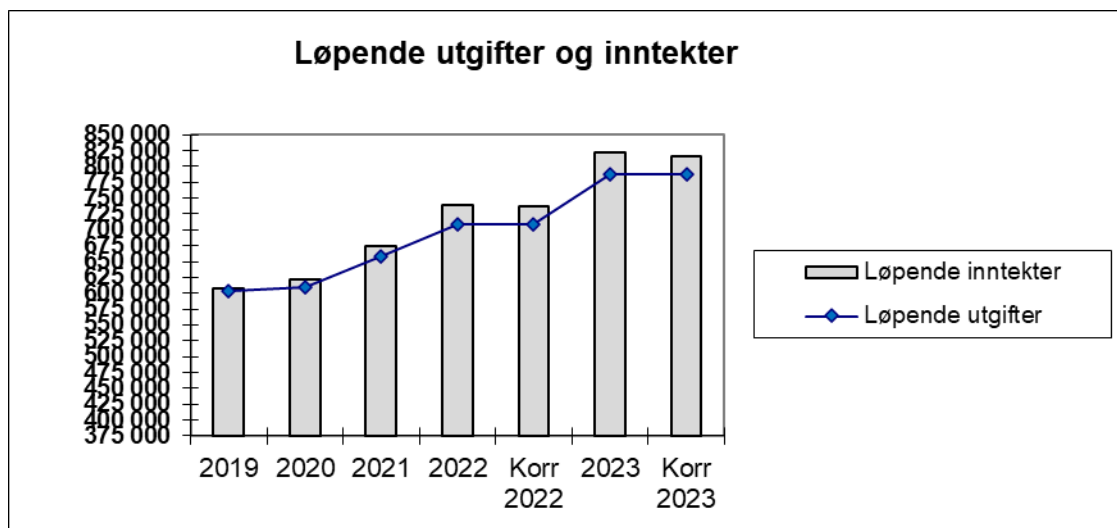
I 2019 er det tilnærmet balanse, mens det i 2020-2023 er positivt økende avvik på henholdsvis ca. 11, 16, 29 og 35 mill.

Økonomien er utsatt for svingninger og det er fortsatt behov for å ha stort fokus på økonomien.

I tabellen over har inntektene for 2022 og 2023 blitt korrigert for bruk og avsetning til fond.

Dette for å gi et mer korrekt bilde. Etter korrigeringene reduseres det positive avviket med kr 0,7 mill. i 2022, og i 2023 reduseres avviket fra kr +35,4 mill. til kr +28,1 mill.

Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?

Det er viktig å fokusere på en del finansielle resultatbegreper da disse gir en indikasjon på kommunens økonomiske helsetilstand:

Utviklingen i brutto driftsinntekter- og utgifter viser hvordan driftsinntekter og driftsutgifter har utviklet seg over tid. Det er viktig at forholdet mellom driftsutgifter og driftsinntekter utvikler seg balansert. En balansert utvikling indikerer at kommunen har god kontroll med inntekter og utgifter.

	Regnskap (1000 kr)					
	2020	2021	2022	Korr 2022	2023	Korr 2023
Brutto driftsresultat	11 950	14 193	29 029	27 524	40 810	39 901
Bruttoresultatgrad	1,93%	2,11%	3,95%	3,76%	5,03%	4,93%
Frie inntekter skjules!!	416 998	499 041	529 743	529 743	567 393	567 393
Netto driftsresultat	10 795	15 764	29 163	27 657	35 404	34 499
Nettoresultatgrad	1,75%	2,35%	3,97%	3,77%	4,37%	4,26%

Frie inntekter defineres som skatt, rammetilskudd og eiendomsskatt

Brutto resultatgrad viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter. Nøkkeltallet viser hvor stor andel av driftsinntektene som kan benyttes til renter og avdrag, investeringer, avsetning til fond eller styrking av likviditeten. Brutto resultatgrad må være positiv, hvis ikke er kommunens økonomi i alvorlig ubalanse. Brutto resultatgrad er en viktig indikator på kommunens økonomiske handlefrihet. Bruttoresultatgraden øker fra +1,93% i 2020 til +2,11% i 2021. I 2022 økes resultatgraden igjen 3,95% og i 2023 ytterligere med 1,27% til 5,03%

Netto resultatgrad viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger. Dersom netto resultatgrad er negativ, har ikke kommunen økonomisk bæreevne til å fremskaffe driftsmidler til investeringer. Det betyr at kommunen blir helt avhengig av fondsmidler for å skaffe fram egenkapital til investeringene.

Nettoresultatgraden bør utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter, for 2020-22 var den på +1,75%, +2,35% og +3,97%. For 2023 har den økt til 4,37% som utgjør en økning på 0,4% fra 2022. Den har de 4 siste årene ligget over minstekravet fra Teknisk beregningsutvalg.

For å kunne bedømme brutto- og nettoresultatgrad helt korrekt, er det viktig å korrigere for ekstraordinære poster for å få et så riktig grunnlag som mulig. I tabellen over er det en korrigert kolonne for 2022 og 2023, som viser utslaget denne gir. Tabellen under viser hvordan brutto- og netto driftsresultat har blitt korrigert.

For å vise dette mest riktig er det korrigert for bruk av disposisjonsfond før strykninger i henhold til §4.3 i forskriften, som omtalt på side 7.

Korrigert brutto driftsresultat	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter	810 899	709 052	734 273
Driftsutgifter	-738 829	-659 196	-677 627
Avskrivninger	-31 260	-31 678	-27 618
Brutto driftsresultat	40 810	18 178	29 029
Bruk av bundne fond	4 064	404	5 701
Bruk av disposisjonsfond	6 384	6 384	0
Avsetning til bundet fond	-11 356	-34	-7 208
Korrigert brutto driftsresultat	39 901	24 933	27 524

Korrigert netto driftsresultat	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Brutto driftsresultat	40 810	18 178	29 029
korrigering avskrivninger	31 260	31 678	27 618
Netto renteutgift	-14 484	-14 160	-8 012
Netto avdrag på lån	-22 179	-22 179	-19 472
Netto driftsresultat	35 407	13 517	29 162
Bruk av bundne fond	4 064	404	5 701
Bruk av disposisjonsfond	6 384	6 384	0
Avsetning til bundet fond	-11 356	-34	-7 208
Korrigert netto driftsresultat	34 499	20 272	27 657

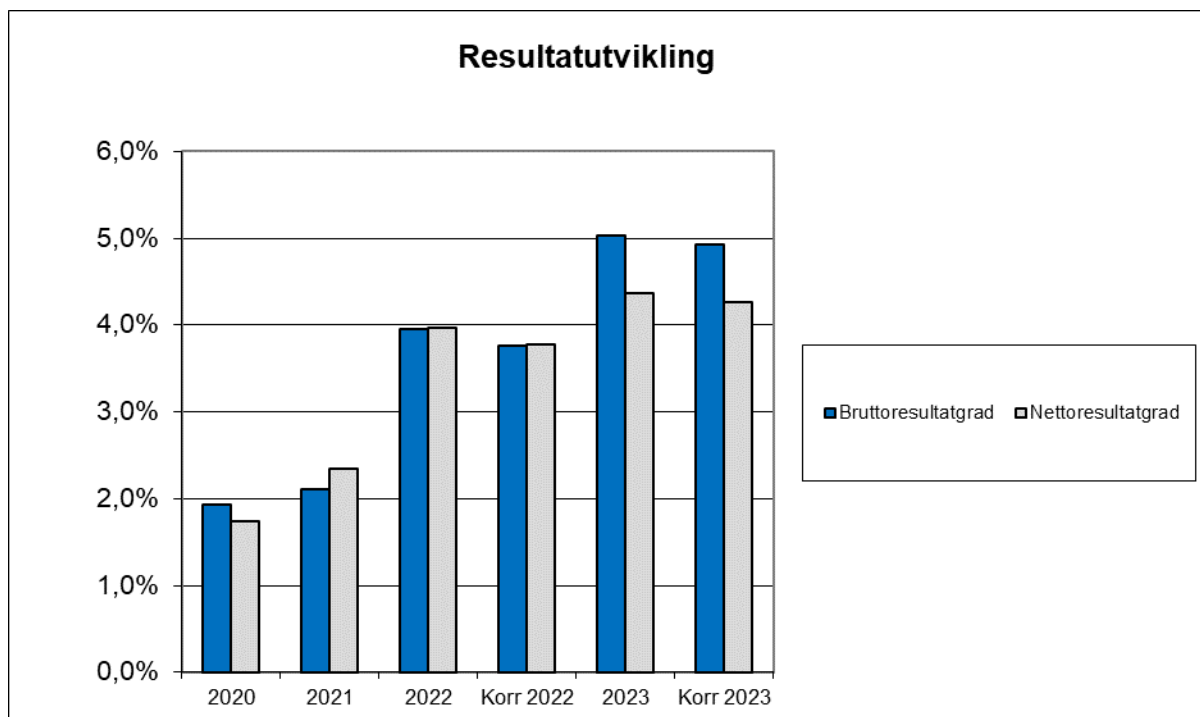
Forklaring til korrigeringene:

Bruk av bundne fond: Dette er midler mottatt tidligere år, for eksempel skjønnsmidler, ubrukte midler avsatt tidligere år og brukt i år og bruk av selvkost fond.

Bruk av disposisjonsfond: Dette er midler som er avsatt tidligere år til disposisjon/bruk senere år.

Avsetning til bundet fond: Dette er i hovedsak avsetning til selvkost fond og øremerkede midler og skjønnsmidler som overføres til neste år, da utgiftene kommer i 2023.

Diagrammet over viser utviklingen av brutto og netto resultatgrad 2020-2023.

Når man legger det korrigerte resultatet til grunn, ser man at korrigert brutto og netto resultatgrad er lavere enn det ordinære resultatet i både 2022 og 2023.

Det skyldes at det er avsatt 7,2 millioner i 2022 11,3 millioner i 2023 til bundne fond. Dette er øremerkede prosjektmidler som er overført til fra 2023 til 2024.

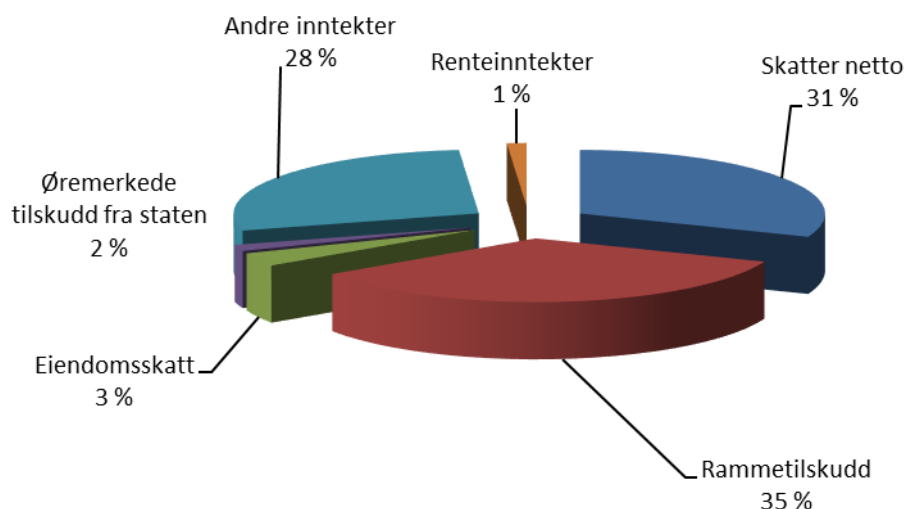
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?

Vi kan dele kommunens løpende inntekter i skatter, rammetilskudd, eiendomsskatt, øremerkede tilskudd, renteinntekter og andre inntekter/gebyrer:

(1000 kr)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Endr. 22-23 %
Skatter netto	208 011	240 958	263 559	254 619	-3,4%
Rammetilskudd	228 452	232 328	238 072	284 381	19,5%
Eiendomsskatt	23 205	25 756	28 112	28 392	1,0%
Øremerkede tilskudd fra staten	3 443	12 426	12 289	13 428	9,3%
Andre inntekter	153 479	160 833	192 629	230 723	19,8%
Renteinntekter	4 710	2 301	3 954	10 686	170,3%
Sum inntekter	621 300	674 602	738 614	822 230	11,3%

Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2023:

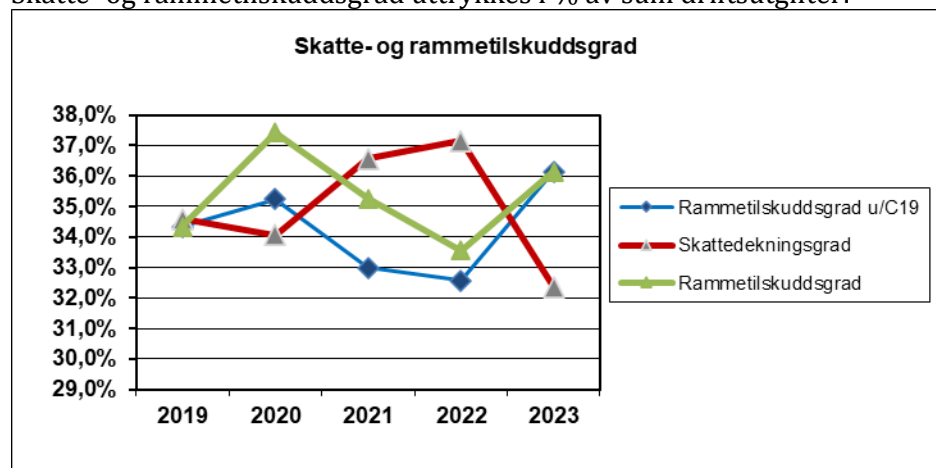

Skatteinntekter utgjør i 2023 31% av inntektene (36% i 2022)

Rammetilskudd utgjør i 2023 35% av inntektene (32% i 2022), øremerkede midler utgjør i 2023 under 2% (2% i 2022), eiendomsskatt utgjør 3% av inntektene (4% i 2022) og renteinntekter utgjør under 1% i 2023 (under 1% i 2022). Andre inntekter utgjør 28% (26% i 2020). Andre inntekter består av overføringer fra trygdeforvaltningen, refusjon i forbindelse med interkommunale ordninger, fylkesoverføringer, statsoverføringer og egne salgs- og leieinntekter. Sist nevnte utgjør hovedsakelig kommunale avgifter, egenbetaling for barnehageplass, skolefritidsordning og institusjons- og hjemmetjenester.

Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?

Skatte- og rammetilskuddsgrad uttrykkes i % av sum driftsutgifter:

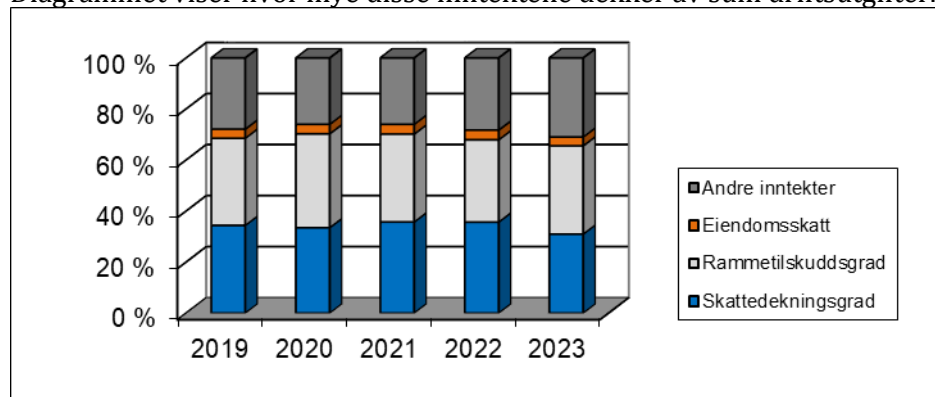
Figuren viser utviklingen i dekningsgraden mellom skatteinntekter og rammetilskudd. Den viser at i 2019 finansierte rammetilskuddet og skatteinntekter tilnærmet likt prosentmessig kommunens driftsutgifter. I 2023 er rammetilskuddsgraden 36,1% og skattedekningsgraden 32,4%.

Dette viser at skatteinntekten har blitt lavere enn rammetilskuddet i 2023.

I figuren under vises utviklingen til skatte- og rammetilskuddsgraden i et stolpediagram. I tillegg er det tatt med eiendomsskatt og annen inntekt.

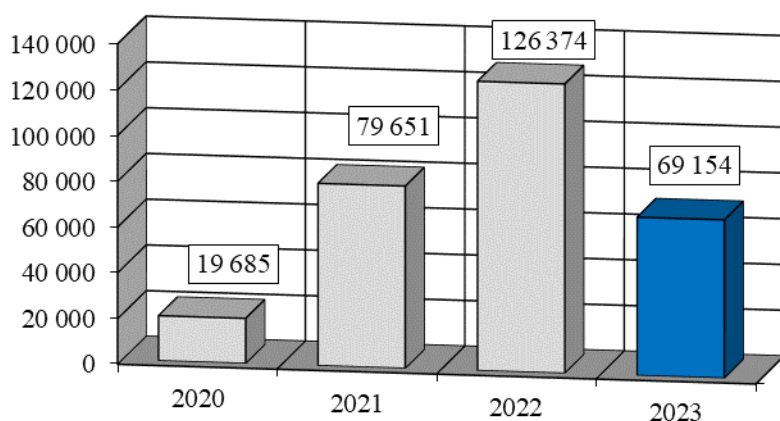
Diagrammet viser hvor mye disse inntektene dekker av sum driftsutgifter.

Utviklingen i investeringsnivå

Den grafiske fremstillingen viser utviklingen i kommunens investeringsnivå.

Investeringsutgifter (1000 kr)

I 2020 er investeringene fortsatt lave og det ble gjort investeringer for 19 millioner kroner. De største investeringene er Karlshusskogen, nye målere gatelys, ny hjullaster, kommunal infrastruktur Strømnesåsen, VA og IKT.

I 2021 øker investeringene til ca. 80 mill. De største investeringene er VA, infrastruktur Strømnesåsen, kjøp av boliger, kommunale veier og trafikksikkerhetstiltak, Karlshusskogen og IKT/digitalisering.

I 2022 øker investeringene ytterligere og de største investeringene er VA, Skatepark Saltnes, uteområde Spetalen skole og carport teknisk lager.

I 2023 går investeringene betydelig ned i forhold til 2022 og de største investeringene er VA, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, digitalisering, eiendomsutvikling og bytte av lysarmatur.

Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?

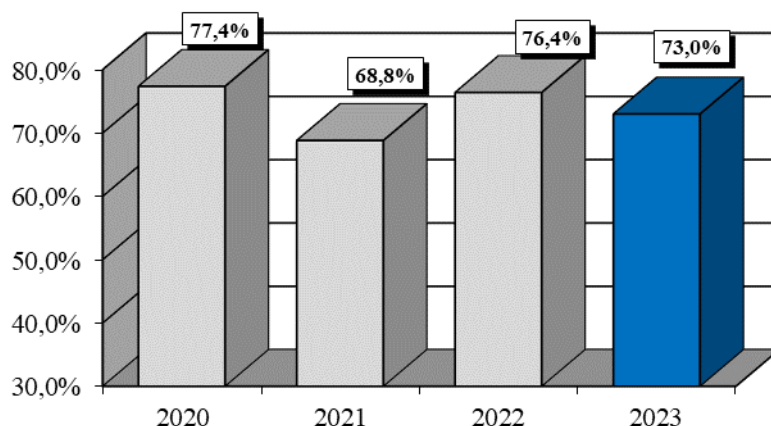
Kommunens gjeld består av kortsiktig og langsiktig gjeld.

Investeringsgjeld defineres som langsiktig gjeld fratrasket formidlingslån (startlån i Husbanken) og pensjonsforpliktelser.

	(mill. kr.)			
	2020	2021	2022	2023
Kortsiktig gjeld	74,6	86,7	97,2	117,7
Langsiktig gjeld	559,9	557,3	664,0	707,0
Sum gjeld	634,5	643,9	761,2	824,6
Herav Husbanken - lån til videre utlå	81,6	94,8	103,1	115,0
Investeringsgjeld	478,3	462,5	560,9	592,0
Antall innbyggere	7568	7633	7755	7818
Investeringsgjeld i % av driftsinntek	77,4%	68,8%	76,4%	73,0%
Investeringsgjeld pr. innbygger i kr.	63 200	60 590	72 332	75 717
Kommunens garantiansvar (mill. kr.)	34,2	50,1	72,4	79,2

Som det fremgår av tabellen har kortsiktig gjeld økt med kr 20,5 mill. og langsiktig gjeld har økt med kr 43,0 mill. fra 2022 til 2023.

Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?

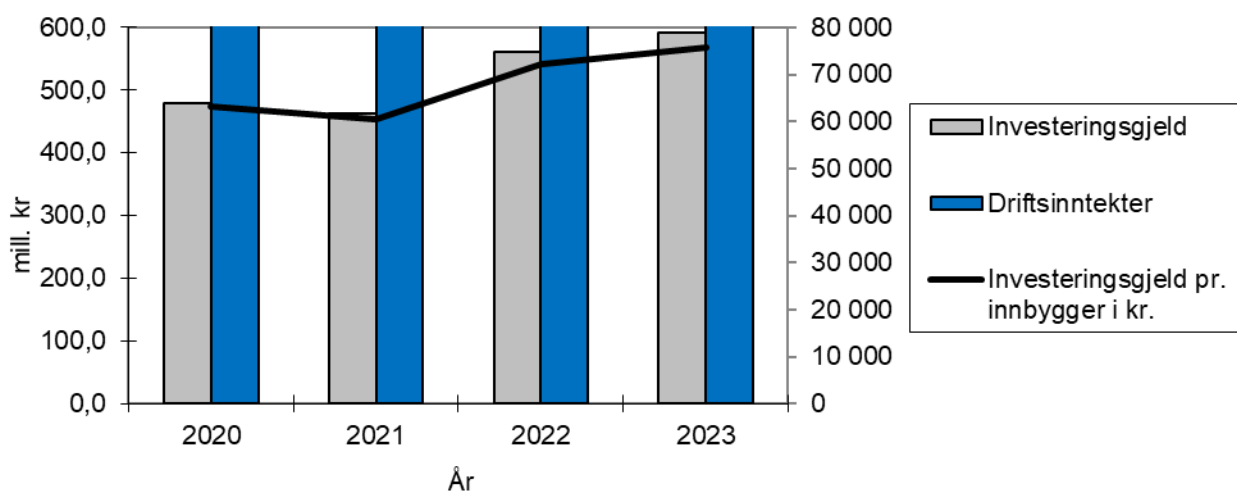

Investeringsgjeld i % av driftsinntekter

Investeringsgjelden er her angitt i prosent av driftsinntektene og angir hvor stor den økonomiske bæreevnen er og hvor byrdefull gjelden er for kommunen. Investeringsgjelden bør ikke overstige 50% av driftsinntekten. En økende gjeldsgrad svekker kommunens soliditet, som igjen forteller om en bedrifts evne til å overleve.

For 2023 utgjør investeringsgjelden 73,0% av driftsinntektene (gjeldsgrad). Selv om gjeldsgraden er høyere enn anbefalt, anses gjeldsgraden som akseptabel.

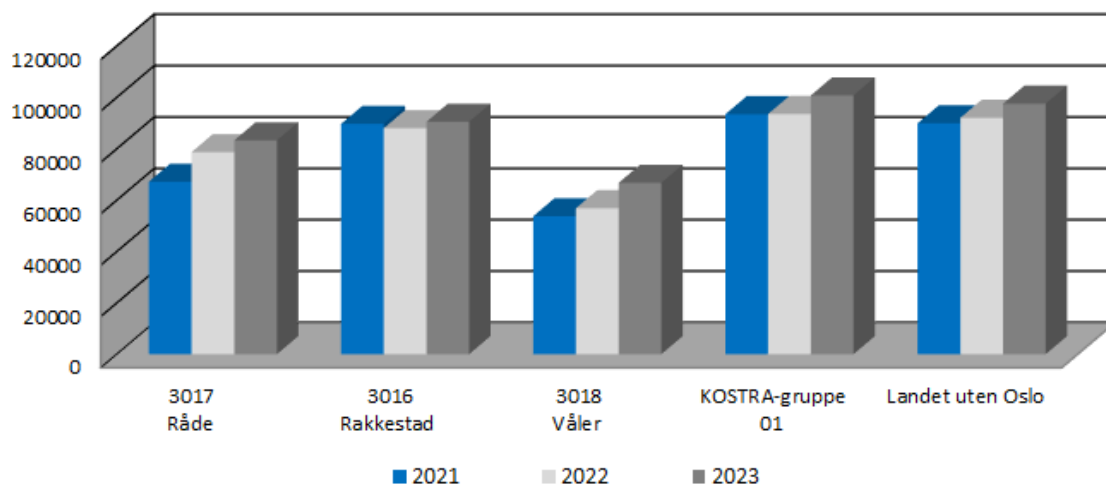

Investeringsgjeld, driftsinntekter og investeringsgjeld pr innbygger i kroner.

Figuren over viser sammenhengen mellom driftsinntekter og investeringsgjeld. Samtidig viser den endringen i investeringsgjeld pr innbygger. Figuren nedenfor illustrer gjeld pr innbygger og er hentet fra foreløpige KOSTRA tall pr 15. mars. Denne figuren bygger på netto lånegjeld som er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån (formidlingslån) og ubrukte lånemidler.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Diagrammet over viser at Råde kommune ligger lavere på netto lånegjeld pr innbygger sammenlignet med KOSTRA-gruppe 01, Rakkestad kommune og Landet uten Oslo. I 2023 ble det tatt opp 53 544 750,- kroner i investeringslån, Råde kommune sin gjeld per innbygger er høyere sammenlignet med 2022. I 2021 ble det tatt opp 8,6 millioner i investeringslån, i 2022 117 millioner.

Hvordan er kommunens betalingsevne (likviditet)?

Likviditetsgrad

Likviditetsgraden gir et bilde av kommunens evne til å betale sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall.

Likviditetsgraden bør være minimum 2 og beregnes som følger:

Likviditetsgrad 1 =	$\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}} = \frac{342\,206}{118\,002} = \underline{\underline{2,90}}$
---------------------	--

I denne beregningen er likviditetsgraden høyere enn minimumskravet og anses å være tilfredsstillende.

For å gi et enda bedre bilde av likviditeten bør det korrigeres for premieavvik og ubrukte lånemidler.

Likviditetsgrad 1 korrigert =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Premieavvik} - \text{ubrukte lånemidler}}{\text{Kortsiktig gjeld} - \text{Premieavvik}} = \frac{342\,206 - 82\,900 - 39\,102}{118\,002 - 317} = \underline{\underline{1,87}}$
-------------------------------	--

Korrigert likviditetsgraden blir nå 1,87. Dette gir et litt annet bilde av likviditeten. Vi ser en nedgang på 1,03 og det viser at ved å korrigere for ubrukte lånemidler, blir likviditeten noe svakere og ligger noe under minimum.

Arbeidskapital

Arbeidskapital er den kapitalen som kommunen behøver for å betale for sine varer og tjenester.

Arbeidskapitalen bør ikke være under 10-15% og beregnes som følger:

Arbeidskapital =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}}{\text{Driftsinntekter}} = \frac{342\,206 - 118\,002}{810\,899} = \underline{\underline{27,65\%}}$
------------------	---

I beregningen over er arbeidskapitalen godt over minimumsnivået og anses som tilfredsstillende.

Som med likviditetsgraden bør også arbeidskapitalen korrigeres for å gi et riktigere bilde, og skal da korrigeres for ubrukte lånemidler.

Arbeidskapital korrigert =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld} - \text{Ubrukte lånemidler}}{\text{Driftsinntekter}} = \frac{342\,206 - 118\,002 - 39\,102}{810\,899} = \underline{\underline{22,83\%}}$
----------------------------	---

Den korrigerte arbeidskapitalen er også godt over anbefalt nivå og anses fortsatt å være tilfredsstillende. Grunnen til at arbeidskapitalen blir noe dårligere når vi korrigerer den, skyldes at en stor del av pengene i banken er ubrukte lånemidler som ikke kan brukes i driften.

Finansrapportering

Finansrapporten viser låneporteføljens sammensetninger, rentebetingelser og fordeling mellom fast og flytende rente. Råde kommune har ingen plasserte midler utover bankinnskudd. Råde kommune sitt reglement for finans- og gjeldsforvaltning er utarbeidet i samsvar med lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. Forskriften har hjemmel i kommuneloven § 14-13. Råde kommune sitt finansreglement ble vedtatt i ksak 035/20. Denne rapporten skjer på grunnlag av vedtatte finansreglement.

Vurdering:

Plasserte midler og bankinnskudd:

Råde kommune har pr 31.12.23 ingen plasserte midler.

Pr. 31.12.23 har Råde kommune kr 181 986 663,- i bankinnskudd (konto for forskuddstrekk, depositum og tilfluktsrom ikke tatt med)

1% renteøkning på bankinnskudd vil utgjøre en merinntekt på ca kr 1,8 mill.

Lån:

Flytende rente er 5,55% i KLP Banken og 5,50% i kommunalbanken. Renten hos Husbanken er 3,85% 31.12. Kommunen har 71% av låneporteføljen på flytende rente (investeringslån og startlån).

Det er i 3. tertial tatt opp kr 0,- i startlån og kr 53 544 750,- i investeringslån.

Det er totalt tatt opp kr 20 mill. i startlån i 2023.

Råde kommune har pr. 31.12.23 en fordeling mellom fast og flytende rente på investeringslån på henholdsvis 65% og 35%. Dette ligger innenfor vedtatt finansreglement.

Det er ved utgangen av 3. tertial et merforbruk på renteutgifter på kr 899' og avdrag er i henhold til budsjett.

Råde kommune har en mindreinntekt på renteinntekter på kr 70' i 2023.

Norges bank har endret styringsrenten to ganger i 3. tertial. 0,25% i september og 0,25% i desember. Styringsrenten er pr 31.12.23 4,5%. 1/1-2023 var styringsrenten 2,75%. Det er i 2023 gjort 6 rentehevinger av Norges Bank, hvor av en var på 0,5%.

1% renteøkning utgjør ca. kr 5,0 mill. pr år i netto økte rentekostnader for Råde kommune.

Rentehevingene har vært noe høyere enn forventet.

Norges bank skriver i pengepolitisk rapport 4/23:

"Prisveksten har vært noe lavere enn ventet, men er fortsatt klart over målet. Samtidig har bedriftenes kostnader økt mye de siste årene, og det er utsikter til at lønnsveksten holder seg høy. Kronen har svekket seg videre. Det vil holde prisveksten oppe fremover, selv om prisimpulsene fra utlandet avtar. Sysselsettingen er høy, og arbeidsledigheten er fortsatt lav.

Renten er trolig nær det nivået som skal til for å få prisveksten ned til målet innen rimelig tid.

Komiteen er opptatt av å balansere risikoen for å stramme til for mye mot risikoen for å stramme til for lite. Økonomien kjøler seg nå ned, og vi har ennå ikke sett de fulle virkningene av renteøkningene vi har bak oss. På den annen side er prisveksten høy, og svekkelsen av kronen gjør det mer krevende å få prisveksten ned. En økning i renten nå vil redusere risikoen for at prisveksten holder seg høy lenge.

Komiteen besluttet enstemmig å sette styringsrenten opp med 0,25 prosentenheter til 4,5 prosent på møtet 13. desember. Slik komiteen nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten trolig holdes på dette nivået en god stund fremover.»

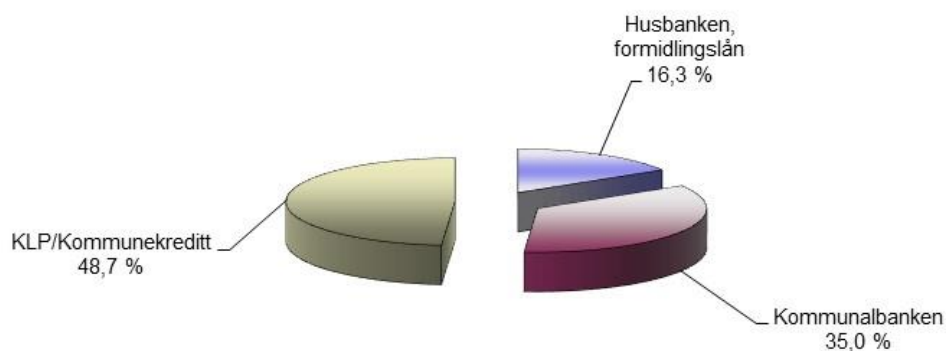
Ifølge stresstest, se tabell nedenfor, utgjør 2% renteøkning ca kr 10,0 mill. i netto økte rentekostnader pr år. Fratrasket renteinntekter med dagens likviditet vil 2% renteøkning for Råde kommune netto utgjøre en merkostnad på ca 6,4 mill. kroner.

Det er ingen lån som forfaller og må refinansieres, bortsett fra budsjetterte avdrag som forfaller, kommende 12 måneder.

Det er ikke avdekket noen avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen siden fremleggelse av forrige finansrapport.

Durasjon er ikke omtalt i rapporten. Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer.

Låneportefølje fordelt på långivere

Långiver:	Investeringslån og formidlingslån				
	Lånesaldo 01.01.2023	Lånesaldo 31.12.2023		Rentetilknytning	
		Samlet portefølje	Andel av total:	Fast	Flyt
Husbanken, formidlingslån	103 122 471	115 012 604	16,3 %	-	115 012 604
Kommunalbanken	257 929 720	247 519 930	35,0 %	9 791 200	237 728 730
KLP/Kommunekreditt	302 980 884	344 421 346	48,7 %	195 535 728	148 885 618
				-	-
				-	-
	664 033 075	706 953 880	100,0 %	205 326 928	501 626 952

Långiver:	Lånebetingelser		
	Lånesaldo 31.12.2023		Rentesatser
	Samlet portefølje	Fast	Flyt 31.12
Husbanken	115 012 604		3,85 %
Kommunalbanken	247 519 930	2,57 %	5,50 %
KLP/Kommunekreditt	344 421 346	2,63%/3,56%/4,22%	5,55 %
	706 953 880		

Balansekonto	Långiver	Rentetype	Innfrielses- dato	Utløpsdato fastrente	Lånesaldo 31.12.2023
245 355 110	Kommunalbanken - 20180620	Fastrente	17.12.2039	17.12.2025	9 791 200
245 355 306	KLP - 8317.52.44789	Fastrente	23.06.2052	23.12.2025	17 330 600
245 355 312	KLP - 8317.63.17461	Fastrente	14.12.2059	14.12.2026	53 210 000
245 355 313	KLP - 8317.63.17690	Fastrente	21.12.2055	21.12.2026	56 790 000
245 355 311	KLP - 8317.61.13076	Fastrente	20.12.2061	20.12.2027	68 205 128
					205 326 928

Tabellen over viser lån med fastrentetilknytning pr 31.12.23 og utløpsdato for fastrenteavtalen.

Stresstest:

Det skal også ved hvert tertial gjøres en stresstest (test av risiko for et avvikende regnskapsmessig resultat). Stresstesten angir et potensielt tap i løpet av en 12 måneders periode. Gjeld til Husbanken er ikke tatt med i stresstesten.

Stresstest - Råde kommune					
Aktiva	Balanse %	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med p.t./flytende rente	71 %	502	2 %		-10,0
Gjeld med fast rente	29 %	205			
Finanspassiva (gjeld)	100 %	707			-10,0
Kortsiktig likviditet		182	2 %		3,6
Innskudd i bank og korte pengem.	0 %	0	2 %	3,0	0,0
Anleggsobligasjoner	0 %	0	2 %		
N. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %		0,0
U. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %		
Fast eiendom	0 %	0	-10 %		
Norske aksjer	0 %	0	-30 %		0,0
Utenl. aksjer	0 %	0	-20 %		0,0
Netto valutaposisjon	0 %	0	-10 %		0,0
Langsiktig aktiva	0 %	0			0,0
Samlet finansaktiva		182			
Mulig tap/gevinst vil utgjøre :		-6,4			

Stresstesten viser et potensielt tap på kr 6,4 mill. på kommunens samlede finansforvaltning ved nåværende fordeling av plasserte midler og gjeld ved en renteøkning på 2%.

Personalmessige forhold

Bemanningsrapport

Bemanningsrapport	Budsjetterte årsverk			
Bemanningsoversikt Råde kommune 2023	Budsjetterte årsverk pr 31.12.20	Budsjetterte årsverk pr 31.12.21	Budsjetterte årsverk pr 31.12.22	Budsjetterte årsverk pr 31.12.23
Kommunedirektør og kommunalsjefer	10,2	17,0 ¹	15,0	13,2
Stab økonomi	7,1	7,1	7,3	7,3
Stab kompetanse og utvikling	16,7	18,2	17,8	18,0
Råde ungdomsskole	36,5	36,7	36,7	38,3
Oppvekstområde Karlshus	67,5	67,5	66,2	67,8
Oppvekstområde Saltnes	40,6	41,9	41,4	39,8
Virksomhet familie	47,7	48,7	52,1	54,3
NAV Råde	6,8	6,8	7,8	8,6
Helsehuset	123,2	123,4	126,6	129,5
Tjenester for funksjonshemmede	36,7	36,8	36,8	36,3
Virksomhet plan, miljø og teknikk	46,1	46,1	45,5	46,1
Ankomstsenter	7,9 ²	7,9	8,2	21,1
Totalt	447,0	458,1	461,4	480,3

Tabellen over viser ordinær bemanning i virksomhetene for gjeldende periode, knyttet opp mot art 010/070/075 – fastlønn i regnskapet. Dette innebærer at tjenester som omfatter besøkshjem, støttekontakter, fosterhjem, omsorgslønn og avlastning ikke er medregnet. Lærlinger er heller ikke omfattet i bemanningsoversikten, da de er under opplæring/utdanning.

Kommentarer:

Råde kommune har gjennom 2023 hatt en økning i bemanningen med til sammen 18,9 årsverk. Økningen på 12,9 årsverk ved Ankomstsenteret skyldes økt flyktningetilstrømming til Norge og et større behov for å ivareta helsetilbudet til de som er på Ankomstsenteret. Kostnader til drift av den kommunale helsetjenesten ved ankomstsenteret blir i sin helhet finansiert av UDI, og har derfor ingen innvirkning på kommunens økonomi. Den resterende økningen på 6 årsverk skyldes små årsverksjusteringer i kapasitets- og bemanningstilpasninger i henhold til tjenesteproduksjonen.

Merknader:

- 1) Økningen skyldes oppbemanning i forbindelse med koronapandemi – vaksinerings og smittesporing
- 2) Det bemerkes at Ankomstsenteret ble avviklet som en egen kommunal virksomhet fra 01.07.20, og er fra samme dato en avdeling underlagt kommunalsjef helse, omsorg og rehabilitering. På grunn av økte ankomster over tid, og derav utvidelse av omfanget av helsetjenestene på Nasjonalt ankomstsenter, er de igjen etablert som en egen virksomhet fra 01.01.24.

Nærvær og sykefravær 2023

Sykefraværet i Råde kommune har hatt en positiv utvikling, fra 9,7 % i 2022 til 9,1 % for 2023. Dette tilsvarer en nedgang på 0,6 prosentpoeng. Nedgangen skyldes både en reduksjon i egenmeldt- og legemeldt fravær, men nedgangen er størst for det egenmeldte fraværet.

På landsbasis har det gjennom 2023 vært en stor nedgang i luftveisrelaterte sykdommer, og er trolig en årsak til nedgangen i det egenmeldte fraværet i Råde kommune. Det er sykdommer knyttet til muskel- og skjelettplager som er årsak til flest tapte dagsverk i det norske arbeidslivet, og det er stadig en bekymringsfull øking i diagnoser knyttet til psykiske lidelser. Disse to diagnosegruppene utgjør også det meste av legemeldt sykefravær i Råde kommune.

Virksomhet NAV Råde, Stab økonomi og Kommunedirektør og kommunalsjefer er de tre virksomhetene/enhetene med lavest sykefravær i 2023, mens, virksomhet Helsehuset, Virksomhet Familie og Ankomstsenteret er de tre virksomhetene/enhetene med høyest sykefravær i 2023.

Det er verdt å bemerke at det er stor variasjon på virksomhetene i forhold til antall ansatte. I virksomheter med få ansatte, vil fravær hos enkeltpersoner få et større utslag i rapportene, enn i virksomheter med mange ansatte.

Sykefravær Råde kommune fordelt på tertial og totalt

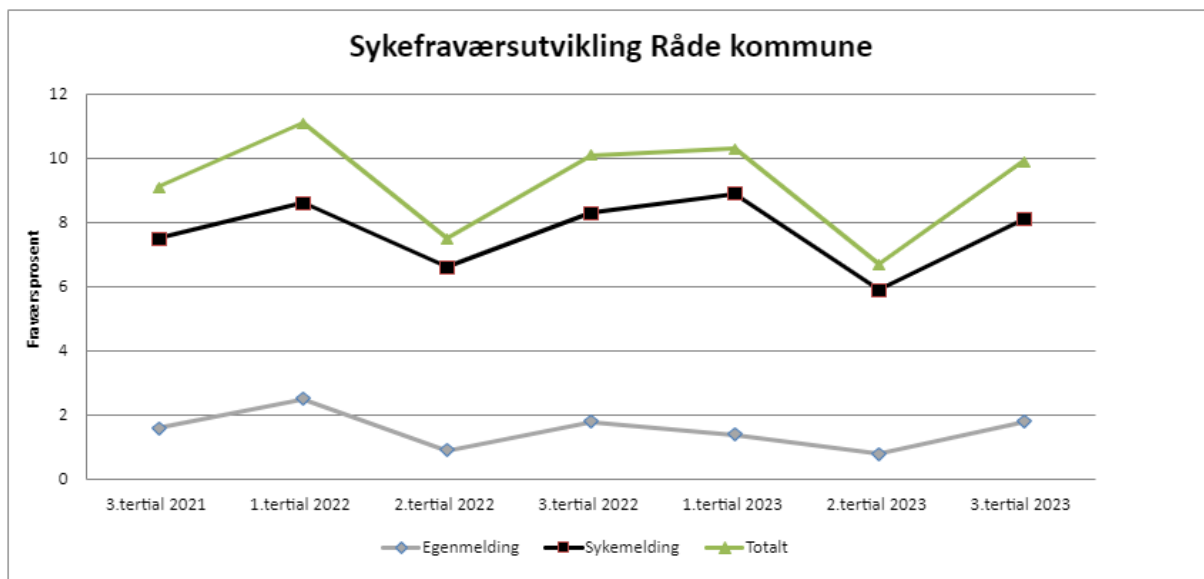
	1. tertial 2023		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
Kommunedirektør og kom.sjefer	0,4	6,2	6,6
Stab Økonomi	0,0	6,1	6,1
Stab Kompetanse og utvikling	1,8	12,7	14,5
Ungdomsskolen	1,1	9,3	10,3
Oppvekst Karlshus	1,8	7,8	9,6
Oppvekst Saltnes	1,6	5,9	7,5
Familie	1,3	10,6	12,0
NAV	0,4	2,0	2,3
Helsehuset Råde	1,6	11,9	13,4
Tjenester for funksjonshemmede	1,9	11,8	13,8
MPTE	1,2	8,0	9,1
Ankomstsenter	2,9	4,0	6,8
Totalt	1,4	8,9	10,4

	2. tertial 2023		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
	0,0	2,6	2,6
	0,0	0,0	0,0
	2,0	1,8	3,8
	0,5	3,7	4,2
	0,6	4,8	5,4
	0,2	5,1	5,3
	0,8	9,2	10,0
	0,2	1,1	1,3
	1,3	8,1	9,4
	1,5	5,3	6,8
	0,6	4,7	5,3
	2,0	8,9	11,0
	0,8	5,9	6,7

	3. tertial 2023		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
Kommunedirektør og kom.sjefer	0,5	2,1	2,5
Stab Økonomi	0,7	0,0	0,7
Stab Kompetanse og utvikling	1,2	6,1	7,3
Ungdomsskolen	2,3	8,0	10,3
Oppvekst Karlshus	2,1	8,1	10,3
Oppvekst Saltnes	1,8	5,2	7,0
Familie	1,8	10,0	11,8
NAV	0,5	0,8	1,2
Helsehuset Råde	2,1	12,6	14,6
Tjenester for funksjonshemmede	1,6	6,5	8,1
MPTE	2,0	5,7	8,7
Ankomstsenter	3,0	14,4	17,3
Totalt	1,8	8,1	10,0

	Totalt for 2023		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
	0,3	3,6	3,9
	0,3	1,8	2,1
	1,4	8,7	10,1
	1,6	7,0	8,7
	1,6	6,9	8,5
	1,2	5,4	6,6
	1,3	9,9	11,3
	0,4	0,9	1,3
	1,7	10,9	12,6
	1,8	7,8	9,6
	1,3	6,1	7,7
	2,7	9,3	12,1
	1,4	7,6	9,1

Kommunen totalt	
Egenmeldinger i %	1,4
Sykemeldinger i %	7,6
Totalt sykefravær%	9,1
Nærvær i kommunen i %	90,9

Som figuren over viser, er det marginale endringer i nærværet i Råde kommune over tid. Nærværsprosenten i kommunen ligger stabilt mellom 90 og 92 prosent. Det er flere samfunnsmessige forhold som påvirker nærværsutviklingen som Råde kommune ikke har innflytelse over, herunder svingninger i arbeidsledigheten (konjunkturutviklinger). Dette er viktig fordi det er en tett sammenheng mellom yrkesdeltakelse og sykefravær. Jo høyere yrkesdeltakelsen er, jo høyere er sykefraværet i samfunnet. I Norge er yrkesdeltakelsen fortsatt svært høy, selv om vi ser en svak fallende tendens med myndighetens pengepolitiske tiltak for å bremse inflasjon og prisvekst. For kommunesektoren i Norge svinger nærværsprosenten rundt 91 prosent. Dette viser at Råde kommune i stor grad følger kommunesektorens variasjoner i tilstedeværelsen for medarbeiderne.

For 2023 viser nærværsutviklingen i Råde kommune en økende tendens frem mot sommeren, mens fra sommeren og frem til årsskiftet var det en negativ trend. Denne utviklingen følger den vanlige «hengekøyeutviklingen» i sykefraværet, med et fallende sykefravær i første halvår, og et økende sykefravær det andre halvåret.

Råde kommune jobber for at nærværet i kommunens virksomheter skal være så høyt som mulig. Dette er et prioritert område på alle nivåer i organisasjonen. Det jobbes godt med forebygging, god og tett sykefraværsoppfølging i dialog med den sykmeldte og bruk av eksterne kompetansemiljøer, som bedriftshelsetjenesten og NAV Arbeidslivssenter, gjennom IA-kontakten. Tilrettelegging av arbeidet for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne, eller for ansatte som står i fare for å bli sykmeldt, gjøres i stor utstrekning. Bruk av HMS-grupper på virksomhetene, bestående av ledelse, verneombud og tillitsvalgte,

bidrar til å skape en arena for medbestemmelse, samarbeid mellom partene og for å planlegge og gjennomføre HMS-aktiviteter. HMS-gruppene har som formål å bedre internkontrollarbeidet, arbeidsmiljøet og trivsel på arbeidsplassen. Omstillingsutvalget i kommunen jobber også med omplasseringer og utprøvinger i andre virksomheter ved behov.

Det blir viktig å fortsatt ha en kontinuerlig innsats på nærværarbeidet i tiden fremover, både av samfunnsmessige-, driftsmessige og personalmessige hensyn. Nærvær og arbeidsmiljø er «ferskvare» som krever kontinuitet i arbeidet for å oppnå gode resultater. Derfor har nærværarbeid stort fokus i kommunens ledersamlinger og ledermøter. Arbeidsplassen er en viktig arena for fellesskap, inkludering og muligheten til å lære av hverandre. Med disse elementene til stede, og engasjerte medarbeidere som bidrar til et godt arbeidsmiljø, er vi på god vei. Dette arbeidet vil få en forsterket innsats i 2024 blant annet ved å tilsette en nærværsgiver i 100 % stilling.

Likestilling

Likestilling, mangfold og inkludering i Råde kommune

Norske virksomheter har en lovpålagt plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dette inkluderer områder som rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv, samt forebygging av trakassering.

Råde kommune legger vekt på mangfold og inkludering i sin arbeidsgiverpolitikk. Gjennom rekruttering og fokus på en variert arbeidsstyrke, har vi ansatte med ulike bakgrunn, inkludert etnisk mangfold og ulike kjønn.

Råde kommune arbeider aktivt med å sikre likelønn for ansatte med samme kompetanse og ansvar, uavhengig av kjønn eller bakgrunn. Lønnsfastsettelsen baseres på kompetanse og erfaring. I tillegg til likelønn legger kommunen vekt på karriereutvikling og kompetanseheving for de ansatte, i tråd med virksomhetens behov.

Når det gjelder forebygging av trakassering og diskriminering, har Råde kommune nulltoleranse for mobbing, trakassering og diskriminering på arbeidsplassen. Kommunen har klare retningslinjer og rutiner for håndtering av slike situasjoner.

Generelt sett er det viktig å skape en kultur der alle ansatte føler seg inkludert, respektert og verdsatt, uavhengig av bakgrunn. Sammen jobber vi for å bygge mer likestilte og mangfoldige arbeidsplasser. Gjennom det pågående verdi- og holdningsarbeidet, Vi i Råde, hvor vi har fokus på å skape en god kultur som gjør en forskjell.

Personalpolitikk og likestilling mellom kjønn

I mange kommuner, inkludert Råde, er det en overvekt av kvinnelige medarbeidere. Dette kan føre til skjevhet i kjønnsfordelingen på ulike stillingsnivåer og lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

Ved utgangen av 2023 hadde Råde kommune 810 ansatte, hvor 78,2 % var kvinner og 21,8 % menn.

Dette inkluderer alle ansatte i Råde kommune, både faste ansatte, vikarer og ansatte som har en rammeavtale (tilkallingsvakt), samt både hel- og deltidsansatte.

I den følgende tabellen presenteres det faktiske forholdet knyttet til kjønnsfordelingen i virksomheten, fordelt på ulike stillingsnivåer.

Tabellen viser kjønnsforskjeller på ulike stillingsnivå i Råde kommune:

	Kvinner		Menn		Andelen kvinner/menn prosentvis fordeling			
	Antall	Antall	Antall	Antall				
	2022	2023	2022	2023	2022 (K)	2022 (M)	2023 (K)	2023 (M)
Overordnet ledelse	2	2	1	1	66,6	33,3	66,6	33,3
Virksomhetsledere	4	3	6	7	40,0	60,0	30,0	70,0
Avdelingsledere	23	26	4	6	85,2	14,8	81,3	18,8
Høyskole/universitet	113	182*	28	37*	80,2	19,8	83,1	16,9
Fagarbeider	206	200	42	49	71,6	28,4	80,3	19,7
Ufaglærte	149	137	42	38	78,0	22,0	78,3	21,7
Pedagogisk personale	92	81	32	38	74,2	26,8	68,1	31,9
Sum	589	634	155	176	79,2	20,8	78,2	21,8

* Årsak til stor økning i gruppen høyskole/universitet: Det er opprettet lokale stillingskoder for sykepleier (9174)/spesialsykepleier i turnus (9523), som ikke har vært med i rapporten fra 2022. Dette isolert sett innebærer en økning på 78 personer.

Tabellen over er fremstilt på stillingsnivå, for at det skal bli lettere å se hvor det er behov for å satse på rekrutterings- eller kompetansehevende tiltak for å bedre kjønnsbalansen. Tabellen viser tydelig at det er en overvekt av kvinnelige ansatte i Råde kommune. Dette mønsteret gjenspeiler seg i kommuner over hele Norge. Historisk sett har visse yrker hatt en overvekt av kvinnelige medarbeidere. Dette gjelder spesielt omsorgsykker og undervisning. For å fremme likestilling og mangfold, er det viktig at vi fortsatt tar tak i denne problemstillingen, både gjennom aktiv rekruttering av underrepresentert kjønn, og gjennom å bryte ned stereotyper om hvilke yrker som passer for hvilket kjønn.

Gjennomsnittslønn for de ulike gruppene 2023:

	Snittlønn alle	Snittlønn kvinner	Snittlønn menn
Overordnet ledelse	1 338 333	1 407 500	1 200 000
Virksomhetsledere	932 000	920 000	937 143
Avdelingsledere	721 585	717 105	741 000
Høyskole/universitet	619 521	607 568	678 316
Fagarbeider	482 044	483 005	478 121
Ufaglærte	401 554	403 113	395 932
Pedagogisk personale	597 514	596 953	598 709

Tabellen over viser gjennomsnittslønn på stillingsnivå i 2023

I tabellen ser vi at lønnsforskjellene varierer for ulike stillingskategorier. Mens noen kategorier har opplevd økte forskjeller, har andre blitt mer harmonisert. Det er viktig å merke seg at variasjonene i lønn mellom kvinner og menn i kommunen på de ulike stillingsnivå generelt sett er relativt små.

Når det gjelder overordnet ledelse består denne gruppen av svært få personer, noe som gjør statistikken noe misvisende. Lønnsforskjellen mellom mannlige og kvinnelige

virksomhetsledere har blitt redusert fra 2022 til 2023. For avdelingsledere har differansen mellom kvinner og menn nesten halvert seg på ett år.

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn i høgskole- og universitetsgruppen har blitt opprettholdt, eller økt noe ytterligere. For det første består denne gruppen av ansatte i både kap. 4 og kap. 5, i henhold til Hovedtariffavtalen. Gruppen inneholder en majoritet av kvinnedominerte yrker som bl.a. sykepleiere, barnevernspedagoger, barnehagelærere og vernepleiere. Menn i denne gruppen innehar hovedsakelig stillinger som lege, rådgiver og ingeniør, noe som drar lønnsgjennomsnittet for menn i høgskole- og universitetsgruppen opp. Innenfor den enkelte stillingskategori er derimot lønnsforskjellene ikke like store.

Sammen har vi fokus på en arbeidsplass der alle ansatte får rettferdig lønn og like muligheter, uavhengig av kjønn. Råde kommune er også opptatt av å sikre at likelønn er en sentral faktor ved lønnsforhandlinger og lønnsinnplassering. Dette forhindrer likevel ikke en bevisst differensiering av lønn i forhold til innsats og resultatoppnåelse, jf. kommunens lønnsstrategi.

Midlertidig ansatte (antall og/eller prosent av alle ansatte)

I Råde kommune har vi 40 midlertidige ansatte i vikariater, som omfatter 7 % av alle ansatte³. Tilkallingsvikarer på rammeavtaler er ikke med i denne oversikten, heller ikke ansatte på pensjonistavlønning.

	Antall midlertidig ansatte, (vikarer dagtid/turnus)	Antall midlertidig ansatte i % av antall ansatte ³
Kvinner	32	5,66 %
Menn	8	1,42 %
TOTALT	40	7,08 %

Deltidsansatte (antall og/eller prosent av alle ansatte)

Antall deltidsansatte er 209 personer, som omfatter 25,8 % av alle ansatte. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for deltidsansatte er på 58 %. Tilkallingsvikarer på rammeavtaler er ikke med i disse tallene.

Det er verdt å merke seg at dette omfatter alle deltidsansatte, også ønsket deltid. Enkelte kombinerer jobb og AFP, noen har nattevaktstilling på mellom 60-80 %. For medarbeidere på skoler, som ikke er undervisningspersonell, er det enkelte medarbeidere som har valgt å jobbe i en 89 % stilling, for å ha fri i alle skolens ferier. I tillegg har vi SFO-ansatte, som hovedsakelig kun jobber noen timer før og etter skoletid. Majoriteten av deltidsansatte medarbeidere jobber innenfor helse og omsorgssektoren.

Råde kommune har et sterkt fokus på å fremme heltidskultur. Samtidig skaper det noen utfordringer med «helgefloken» innen helse- og omsorgssektoren. Dette skyldes ofte at det blir igjen små helgestillinger når ansatte får større stilling i kommunen.

Uttak av foreldrepermisjon (gjennomsnitt antall uker)

Resultatene fra Foreldrepengeundersøkelsen i 2021 viser at foreldrene i stor grad følger de oppsatte kvotene i foreldrepengeperioden, ved at fedre tar 1/3 (fedrekvoten), mens mødre tar 2/3, det vil si mødrekvoten pluss fellesdelen.

³ Antall ansatte er faste og vikarer i Råde kommune, 565 personer. Tilkallingsvikarer på rammeavtale holdes utenfor.

2023	Kvinner	Menn	Totalt
Antall i foreldrepermisjon	34	11	45
Antall uker i foreldrepermisjon, snitt	21	14	19,6

Dette mønsteret gjenspeiles i resultatet fra Råde kommune.

Etikk og etiske retningslinjer

Etikk i Råde kommune handler om at vi skal kunne stå for de valgene vi tar i ulike situasjoner. Kommunens etiske standard skal være retningsgivende i hverdagen og bidra til bevisstgjøring av medarbeidere, folkevalgte og andre som utfører arbeid for kommunen. Våre holdninger og handlinger påvirker innbyggernes tillit til kommunen, og vi har alle et personlig ansvar for hvordan vi opptrer.

Råde kommunes etiske retningslinjer gjelder for alle ansatte, folkevalgte og andre som opptrer på kommunens vegne. Sammen skal vi opptre til fellesskapets beste. Etiske retningslinjer skal bidra til bevisstgjøring rundt de valg vi tar, slik at innbyggerne kan ha tillit til oss.

Formålet med Råde kommunes etiske retningslinjer er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for ansatte, folkevalgte og andre som opptrer på kommunens vegne.

Råde kommunes verdier, **raushet, glede og respekt**, i tillegg til holdninger og kultur, er grunnleggende elementer for å fremme etisk atferd. Verdien er rettesnoren for medarbeidere og folkevalgte, og signaliserer for omverdenen hva som skal kjennetegne kommunens virksomhet. I tillegg skal vi ha **mot** til å tørre å si ifra, og til å spørre om noe er uklart.

Vi i Råde skal arbeide for fellesskapets beste i tråd med lover, regler, kommunens verdigrunnlag og politiske vedtak. Vi skal utføre våre oppgaver lojalt, og opptre på en måte som ikke skader kommunens omdømme og tillit i befolkningen.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet er en kritisk faktor for suksess i enhver organisasjon, inkludert offentlig sektor. Et godt arbeidsmiljø er ferskvare og det er viktig å ha fokus på hvilken rolle hver og enkelt har, for å fremme et positivt og støttende arbeidsmiljø.

Råde kommune jobber systematisk med HMS-planer og regelmessige møter i HMS-gruppene på virksomhetsnivå. Vi tror på kraften i konstruktivt samarbeid, åpen dialog og en kommunikasjonsstil som anerkjenner hver enkelt medarbeider. Lederne fokuserer på muligheter fremfor begrensninger, noe som er avgjørende for å oppnå våre mål. Vi tror at fornøyde ansatte leverer bedre tjenester til brukerne og bidrar til en positiv atmosfære blant kollegaene. Ledernes rolle som gode rollemodeller i dette arbeidet er av stor betydning.

Høsten 2023 viet Råde kommune en hel framsnakkingsmåned, hvor verdiplakatens punkt «glede» ble representert på ulikt vis av de forskjellige virksomhetene.

1. «Gi det gode videre, gjør tre hyggelige ting for noen andre!»,
2. «Vær en venn for de du møter», og
3. «Si noe positivt om noe eller noen i Råde.»

Alle virksomhetene gjennomførte ulike aktiviteter, som felles pølselunsj, vaffel-fredag, SFO var på helsehuset med solsikker til beboere, i tillegg ble det gjennomført ulike hyggelige og

samlende aktiviteter på skolene. Det ble også delt ut buttons og klistremerker med teksten "*jeg sprer glede*", som vi oppfordret alle ansatte til å ha på seg i framsnakkingsmåneden. Dette var et positivt tiltak for både glede og samhold og bidro til fokus på et godt arbeidsmiljø.

Organisasjonsevaluering

Høsten 2023 er det gjennomført en stor administrativ evaluering av organisasjonen. Alle ansatte ble invitert til å gi innspill til områder for evaluering. Over 200 ansatte meldte inn evalueringstemaer. Innspillene var på mange forskjellige områder og det var nødvendig å gjøre et stort sorteringsarbeid for å samle innspillene tematisk. En del av innspillene var best egnet til virksomhetsinternt arbeid og ble oversendt virksomhetene for evaluering. De øvrige ble samlet innenfor kategoriene Digitalisering, Kompetanse, Organisering, Ledelse, Roller og strukturer, Samarbeid og samhandling. Kommunedirektøren har så arbeidet videre med innspillene sammen med virksomhetslederne og hovedtillitsvalgt. Dette arbeidet vil fortsette våren 2024. Resultatene av gjennomgangen formidles fortløpende til alle ansatte via intranett. Vi er takknemlig for alle ansatte som engasjerte seg i å gi innspill til utvikling og evaluering av organisasjonen.

Heltidskultur

Å organisere en heltidskultur i en kommune er en kompleks oppgave som krever strategisk planlegging og implementering.

Fra oppstarten av prosjekt for heltidskultur i 2021 har Råde kommune jobbet med å skape en sterkere heltidskultur gjennom konkret handling og et bevisst fokus på å øke stillinger til medarbeidere med uønsket deltid. Samtidig er det viktig å tiltrekke seg og beholde kompetente medarbeidere.

I løpet av 2023 har prosjektgruppen jobbet med å undersøke alternative og fleksible arbeidstidsordninger, som kan bidra til å redusere stress og øke jobbtilfredsheten. Dette kan være spesielt viktig for å tiltrekke seg og beholde ansatte som foretrekker en annen balanse mellom arbeid og fritid. Gjennom en mer fleksibel turnus vil man i større grad kunne legge opp turnusen i forhold til sin livssituasjon knyttet til virksomhetens behov.

Alle virksomhetsledere melder inn behov for utlysning av stillinger til et omstillingsutvalg før godkjenning av utlysninger. Dette fører til at lederne blir mer bevisst på å se etter alternative løsninger før stillinger blir utlyst, blant annet gjennom å øke stillinger for deltidsansatte med uønsket deltid.

Strategisk kompetansestyring

I løpet av 2023 har det blitt gjort en rekke tiltak for å styrke kompetansen blant medarbeidere på ulike nivåer i organisasjonen. Dette omfatter både planlagte initiativer, innføring av nye digitale verktøy, samt nye og innovative metoder for å løse arbeidsoppgaver.

Ytterligere kompetanseutviklingstiltak som har blitt utført både internt og eksternt inkluderer kurs, samlinger, og etter- og videreutdanning innenfor ulike fagfelt. Høsten 2023 ble det igangsatt et tverrfaglig opplæringssamarbeid med SMARTKOM⁴-kommunene, hvor deltakere på tvers av kommunene gjennomgår prosessveiledningskurs. Dette samarbeidet gjennomføres med en samling per mnd. og tverrfaglig samarbeid underveis, før programmet avsluttes våren 2024.

⁴ SMARTKOM – samarbeid mellom små/mellomstore kommuner i Østfold, bl.a. Råde, Våler, Hvaler, Skiptvet, Aremark, Marker og Rakkestad.

I løpet av 2023 har Råde kommune etablert en veiledningsordning som kompetansehevingstiltak for alle lederne. Veiledningen er organisert i tverrfaglige grupper med ekstern veileder. Formålet er å gjøre lederne tryggere og bedre i lederrollen gjennom veiledning i ulike ledertemaer og praktiske utfordringer.

For mer detaljert informasjon om de forskjellige tiltakene for kompetanseutvikling i organisasjonen, vennligst se under de respektive områdebeskrivelsene.

Kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeid 2023

Virksomhetene i Råde kommune har stort fokus på kvalitetsarbeid og jobber kontinuerlig med kvalitetsforbedring. I 2023 har vi fokusert mye på ROS-analyser, utarbeidelse og revisjon av kvalitetsdokumenter, avviksregistrering og oppfølging av tilsyn. Som følge av dette arbeidet har virksomhetene valgt flere ulike tiltak for å styrke tjenestekvaliteten.

Helse, omsorg og rehabilitering

Ankomstsenteret har etablert kvalitetsgruppe og gjennomført ROS -analyser for å avdekke områder for kvalitetsforbedring. Det har også vært fokus på kompetanseheving blant ansatte gjennom internundervisning, kurs og hospitering. Tiltakene har blant annet bedret samarbeidet med legevakt.

Alle rutiner og prosedyrer i virksomheten er oppdaterte med unntak av beredskapsplanen. Ankomstsenteret hadde ikke tilsyn i 2023.

Helsehuset har jobbet mye med oppdatering av prosedyrer og ansatte opplever at prosedyrene er ryddige og lett tilgjengelige. Virksomheten har også etablert en internkontrollgruppe som skal ivareta oppgavene som følger av overordnet retningslinjer for internkontrollarbeidet. Alle avdelingene har innført risikobasert internkontroll.

Helsehuset har hatt to internkontroller; en på ernæringskartlegging i sykehjem og en på dokumentasjon i sykehjem. Ernæringskartlegging avdekket mangler, som det er rettet i nå, og internkontroll på dokumentasjon hadde ingen mangler.

Virksomhet tjenester for funksjonshemmede har gjennom 2023 hatt fokus på prosedyrearbeid. Nye prosedyrer er etablert og gamle er evaluert. I løpet av året har det også vært fokus på bruk av leselister; en kvalitetskontroll som sikrer at ansatte har lest og signert de prosedyrer som vi mener har vært spesielt viktige for virksomheten. Her kan nevnes prosedyrer som sikrer rettssikkerheten til den enkelte ift. tvang og makt, prosedyrer for brannvern og prosedyrer for sykeoppfølging. Virksomheten jobber kontinuerlig med å etablere nye prosedyrer ved behov.

Oppvekst og levekår

NAV har jobbet mye med kvalitetsarbeid i 2023. Interne rutiner for samtlige fagområder er etablert, strategidokument for 2023, kompetanseplan med detaljert oversikt over opplæring og handlingsplaner for de ulike fagområdene er utarbeidet. Hovedfokus i 2023 har vært å jobbe med å lukke tilsyn fra Statsforvalteren. NAV hadde 2 tilsyn i 2022, og jobbet med å lukke disse i 2023.

NAV har også jobbet systematisk med kompetanseutvikling hele 2023, og ser en stor utvikling på kvaliteten i vedtakene saksbehandlere skriver. I tillegg har NAV hatt fokus på sikkerhet og beredskap, og hatt flere øvelser. Høsten 2023 bestilte NAV nytt alarmsystem, deriblant alarmer for de som er på hjemmebesøk hos innbyggere. Dette ble installert desember 2023. I november

2023 gjennomførte vi en ROS analyse på samtlige fagområder, og denne skal ligge til grunn for kompetanseplan 2024, samt handlingsplaner på de ulike fagområdene. Internkontroll påbegynt i 2023, ferdigstilt januar 2024.

Alle skolene har fulgt opp det politiske vedtaket som sier at vi skal bli en dysleksivennlig skole, og vi er nå inne i en i en godkjenningssprosess i dialog med Dysleksi Norge. Virksomhetene har fokus på at undervisning skal gis av de med godkjent utdanning i tråd med kravene som stilles for undervisningskompetanse.

I 2023 har skoleeier og Spetalen skole hatt tilsyn fra Statsforvalter knyttet til arbeidet med elevenes læringsmiljø. Det fremkom 5 pålegg om retting som er fulgt opp og lukket i løpet av 2023.

Virksomhet Familie har årlig tilsyn med vårt beredskapsarbeid knyttet til brannvern. Det var ingen avvik på dette i 2023. Det er også satt i gang en prosess med rådgiver internkontroll og beredskap en systematisk gjennomgang av alle rutiner og retningslinjer for å sikre at dokumentene er lett tilgjengelige i kommunens internkontroll system. To av virksomhetens avdelinger har gjennomført denne gjennomgangen, og to avdelinger er i gang. Virksomhetens målsetning er at alle avdelinger, har gått igjennom dette arbeidet i løpet av 2024. Det ble gjennomført to tilsyn av tjenester i virksomheten i 2023. Statsforvalteren har ikke avdekket lovbrudd under tilsynet av barneverntjeneste, men det har kommet frem noen forbedringspunkter av forvaltningsrapporten. Virksomheten har satt i gang tiltak for å følge opp de punktene.

Kommunedirektør og staber

Stab økonomi og stab kompetanse og utvikling har i 2023 arbeidet med virksomhetsplaner og årshjul. Det er nedlagt et betydelig arbeid i utarbeidelse og revidering av prosedyrer for både stabenes egen bruk og for større og mindre deler av kommunen.

Stab kompetanse og utvikling har hatt tilsyn på informasjonssikkerhet. Det ble ikke avdekket avvik.

Avviksrapportering 2023

Råde kommune bruker Compilo som leverandør av kvalitetssystem, som består av følgende moduler:

- Dokumentbibliotek
- Avvik
- Risikoanalyse

Kommunen har stort fokus på opplæring av ansatte i bruk av kvalitetssystemet. I perioden 2021-2023 har de fleste virksomhetene fått opplæring i bruk av kvalitetssystemet og bistand til å oppdatere/etablere nødvendige internkontrollprosedyrer i Compilo.

År	Antall innlogginger	Økning	Økning i %
2020	3927		
2021	7429	3502	89%
2022	9392	1963	26%
2023	9650	258	2,7%

Tabellen viser at bruk av kvalitetssystemet har økt med over hundre prosent i perioden 2021 – 2023 og fortsetter å øke.

Dokumentbibliotek

Modulen dokumentbibliotek samler alle kvalitetsdokumentene og sikrer at kommunen har oppdaterte prosedyrer og annen dokumentasjon lett tilgjengelig. Per i dag inneholder kvalitetssystemet om lag 1500 dokumenter.

Avviksmodulen

Modulen avvik ivaretar krav om at organisasjonen skal arbeide med kontinuerlig forbedring og skal involvere alle ansatte. Det er etablert en felles prosedyre for rapportering av avvik i kommunen, som sikrer at alle avvik blir rapportert og behandlet på en hensiktsmessig måte.

År	Antall avvik	Økning/nedgang
2022	1128	1115
2023	1091	-37

I 2022 ble avvikskategorier gjennomgått med virksomhetsledere og oppdatert. Det er blitt enklere å velge den rette kategorien i en avviksmelding.

Ansatte kan melde avvik i følgende kategorier:

- HMS. Avvik knyttet til helse, miljø og sikkerhet til de ansatte, f.eks. vold, skader, fysiske arbeidsmiljø osv.
- Tjeneste/bruker. Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottakere, f.eks. bruker har ikke fått tjenesten den har krav på.
- Internt i kommunen. Hendelser og situasjoner knyttet til interne forhold. Det kan være kommunikasjon, samarbeid, organisering osv.
- IT- og informasjonssikkerhet

78% av avvikene ble meldt i kategorien Tjeneste/bruker.

Årsrapport investeringer 2023

	Regnskap 2023 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2023 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2023 (inkl. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	--	--

Kommunedirektør og staber

EK innskudd KLP	1 361 276	1 500 000	1 500 000	31.12.2023	A	I henhold til faktura fra KLP
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	748 925	1 562 500	2 187 500	31.des	U	Prosjektene har gått som forventet. Slutføres 2023, brukt noe mindre enn budsjett.
Digital byggesaksbehandling		-	500 000	31.12.2024	U	KS har foreløpig ikke revidert felles nasjonal kravspesifikasjon. Kommunen utarbeider konkurransegrunnlag etter revidering er utført, antatt høst 2024/vår 2025
Acos Websak skyen	537 500	562 500	562 500	31.12.2023	A	Prosjektet er ferdigstilt. Digitalisering gjennom nye funksjoner i hjemmesiden er tatt inn i prosjektet og har medført noe overforbruk på dette prosjektet og reduserer da behovet for investeringer i prosjekt Digitalisering Administrasjon/innbygger med tilsvarende.
Visma Flyt Barnevern		-	312 500	28.02.2024	A	Oppstart i samarbeid med Moss august 2023, fakturering etter driftsstart februar 2024

Digitalisering Administrasjon/innbygger	198 750	187 500	375 000	31.12.2024	U	Noe av dette arbeidet knyttet til nye funksjoner for innbyggerne i web-løsningen er ført under prosjekt Acos websak i skyen, da de ble en del av dette prosjektet. Videre er digital tvilling for Råde kommune etablert. Dette er et 3D-kartverktøy som i første omgang vil bidra med visualisering av kartdata og planarbeid i kommunen. Dette arbeidet videreføres i 2024 hvor visualisering knyttet til de 7 prosjektene i Smartbygda Råde vil bli visualisert.
Digital innbyggerdialog/Chatboot		-	250 000	31.12.2023	U	Dette arbeidet er nå påbegynt og forskjellige løsninger for digital innbyggerdialog er under vurdering. Utviklingen av kunstig intelligens som ChatGPT og lignende har åpnet nye muligheter for kvalitet og innhold på disse tjenestene. Smartbygda Råde har etablert eget prosjekt for digital innbyggerdialog og nye verktøy og muligheter vil bli utredet og installert i 2024. Det er også søkt prosjektskjønnsmidler til styrking av dette arbeidet.
Gerica modul (saksbehandler- og kjernejournal) - Helse	157 970	145 000	437 500	31.12.2024	U	Venter på at leverandør skal ha testet ut pilot.
Interaktive skjermer - skolene	375 000	375 000	375 000	31.12.2023	A	Bestilt og levert i september 2023
Digitalisering skoler		-	250 000	31.12.2024	I	Prosjektet overført til 2024
Velferdsteknologi	332 633	287 500	437 500	31.12.2024	U	Trygghetsalarmer, GPS klokke og brannalarmer til utsatte hjemmeboende. Vanntåkeanlegg til spesielt utsatte. Dørsensorer.
Nytt sykehjemsbygg/Helsehus	2 199 065	2 187 500	2 187 500		U	Grunnundersøkelser er gjennomført. Sak om tomtevalg skal til politisk behandling tidlig 2024
Bygging av eldretun, tilrettelagt bofelleskap		-	250 000		I	Sees i sammenheng med nytt helsebygg og jobbes med parallelt
Folkehelsepark v/Råde ungdomsskole		1 875 000	1 875 000	31.12.2024	U	Søkt spillemidler - avslag for 2023, søkt på nytt 24.

Kunstgressbane Saltnes			187 500	31.12.2023	I	Budsjettmidler omprioritert - ikke gjennomført
Skatepark Saltnes	1 229 625	1 145 000		01.11.2023	A	Er ferdig og skateparken åpnet.
Adgangskontroll	235 963	125 000	875 000	31.12.2026	U	Det er startet kartlegging av alle dører og vinduer og annet som skal sikres. Det er en omfattende prosess, som skal sikre en helhetlig plan for et adgangskontrollsystem for hele kommunen. Tiltaket vil gå over flere år. Det er planlagt anbudskonkurranse våren 2024 og arbeider på systemet på Familiehuset og Rådhuset i 2024.

Helsehuset

Ny solskjerming	213 649	275 000	275 000	01.06.2023	A	Ferdigstilt sommeren 2023.
Hjelpemiddellager	111 348	137 500	137 500	31.12.2024	A	Hjelpemiddellager er ferdig og tatt i bruk
Takheiser	203 980	250 000	250 000	31.12.2024	A	Takheiser er montert og tatt i bruk.
Oppvaskmaskin (opprinnelig i 2022, ikke levert før 2023)	407 864	650 000		31.12.2024	A	Oppvaskmaskin er anskaffet og tatt i bruk
Aircondition på Helsehuset	122 591	125 000	-	31.07.2023	A	Aircondition er anskaffet inn og tatt i bruk
Spesialsenger	119 372	125 000	125 000	31.12.2024	A	Spesialsenger er anskaffet og tatt i bruk

Teknisk:

Karlshusskogen: Tur-/skiløype og HC-tilpasset turvei	514 968	887 500	4 250 000	31.12.2024	U	I Karlshusskogen er det laget en HC-tilpasset turløype med belysning og det er igangsatt en rundløype i tilknytning til denne. Det er Råde kommunes driftsavdeling som utfører jobben med løypa og de har gjennomført 2/3 i første del av 2023. Det er kun et lite stykke som gjenstår ved idrettsbanen til Nor gård. Lysmastene vil etableres i 2024. Cowi bistår kommunen med anbudsprosessen. I 2023 ble det i tillegg vedtatt å se på mulighetene for å utvide turløypen enda litt mer, og dette vil tas med i videre arbeidsprosessen.
--	---------	---------	-----------	------------	---	---

Tiltaksplan for Karlshussskogen	221 496	285 000	3 117 500	i 2024/2025	U	I tilknytning til turløypen jobbes det med å forskjønne badeplassen ved Burumbråten. Her inngikk vi en grunneieravtale i 2023 og det ble utarbeidet en planskisse for området. Her ønsker kommunen å plassere ut blant annet en baderampe, bord, benker og grill for opphold. Byggesøknaden er sendt inn til kommunens byggesaksavdeling (tidlig 2024). Det skal i tillegg etableres en tuftepark langs den nye stien. Her må vi se på hvilke områder som er best egnet - og i tillegg se det i sammenheng med folkehelseparken.
Tiltak Elingstranda		-	2 500 000	i 2025	U	Det er gjennomført små tiltak på Elingstranda i fjor og vi fortsetter å vedlikeholde og gjøre plassen attraktiv. De mer kostnadskrevende tiltakene prioriteres etter Moltemyra, da dette var et ønske fra folkevalgte.
Tiltak Moltemyra	91 575	-	2 062 500	i 2024	U	Skisse for området ferdigstilt. I 2023 oppdatere vi skissen i forbindelse med innspill fra politiet og kommunens administrative ledelse. I 2023 fikk vi godkjent spillemiddelsøknad for tuftepark. Byggesøknad sendt inn til kommunens byggesaksavdeling mars 2024.
Tiltak Eplehagen - nærområde og turløype		-	625 000	30.04.2024	U	Nærmiljøanlegget på Eplehagen er tatt i bruk. Etablering av en liten "Tuftepark", er planlagt og det er inngått avtale med leverandør. Etableres april 2024.
Ny brygge på Sletterøyene		-	750 000	i 2024/2025	U	Samarbeid med skjærgårdstjenesten. Krever dispensasjon for bygging av ny brygge. Må jobbes videre med å utarbeide byggesøknad.
Handicaptilpasset brygge langs kysten		-	138 750	i 2024	U	Småjusteringer på baderampe Ellingstranda 2024
Eiendomsutvikling	3 690 757	15 000 000	15 000 000		A	Kjøpt bolig Nethusveien 9

Utbygging av Nethusveien	1 026 092				U	Utvikling av Nethusveien. Prosjektet blir videreført i 2024
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	14 166 893	15 625 000	45 750 000	01.06.2024	U	Det er inngått kontrakt med Gunnar T. Høvik AS som skal bygge boligene. Planlagt innflytting mai 2024.
Rehabilitering av uteareal/parkering v/rådhuset		-	375 000	i 2024 /2025	I	Ses helhetlig sammen med oppgradering av Tusenårsplassen
Trygg sykkelparkering		112 500	125 000	i 2024	I	Ses i sammenheng med Smartbygda Råde Mobilitetsprosjekt og oppgradering av tusenårsplassen
Elsykel - Utlånt til innbyggere og ansatte		247 500	247 500	29/2/23	A	Syklene er kjøpt inn i februar 2023. Lånes ut av BUA.
Nye boliger - Øvre Langbråten		-	1 000 000	2026	U	Avklare plassering og omfang av nytt helsebygg
Mast bredbånd/tele		-	625 000	i 2026	U	Telenor eller andre teleoperatører har foreløpig ingen planer om etablering
Varmepumpe Råde ungdomsskole		-	1 125 000	01.08.2024	U	Ny anbudskonkurranse er gjennomført i 2024 etter uenigheter med leverandør. Sannsynlig ferdigstilling er sommeren 2024.
Alarmsendere - Overgang til nytt nett	251 073	250 000	250 000	31.12.2023	A	Alarmsendere er byttet ut.
Nærmiljøanlegg - Missingen 2		-	562 500	2024	U	Tildelt spillemidler. Inngått avtale med leverandør. Fått igangsettingstillatelse. Treningsapparatene settes opp i midten av april 2024.
Tusenårsplassen		-	2 500 000	31.12.2024	U	Jobber med anbud og prosess/gj.føring 24.
Badstue Ellingstranda		-	375 000	2024	U	Gjøres vurderinger om plassering. Må søke fylkeskommunen om dispensasjon for å etablere badstue på et statlig sikret friluftsområde. Dette jobbes videre med.
Bytte av lysarmatur	3 177 273	3 125 000		31.12.2023	U	Oppstart Råde ungdomsskole i uke 40. Alle armaturene byttes til LED, arbeid fortsetter i 2024.

Hjullaster	208 265	220 000		30.06.2023	A	Hjullaster er mottatt og betalt.
Varmepumpe bibliotek	170 629	171 250		30.06.2023	A	Varmepumper er montert
Elektrisk bil - Tekniskvedlikehold	-	700 000		28.12.2023	A	Bil blir levert 2024.
Gjerder og porter Klokkegården barnehage	225 563	312 500		29.12.2023	A	Gjerder og porter montert og ferdig.
Uteområdet Spetalen skole	93 750	93 750		30.12.2023	A	Tiltak utført 2022, faktura mottatt 2023.
Radontilak	63 543	-	-	31.12.2023	A	Ferdig - nye målinger anbefales om 4 år.

Vei:

Opparbeidelse av parkering ved pumpestasjon Tomb		-	125 000	2024	I	Gjøres samtidig med utskifting av pumpestasjonen
Asfaltering av kommunale veier	1 798 294	1 875 000	1 875 000	31.10.2023	A	Asfaltering er gjort løpende gjennom sesongen etter oppsatt plan.
Nye målere gatelys	47 766	62 500	1 250 000		U	Kontinuerlig arbeid over flere år.
Utskiftning av armaturer gatelys - Led	552 001	875 000	875 000	31.12.2023	U	Kontinuerlig arbeid over flere år. Fortsetter i 2024
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl. kjøp av grunn)	657 251	968 750	11 750 000	2023 - 2026	U	Utført grunnundersøkelser: Prosjektering pågår. Dialog med grunneiere for inngåelse av minnelige avtaler.
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	3 883 292	3 540 375	3 540 375	31.12.2024	U	Overtatt kontraktsarbeider. Sluttoppgjør pågår
Trafikksikkerhetsplan	780 414	625 000	625 000	31.12.2024	U	Fartsdumper og skilting planlegges gjennomført 3. tertial. Forslag til handlingsplan er utarbeidet i 2023. Arbeidet med tiltakene fra handlingsplanen planlegges gjennomført i 2024.
Vaktbil teknisk drift	556 556	600 000	600 000	31.12.2023	A	Levert, og ladere montert.

Vann:

Enebekk	1 441 469	2 200 000	200 000	30.12.2024	U	Det har måttet bli omsøkt en endring i trase. Denne er nå til behandling. Det er noen tekniske utbedringer på gang. Det jobbes med grunneiererstatninger.
---------	-----------	-----------	---------	------------	---	---

Ny vannledning Odinsvei, Torsvei, Øvre og Nedre Tingvei		-	2 800 000	30.12.2024	I	Planlagt i 2024.
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer		360 000	460 000	30.12.2023	U	Dette tas i sammenheng med de andre prosjektene. Vannmåler ny Odalsveien
Kommunalt vann for Oven - Tasken	2 928 262	3 500 000	1 500 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet ferdig, men det jobbes med noen skader som er oppstått i forbindelse med graving og erstatninger til grunneiere.
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116		110 000	110 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet avsluttet. Det gjenstår arbeid med grunneiererstatninger.
Strømshaugfeltet		-	1 750 000	30.12.2024	I	Planlagt i 2024.
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg		-	200 000	30.12.2023	U	Dette tas i sammenheng med de andre prosjektene.
Ny ringledning Tasken - E6	10 357 551	11 500 000	29 000 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet ferdig. Vannmålere for fakturering Movar er snart ferdig. Det gjenstår erstatninger til grunneiere.
Strømnesåsen - Tomb	1 029 524	1 100 000	10 750 000	30.12.2024	U	Pågår. Samarbeid med Viken fylkeskommune

Avløp:

Kommunalt spillvann for Oven - Tasken	3 063 510	3 500 000	1 500 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet ferdig. Det gjenstår erstatninger til grunneiere.
Spillvannsledninger, Tomb Brygge-Akerbekken/Fv116		220 000	220 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet avsluttet. Det gjenstår arbeid med grunneiererstatninger.
Strømshaugfeltet		-	5 050 000	30.12.2024	I	Planlagt i 2024.
Enebekk	1 343 143	2 200 000	200 000	30.12.2024	U	Det har måttet bli omsøkt en endring i trase. Denne er nå til behandling. Det er noen tekniske utbedringer på gang. Det jobbes med grunneiererstatninger.
Kombikummer Stensrødfeltet		-	100 000	30.12.2024	I	Planlagt i 2024.

Overløp pumpestasjon - Makrellrød		-	920 000	30.12.2024	U	Multiconsult har søkt byggesak og denne er sendt til høring hos statsforvalteren. Denne er nå godkjent og vi kan sette i gang i løpet av våren.
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg		-	200 000	30.12.2024	U	Dette tas i sammenheng med de andre prosjektene.
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr		-	320 000		I	Planlagt i 2024.
Ny avløpsledning Tasken - E6	5 316 475	5 200 000	22 000 000	30.12.2024	U	Prosjektet er i sin helhet avsluttet. Pumpestasjonen har en del feil som det jobbes med i forhold til garanti. Det gjenstår arbeid med grunneiererstatninger.
Strømnesåsen - Tomb	949 206	1 100 000	10 750 000	30.12.2024	U	Pågår. Samarbeid med Viken fylkeskommune
Utskiftningsplan pumpestasjoner	2 853 207	6 000 000	6 000 000	30.12.2024	U	Dette er lagt ut på anbud i konkurransegjennomføringsverktøyet Mercell. Har hatt befarig med tilbydere og det er valgt entreprenør. Pumpestasjoner (2 stk) er satt i bestilling og i ferd med å ferdigstilles. Det gjenstår noe elektrisk arbeid før vi tar over. De er i drift.

Råde Kirkelige Fellesråd:

Forprosjekt «Slokkeanlegg Råde kirke»	200 000	200 000	200 000	30.12.2023	A	Forprosjektet er ferdig. Anlegget er planlagt gjennomført i 2025
Stoler Tomb kirke	300 000	300 000	300 000	30.12.2023	U	Stoler Tomb kirke er ferdig.
Vinduer og dører Råde kirke	-	-	231 250	30.12.2023	I	Prosjektet overføres til 2024

Handlingsprogrammet 2023-26

Kommuneplanen er kommunens viktigste overordnede plan. Den styrer all planlegging i kommunen, og setter mål for Rådesamfunnets utvikling i retning mot Visjon 2037.

For å sikre at kommuneplanens hovedmål, delmål og strategier ivaretas i det øvrige arbeidet i kommunen er disse målsettingene utgangspunktet for arbeidet med handlingsprogrammet. I dette arbeidet har kommunedirektørens ledergruppe sammen med virksomhetslederne lagt til grunn målene i kommuneplanen når drift og utvikling er vurdert for 2023-26. Vedtatte Verbalvedtak vil også bli knyttet til målene i kommuneplanen for å sikre sammenheng mellom det vi gjør og ønsket utviklingsretning.

Handlingsprogrammet 2023 - 26 bygger på satsingsområdene og målene i kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt juni 2020. Satsingsområdene er en måte å organisere målene for fremtiden, og er med på å gi en ny retning til Rådesamfunnet. De gjennomgående temaene skal arbeides med på tvers av alle satsingsområdene.

Planen har følgende satsingsområder:

- «Leve hele livet i Råde»
- «Attraktive Råde»
- «Grønne Råde»

Gjennomgående temaer er:

- «Samhandling – Vi i Råde!»
- «Barn og unge»
- «Et trygt Råde»

Samlet sett jobber vi mot alle kommuneplanens målsettinger - snakker vi sammen skaper vi sammen.

Kommuneplan - Satsingsområder 2023-26

Nedenfor viser vi ved **uthevet tekst** de strategiene som på tvers av alle tjenesteområder og tjenestenivåer skal ha fokus i planperioden. I tillegg til disse, har områdene valgt ut noen strategier som de skal ha fokus på. Det enkelte tjenesteområde vil kort beskrive hvilke fokusområder de har valgt for å nå målene under beskrivelse av tjenesteområdene.

LEVE HELE LIVET I RÅDE

Hovedmål: I Råde har alle like muligheter gjennom samhandling, likeverd og felleskap.

Delmål: Råde er et raust og helsefremmende lokalsamfunn for alle.

Strategier:

- 1. Styrker samskaping og samhandling mellom kommunen og innbyggere, næringsliv, frivillig sektor samt andre offentlige myndigheter.**
2. Har fokus på inkludering for å skape et varmere samfunn og motvirke ensomhet og utenforskap.
3. Fremmer aktivitet, frivillighet og deltakelse ved å engasjere lokalsamfunnet.
4. Videreutvikler og etablerer møteplasser og arenaer for, og på tvers av alle aldersgrupper.
5. Sikrer grøntområder, friluftsområder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle, spesielt i strandsonen.
6. Arbeider for utjevning av sosial ulikhet.

Verbalvedtak – videreført:

1. Søknader og innspill fra innbyggerne, næringsliv, lag og foreninger skal møtes med en positiv innstilling. Man skal tilstrebe å finne gode og praktiske løsninger som ikke kommer i konflikt med lovverket og som ivaretar allmenne interesser. (Ja når vi kan, nei når vi må) Dette gjelder også utvikling og modernisering innenfor 100-metersbeltet.
2. Innbyggere og andre som ønsker å komme i dialog med kommunen må møtes med åpenhet og få hjelp og råd på tvers av virksomhetene.
Søknads/saksprosesser skal være effektive og løsningsorienterte. (Snakker vi sammen skaper vi sammen)
Viktige informasjonsskriv skal tilgjengeliggjøres på flere språk og forfattes i klarspråk.
3. Kommunens nettside skal være lett tilgjengelig med god informasjon til alle innbyggere og andre interessenter som f.eks. næringsliv, lag og foreninger.

Verbalvedtak (nytt):

1. Administrasjonen bes om å avklare med Kirkelig Fellesråd hvordan kommunens forebyggende sosiale arbeid og Kirkens diakonale arbeid best kan samordnes til beste for Rådes eldre.
2. Legge til rette for at frivillige kan gjennomføre innsamling til tv aksjonen.
Frivilligsentralen kan ha en koordinerende rolle
3. Framsnakkingsåret Råde 2023 med fokus på å motvirke mobbing og baksnakking på skolene og på kommunale arbeidsplasser. Dette markeres med en måned med spesielt fokus på dette, sammen med lag og foreninger, og privat næringsliv.
Administrasjonsutvalget involveres i arbeidet.

4. Jobbe for å få grunnleggende tannhelsetjenester for skoleelever og beboere på Helsehuset tilbake til Råde, gjerne i samarbeid med private

Status:

Kommunen jobber aktivt for å ivareta og etablere møteplasser for alle, blant annet for barn og unge, flyktninger, barselgrupper, aktivitetsgrupper, eldre, samt treffpunkt for mennesker med ulike behov for støtte eller bistand. De ulike møteplassene bidrar til å motvirke ensomhet og utenforskap. TFF og Helsehuset samarbeider med menigheten rundt tiltak til de eldre på Helsehuset og med leie av lokaler til kurs og kompetansehevende tiltak. Det er gjennomført samarbeidsmøter med menigheten, Røde kors og frivillighetsentralen hvor tema for møtene har vært hvordan vi kan avdekke og kartlegge eldre som vil kunne ha et ønske og behov for besøksvenn, eller andre sosiale treffpunkter og bedre samarbeid. Røde kors bidrar med sosiale arrangement med månedlige samlinger på storstua og ukentlige treff i omsorgsboligene. Våre støttekontakter benytter også tilbud i regi av lokale lag og foreninger for å kunne ta med innbyggere til meningsfylte aktiviteter. Aktivitetsgruppen på Helsehuset har benyttet lokaler i intern og ekstern regi, Det er gjennomført bla tur til Strandstua i Engelsviken for en flott dag med eldre fra Helsehus og omsorgsboliger, konserter og andre felles aktiviteter for beboerne.

Det er etablert en arbeidsgruppe som har jobbet med å markere verdensdagen for psykisk helse 10.oktober. Tema for 2023 var: "Vi trenger å høre til #lagplass". I år samarbeidet kommunen med «Eldrebløgen» og fikk låne deres lokaler til å gjennomføre en «kafedag», en møteplass for kommunens innbyggere med gratis servering. En annen satsing kommunen har hatt i 2023 var «Framsnakkingsmåneden», der alle virksomheter deltok. Alle virksomheter hadde egne arrangementer og prosjekter. Det ble hengt opp plakater og de ansatte gikk med buttens med teksten «Jeg sprer glede!». Framsnakkingsmåneden skapte stort engasjement, fikk frem smilet hos mange ansatte og innbyggere, og ble opplevd som et godt tiltak som flere foreslo at burde bli en tradisjon.

Kommunen samarbeider med frivillighet, menigheten, samt lag og foreninger. Vi som kommune har som oftest en koordinerende funksjon i dette samarbeidet.

Kommunen, via Frivilligkoordinator, koordinerte kommunikasjon mellom lag/foreninger og NRK i forkant av TV-aksjonen. Frivilligkoordinator var til stede under aksjonen for å bistå i den praktiske gjennomføringen.

Helsehuset har blant annet et godt samarbeid med Blomsterverket som leverer mange blomster til glede for de eldre. Eldrebølgen er fast samarbeidspartner når det gjelder å bidra med matkjøring fra kommunens kjøkken til innbyggere som ønsker dette. Eldrebølgen kjører også bussen og henter/leverer brukere som skal til dagsenteret på Helsehuset.

Beboerne på Helsehuset har hatt stor glede av frivillig innsats med besøkshund som startet opp i 2023 og flere besøk fra Furuly barnehage som er livsgledebarnehage.

Det har som også i år vært gjennomført ferietur til Solbukta i sommer. Dette samarbeidet bidrar til et meningsfylt ferietilbud for alle ved Nor gård. I tillegg har man samarbeidet med eksternt reiseselskap for gjennomføring av en utenlandstur for beboer. Virksomhetene benytter en rekke samarbeidspartnere for å gi beboerne gode aktiviteter som Østfold musikkråd som bidrar med musikkterapi, Moss kommune med klubb og fritidstilbud, Sarpsborg kommune med sanserom, og Hjørgunn gård med rideterapi mv. Virksomheten har ved initiativ av Tildelingskontoret gjennomført støttekontakt-fest for støttekontakter og brukere.

Frisklivssentralen er i godt driv. Det er gjennomført flere ulike kurs som mediyoga, treningsgrupper, hverdagsglede, bra mat og bra søvn. Det er også gjennomført mange kartlegginger av deltakere og

veiledningssamtaler. Tilbudet er et godt forebyggende tiltak og vi ser at aktivitet og gruppetilhørighet gjør at flere innbyggere, får et bedre liv og et alternativ til andre ordinære tjenester.

Barnehagene og skolene arbeider kontinuerlig med å forebygge utenforskap og ensomhet gjennom ulike pedagogiske verktøy, eksempler på dette er «BliMe-dans», fadderordninger, Trivselsledere, overgangsrutine mellom barnehage og skole og elevrådsarbeid.

Barnehagene, skolene, biblioteket og helsehuset i samarbeid med NAV legger til rette for inkludering av nyankomne flyktninger fra Ukraina ved hjelp av jobbtrening og språkopplæring. Vi samarbeider med næringsliv ved å blant annet etablere arbeidsplasser for ungdom på sommeren, og språk- og arbeidspraksis for flyktningene. Røde Kors har ukentlig språkkafe for flyktningene.

I samordna lokale tiltak for å forebygge rus og kriminalitet (SLT) arbeides det kontinuerlig med tiltak som angår ungdommers hverdag. Kommunens forskjellige virksomheter har tatt samarbeid med politi, lag/foreninger og Tomb vgs.

Demenskoet har hatt 2 runder med øvelser og avsluttende konserter. Det det var god oppslutning og tiltaket har vært svært populært. Eldre ut på middag er gjennomført til glede for de hjemmeboende som har deltatt her med middagstreff og et stort julebord ble gjennomført i desember.

Det er etablert samarbeidsutvalg mellom privatpraktiserende og kommunale fysioterapeuter for gjensidig erfaringsutveksling og samhandling.

Prosjektet med "Menn i helse" er godt i gang. 2 helserekutter som skal bli helsefagarbeidere har vært i lære på flere ulike avdelinger og virksomheter.

Det har vært dialog med fylkeskommunen om mulighet for å få tannhelsetilbudet tilbake til Råde kommune. Tannhelsetjenesten vurderer at det ikke er ønskelig blant tannlegene å gå tilbake til solopraksis i kommunen. Videre vurderer tannhelsetjenesten at det med dagens ordning gir bedre kvalitet, mer stabilitet, samt at de har bedre utstyr.

Det blir gjennomført vedlikehold av alle kommunale friluftsområder årlig, som for eksempel skjøtsel av kyststien og pilgrimsleden. Badeplassene blir inspisert, ryddet for søppel og toaletter vaskes jevnlig. Baderamper, badetrapper og flytebrygger er utplassert på kommunale badeplasser. I 2023 støttet også Råde kommune Råde IL med en badesklie til fristranda på Oven.

Karlshusskogen, Moltemyra og Ellingstranda er prioriterte friluftsområder som gjøres mer attraktive og tilgjengelige for allmennheten. Det er utarbeidet tiltaksplaner for alle tre områdene. I

Karlshusskogen er det laget en HC-tilpasset turløype med belysning og det er igangsatt en rundløype i tilknytning til denne. Det er Råde kommunes driftsavdeling som utfører jobben med løypa og de har gjennomført 2/3 i første del av 2023. Det er kun et lite stykke som gjenstår ved idrettsbanen til Nor gård. Lysmastene i området vil etableres i 2024. I 2023 ble det i tillegg vedtatt å se på mulighetene for å utvide turløypen enda litt mer, og dette vil tas med i videre arbeidsprosessen. I tilknytning til turløypen jobbes det med å forskjønne badeplassen ved Burumbråten. Her inngikk vi en grunneieravtale i 2023 og det ble utarbeidet en planskisse for området. Her ønsker kommunen å plassere ut blant annet en baderampe, bord, benker og grill for opphold. Nabovarsel for området er sendt ut.

I Saltnes jobbes det med å gjøre skogen og den åpne sletten i Moltemyra til et attraktivt friluftsområde for allmennheten. Vi har fått utarbeidet en skisse som skal vise alle tiltakene som ønskes på den åpne gressletten ved den gamle BMX-banen. Vi har tidligere hatt medvirkning tilknyttet mulighetsstudie for Moltemyra dette har ligget som grunnlag i det videre arbeidet. Det jobbes videre med byggetillatelse for Moltemyra. I 2023 fikk vi innvilget spillemidler til en tuftepark

på Moltemyra. Råde kommunes nye skatepark i Saltnes ble åpnet i mai, til stor glede for barn og unge.

I kommuneplanens nylige vedtatte arealdel legges det føringer for bevaring av grøntområder, friluftslivsområder og for å unngå nedbygging av de nære sjøområdene. Det skal sikres ferdsel og opphold for allmennheten i disse attraktive områdene. Det er lagt inn sammenhengende grøntdrag og viktige tur traséer, blant annet mellom Vansjø og Norum.

Det arbeides med å få etablert gang- og sykkelvei fra Tomb- Karlshus. Det er i inneværende år avholdt møter og befaringer med grunneierne angående prosjektering, grunnundersøkelser og grunnverv av traseen. Grunnundersøkelsene er gjennomført. Nye forhandlinger har ikke kommet i gang pga partene har avventet rapport fra grunneierens landbrukssakkyndige om verdisetting av tap og ulemper. Kommunen har begjært skjønn i skjønnsretten. Den er satt til 4. april 2024. Reguleringsplan for gang- og sykkelvei langs Slangsvoldveien har blitt vedtatt. Skolt har etablert deler av denne. Her gjenstår asfalteringen som gjøres våren 2024. Dialog med utbyggerne av den resterende delen av traseen, har startet.

Både viktige skriv og all annen informasjon på kommunens hjemmeside er tilgjengelig på over 120 språk. Sidene auto-oversettes ved hjelp av Google translate. Dette gjøres ved å trykke på knappen "Translate" i toppmenyen på hjemmesiden. I tillegg publiseres større nasjonale kampanjer og satsinger særskilt på flere språk i tråd med nasjonale kommunikasjonsplaner. Råde kommune forsøker å benytte klart språk i alle publikasjoner. Nettsiden har eget område for turister og eget område for kultur og fritid. Gjennom Smartbygda Råde arbeidet er det besluttet ett prosjektet som heter "Digital innbyggerinvolvering". Dette prosjektet vil sammen med innbyggerne arbeide med utvikling av kommunens digitale plattformer. Revisjon av hjemmeside, evaluering av sosiale medier og andre digitale kommunikasjonsformer mellom kommunen og innbyggerne vil være en del av dette prosjektet i 2024.

Framsnakkingsåret 2023 ble etablert med arbeidsgruppe i februar 2023. September ble valgt som framsnakkingsmåned. Arbeidsgruppen valgte "Glede", som er en av kommunens verdier som fokusområde for 2023. Det ble utarbeidet informasjonsmateriale med plakater, buttons og klistremerker til framsnakkingsmåned. Alle virksomheter nedsatte arrangementskomiteer som planla og iverksatte aktiviteter i virksomhetene. Lag og foreninger, samt en rekke bedrifter i kommunen ble invitert til å være med, men det var kun et fåtall som viste interesse for dette. Framsnakkingsmåned ble gjennomført med en rekke forskjellige aktiviteter i virksomhetene og ble et positivt, energifyllt tiltak for både ansatte, brukere og innbyggere. Arbeidsgruppa har fortsatt arbeidet og planlegger framsnakkingsmåned også i 2024. Nå vil verdien "Raushet" være fokusområde.

Delmål: I Råde har alle et godt oppvekstmiljø.

Strategier:

- 1. Fremmer fellesskap, livskvalitet, psykisk- og fysisk helse.**
- Sikrer at barn og unge utvikler ferdigheter til å møte fremtiden ved å ha kvalitet og kompetanse i våre tjenester.
- Sikrer et helhetlig, sammenhengende og tverrfaglig tjenestetilbud.
- Er en positiv og trygg samhandlingsaktør for foresatte.
- Legger til rette for uorganisert og organisert fritidsaktiviteter for alle barn og unge.

Verbalvedtak – videreført:

1. Verbalvedtaket budsjett 2020 «Prosjekt Rådeskolen – en skole for fremtiden» videreføres.
2. Arbeidet med «HomeStart» er viktig og må styrkes, markedsføres og utnyttes bedre.

Verbalvedtak (nytt):

1. Skolefrokost/grøt skal videreføres på ungdomskolen for å gi en god start på dagen. Råde kommune skal fortsatt ha fokus på daglig fysisk aktivitet og kostholdslære i skolen. Dette for å hjelpe elevene med å ta vare på egen helse og også være med å forebygge psykiske lidelser, spiseforstyrrelser og livsstilssykdommer.
2. Psykisk helse må ha mere fokus i skolen, også som del av undervisningen.
3. Det må legges til rette for at ungdommen kan kommunisere med kommunen via digitale plattformer som ungdommen selv benytter seg av. (For eksempel Helsesista. Psykt Deg. Digi Helsestasjon HelseNorge.no, Snapchat).

Status:

Alle barn og unge skal ha best mulig oppvekstmiljø med livskvalitet, opplevelse av tilhørighet og god psykisk og fysisk helse. Virksomhetene jobber tett sammen for å gi et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Bedre tverrfaglig innsats (BTI) er nå etablert som samhandlingsmodell for oppfølging og tjenester til barn, unge og deres familier. Modellen skal sikre at kommunen har retningslinjer og rutiner for tverrfaglig samarbeid. Modellen er publisert på kommunens hjemmesider. Barnehagene og skolene har BTI-møter jevnlig.

Home Start sin representant har løpende dialog med leder av helsestasjonen, og vi samarbeider videre for å kunne nå innbyggere som er i behov av denne tjenesten. Råde kommune har fra våren 2023 en representant inn i Home Start sin ressursgruppe, som er et rådgivende organ for Home Start sitt arbeide og samhandlingen med kommunene. Barnefamilier med minst et barn mellom 0-6 år, som har en utfordrende hverdag, oppfordres av helsesykepleier om å kontakte Home Start for familiestøtte. Home Start har også ulike aktiviteter og turer for barnefamiliene. Familiekontaktene inviteres til helsestasjonen for informasjon om tilbudet ved behov.

«Huset» ved 1000-årsplassen tilbyr klubbkvelder og varierte aktiviteter til kommunens barn og unge. Alle aktiviteter i regi av «Huset» er gratis. Kommunen har også refusjons- og tilskuddsordninger som lag og foreninger kan søke for å bistå barn og unge fra lavinntektsfamilier. På «Huset» inviteres ungdommene selv inn for å delta i gjennomføring av klubbkvelder, blant annet ved å drive kiosken og holde orden i lokalet.

Alle skolene i Råde har fortsatt fokus på fysisk aktivitet hver dag. Dette løses gjennom timeplanfestet undervisning i kroppsøving, svømming, faget fysisk aktivitet og uteskole. Skolegårdene ved barneskolene inviterer til aktivitet i alle friminutt og det har blitt søkt om å etablere basketbaner ute ved Råde Ungdomsskole. Skolene gjennomfører ulike turneringer gjennom skoleåret sammen med elevene. Ved at skolene våre er leksebevisste legger vi også til rette for at alle elever som ønsker det har mulighet til å delta på fritidsaktiviteter.

Som følge av lederskifter ved Råde ungdomsskole, er «Prosjekt Rådeskolen – en skole for fremtiden» satt på vent.

Skolene ivaretar folkehelse og livsmestring i arbeidet med Kunnskapsløftet 2020. Temaene er gjennomgående i alle fag i skolen som gir elevene kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. Det bidrar til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte. Psykisk helse er en del av

den generelle undervisningen og en viktig del av læreplanen. Fysio-/ergoterapiavdelingen jobber tverrfaglig med virksomhet familie og skolene med kartlegginger, screeninger, oppfølging av grupper og har også hatt grupper for eldre med fokus på balanse- og fallforebyggende trening.

Ungdomsteamet fra psykisk helse jobber aktivt opp mot kommunens skoler. De har etablert et gruppetiltak ved å starte opp «DU-kurs» for ungdom som strever med nedstemthet/depresjon. Vi fikk i 2023 prosjektmidler til en ungdom- og pårørendekontakt innenfor rusforebyggende arbeid. Prosjektet har fokus på å gi elever fra 7.-10. trinn informasjon om hvordan rus påvirker mennesker, utsette utprøving av alkohol og forhindre rusbruk, samt dialog med både elever og foresatte. Dette skjer blant annet gjennom rusforebyggende samtaler. Ungdomskontakten er representert på skolene og samarbeider med ungdomsteamet, ungdomslogen og skolehelsetjenesten.

Helsestasjon har gjennom 2023 startet prosessen med å etablere DigiHelsestasjon. Med DigiHelsestasjon vil innbyggere kunne ha digital dialog med helsestasjonstjenestene. Innbyggere kan få tilgang til både personlige data og generell informasjon som bidrar til mer og bedre informasjon. Innbyggere vil også se fremtidige avtaler og gjennomførte konsultasjoner/besøk og være forberedt før konsultasjon med helsesykepleier eller annet personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Oppstart av DigiHelsestasjon vil være våren 2024. Vi vil fremover også se på “digiung” som er en digital tjeneste for ungdom mellom 13-20 år. Dette programmet samler offentlige tjenester og informasjon for ungdom på ett sted, med ung.no som kommunikasjonskanal. Digiung gir tilgang til kvalitetssikret informasjon, digitale hjelpetjenester og svar på viktige spørsmål.

På Råde ungdomsskole gjennomføres skolefrokost/ grøt i tråd med vedtaket. På Karlshus skole videreføres skolefrokost for elever fra 5.-7.trinn. Forskningsprosjektet om elevenes frokostvaner er gjennomført, og rapport for denne foreligger. Skolefrokost er, sammen med helsefremmende barnehagers fokus på sunn mat, en god måte å styrke folkehelsen. Til forskningsrapporten ble det kun mottatt 77 samtykke-erklæringer fra foresatte for å delta i forskningen. Rapporten konkluderer med at det overordnet ikke var mulig å finne noen effekter eller betydning av å spise frokost regelmessig generelt, eller av å delta i et gratis frokosttilbud. Analysene fra rapporten viser også at regelmessig frokostinntak, eller deltagelse i skolens frokosttilbud, ikke har noen avgjørende betydning for livskvalitet eller opplevd helse.

For å fremme fellesskap og legge til rette for uorganiserte og organiserte aktiviteter er «Bua-ordningen» åpnet i 2023. Dette er en utlånsbod som har sin base ved «Huset», hvor det er gratis utlån av utstyr til forskjellige aktiviteter og friluftsliv. Utlånsboden er et prosjekt som har vært gjennomført i samarbeid med Tomb vgs. Vi har et samarbeid mellom «Bua» og Saltnes SK som har etablert en utlånsbod i Saltnes. I tillegg samarbeider skolene tett med Råde IL /Saltnes SK ved barneidretten om bruk av materiell/utstyr og skolenes gymsaler.

Det samhandles på tvers av virksomheter og internt mellom avdelinger for å gi gode tjenester til den enkelte. Gjennom året har samhandlingen mellom helse og skole blitt forsterket. Vi ser på løsninger hvor helsetjenesten bidrar inn i skole og at elevene også får mulighet for å ha arbeidstrening og tilbud i helsetjenesten. Det er igangsatt et arbeid for å se på felles retningslinjer for barn som pårørende. Oppvekstteam er revitalisert etter evaluering og har nå bred deltakelse også fra helse for å bidra til bedre samhandling.

Virksomhetene i helse og omsorg har gjennom året arbeidet med rekruttering av nyansatte og med stort fokus på tverrfaglighet for å dekke alle tjenestebehov. Helsetjenestene har ansatte med kompetanse innen mange områder, blant annet knyttet til undervisning, stell og lindrende

behandling av syke og døende. Virksomhetene har fokus på kompetansehevende tiltak både i form av internundervisning, fagdager og videreutdanninger.

Barn og unges behov skal vurderes i alt planverk vi jobber med. I områdereguleringsplan for Karlshus sentrum er det f.eks. lagt til rette for arealer til park, torg og kulturhus som kan utvikles til viktige møteplasser for barn, unge og voksne.

Kommunen har etablert en forhandlingsplattform som grunnlag for utbyggingsavtaler og har fortsatt dialogen med utbyggere, grunneiere og festere om hvordan rekkefølgebestemmelser knyttet til etablering av park og torg kan følges opp.

I forbindelse med at reguleringsplan for Skråtorp Hageby bygges ut, har kommunen og utbygger vært i dialog angående etablering/oppgradering av lekeplassen som skal være kommunal. Det legges til rette for lekeplass for barn under 12 år og det skal plasseres ut bord med benker. Dette kan bli en fin møteplass for småbarnsforeldre og andre.

Delmål: I Råde har alle mulighet til å leve og bo selvstendig.

Strategier:

1. ***Sikrer tidlig innsats og forebyggende arbeid på tvers av kommunens tjenester.***
2. Legger til rette for helhetlig oppfølging av innbyggere med utgangspunkt i de tjenester den enkelte har behov for.
3. Arbeider for at alle har mulighet til å mestre eget liv i eget hjem så lenge som mulig.
4. Involverer innbyggerne og legger vekt på deres ressurser og erfaringer.
5. Sikre gode muligheter for livslang læring og nødvendige ferdigheter.
6. Legger til rette for at det skal være trygt å bo og leve i Råde.

Verbalvedtak - videreført:

1. Forsterke sommerjobb for ungdom – samarbeid med privat næringsliv
2. Forprosjekt for bygging av Eldretun, tilrettelagt bofelleskap i Saltnes og Karlshus:
 - Det skal vurderes et offentlig/privat samarbeid
 - Lokasjon(er) avklares i kommuneplanprosessen
 - Husbankfinansiert
3. Langsiktige tiltak som gir relevant kompetanse, individuell tilpasning og økt yrkesdeltakelse er noe av det mest lønnsomme vi som samfunn kan gjøre.
Nye tiltak for økt sysselsetting bør utvikles i bredt samarbeid mellom kommunen, utdanningsinstitusjoner, NAV, lokale arbeidsgivere, arbeidslivets organisasjoner og representanter for de langtidsledige.

Status:

I lys av barnevernsreformen og endringer i velferdslovgivningen, er kommunen pålagt å jobbe helhetlig og forebyggende. Gjennom samhandlingsplikten er vi lovmessig forpliktet til å samhandle på tvers når det kreves. Samhandling på tvers av organisatorisk tilknytning har vært et fokusområde i flere år i Råde. Samhandlingsarenaen «Oppvekstteam» ble revitalisert, dette for å sikre en arena der komplekse og sammensatte saker kan vurderes for å bedre kunne finne løsninger i de enkelte sakene.

Det er et krav til kommunene å ha en overordnet plan for å forebygge omsorgssvikt, denne ble lagt frem for HOV-utvalget i november og kommunestyret desember 2023.

Fra våren 2023 har Råde kommune deltatt i programmet «Veiledningsteam» som organiseres av BUFDIR (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet). Dette er et veiledningsprogram som skal bidra til helhetlig utvikling og strukturering av barnevernet sett i sammenheng med kommunens helhetlige arbeid rundt utsatte barn og unge, samt deres familier. Vi er i godt i gang i veiledningsprogrammet der kommunens øverste ledelse har deltatt sammen med virksomhetsleder for familie og barnevernleder. Ansatte i barnevernet er involvert i å jobbe med mål og strategier i henhold til barnevernreformen. Alle kommunens tjenester som jobber med tjenester til barn, unge og familier skal kobles på slik at vi sammen skal jobber mer tverrfaglig for helhetlige tjenester til barn, unge og familier med behov for støtte fra tjenesteapparatet.

Helsestasjonen og skolehelsetjenesten har helsefremmende og forebyggende fokus, og kan tidlig korrigere skjevutvikling innen både fysisk- og psykisk helse, i tråd med tidlig innsats. Tjenesten ivaretas gjennom tverrfaglig samarbeid mellom flere fagprofesjoner som helsesykepleier, jordmor, lege, fysioterapeut og familieveileder.

Vi har over tid hatt utfordringer med langtidsfravær i tjenesten, men fra oktober 2023 er alle hjemler i avdelingen dekket.

I vårt årshjul for å sikre en gode overganger fra barnehager til skoler, har PP-tjenesten fra skolestart i 2023 hatt et ekstra fokus på oppstart av nye elever på 1. trinn med økt observasjonstid i klassemiljøet. Dette har også blitt gjort for nye klasser på 8. trinn. Det er iverksatt et arbeid for å se på hvordan skolene og andre støttetjenester kan jobbe sammen for en mer elevaktiv og variert undervisning, samt jobbe mer systemrettet for en mer inkluderende praksis.

Ungdomslosen jobber forebyggende, oppfølgende og tverrfaglig for å hindre skolefravær og utenforskap ved kommunens barne- og ungdomsskoler fra 5. trinn og oppover. Ungdomslosen er organisert under PP-tjenesten og jobber tett med helsesykepleiere, barnevern, psykisk helse, samt skolens ansatte og foresatte. Ungdomsteamet innen psykisk helse jobber tettere mot barn og unge, de har faste medarbeidere ute på skolene. Det satses videre på kompetanseheving av ansatte på avdeling psykisk helse og rustjeneste for mer kunnskap om arbeidet med psykisk helse for barn og unge.

Innenfor psykisk helse og rustjeneste har vi iverksatt flere lavterskeltilbud for voksne innbyggerne i kommunen. KiD er et mestringkurs for voksne som sliter med depressive symptomer, hvor tilbakemeldingene har vært gode. Det ble gjennomført kursrekker på våren og høsten 2023. Videre har vi tilbudt en male-/uttrykksgruppe, hvor målgruppen er mennesker med psykiske vansker som ønsker å bruke kreative metoder som helsefremmende tiltak. I samarbeid med Frisklivssentralen har det gjennom året blitt tilbudt søvnkurs, hverdagslede-kurs, og traumefokusert mediyoga.

Prosjekt «Sommerjobb for ungdom» har blitt gjennomført der 19 ungdommer fikk tildelt sommerjobb. To av ungdommene fikk videre ansettelse etter sommerjobb-perioden. Det har vært et tett samarbeid mellom kommunen og næringsliv for å etablere arbeidsplasser til ordningen, slik at det har vært god variasjon og ulike type arbeidsplasser som har blitt tildelt. Ungdom inviteres også inn til frivillig arbeid i sammenheng med Råde ungdomsfestival. Dette gir fin erfaring i møte med arbeidslivet. Virksomhet Familie har i samarbeid med NAV fått tilskuddsmidler slik at flere unge fikk tilbud om sommerjobb.

NAV Råde fokuserer på kvalifisering av arbeidstakerne som følges opp, slik at de er attraktive arbeidssøkere og har den kompetansen arbeidsgivere etterspør. Samarbeid med Karrieresenteret er viktig, og vi vil i større grad enn tidligere gi støtte til utdanning for de som trenger det.

NAV er også aktivt ute hos arbeidsgivere og jobber systematisk med relasjonsbygging mot næringslivet. I tillegg samarbeides det godt med andre virksomheter i kommunen.

Vi opplever stor inkluderingsvilje hos bedriftene vi samarbeider med, og har iverksatt et kommunalt kvalifiseringsprogram med 6 måneders opplæring i bedrift for nyankomne flyktninger.

Dagtilbudet på Helsehuset jobber kontinuerlig med tilpassing til brukergruppen og deres behov. Det er startet kveldstilbud en gang i uken med gode tilbakemeldinger fra pårørende og brukere.

Demenskoordinator og demensteam fortsetter det gode arbeidet.

Kreftkoordinator gir fortsatt et populært tilbud og temakafeen gjennomføres med et økende antall deltagere. Andre temaer som har vært gjennomgående er hverdagsmestring, hverdagsrehabilitering, og fokus på «Hva er viktig for deg?».

Det jobbes godt med vurdering av tjenestenivå og tildeling av tjenester. Hjemmetjenesten, sykehjemmet, fysio-/ergoterapitjenesten og tildelingskontoret jobber tett sammen med avklaring av den enkeltes innbyggers behov for tjenester.

For å leve og kunne bo selvstendig er planlegging av boligtyper og plassering viktig. I kommunens arealplaner er det lagt til rette for ulike størrelser og type boliger knyttet til Karlshus som er kommunens områdesenter. Her er det korte avstander til det som trengs av daglige tjenester for folk i alle aldre. I Saltnes, som er lokalsenter, er det i stor grad boliger som er god egnet til familier. Der planlegges det for etablering av noe mer differensiert boligtilbud, men i mer begrenset omfang. Tilrettelagte botilbud styrker den enkeltes integritet og livskvalitet ved at en kan leve selvstendig, uavhengig av alder og funksjon.

Arbeidet knyttet til eldretun må ses i sammenheng med arbeidet med nytt helsebygg. Det er utført grunnundersøkelser og geotekniske tilstandsvurderinger, og nytt helsebygg kan bygges på samme areal som eksisterende helsehus. Formannskapet har tidligere befart helsebygg i Follo og Drammen kommuner. Disse helsehusene er innrettet slik at flere tjenester og aktiviteter blir tilbudt sammen med helsetjenestene. Det vil i 1.kvartal 2024 fremmes en sak om valg av tomt for helsehus. For etablering av nytt helsehus er det behov for å få utarbeidet en mulighetsstudie som vil vise de ulike funksjonene et nytt helsehus kan romme. Vi er i gang med å utarbeide en oppdragsbeskrivelse og et konkurransegrunnlag for en slik mulighetsstudie.

ATTRAKTIVE RÅDE

Hovedmål: Råde har en bærekraftig tettstedsutvikling som legger vekt på lokale muligheter og mangfold

Delmål: Råde er en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter og virksomheter

Strategier:

1. Legger til rette for bedrifter og virksomheter som ønsker å vokse, og stimulere til nyetableringer
2. Etablerer arenaer som stimulerer til samhandling og utvikling gjennom tillit og deling
3. Samarbeider aktivt om næringsutvikling med regionens næringslivsaktører
4. **Stimulerer til digitalisering av tjenester for å sikre forutsigbart og effektivt kommunalt planarbeid og saksbehandling**
5. Motiverer til et grønt skifte og smarte løsninger i eksisterende og nye bedrifter
6. Motiverer ungdom til å tilegne seg kompetanse som næringslivet etterspør
7. Motiverer næringslivet til å satse på ungdom og ta inn lærlinger

Verbalvedtak – videreført:

1. Råde kommune skal fortsatt invitere det private næringsliv inn, for å anerkjenne viktigheten av at privat og offentlig sektor jobber sammen. I prosjekter der det er naturlig å samarbeide med private, som for eksempel bygging av nytt helsehus, skal dette vurderes og ønskes velkommen.
2. Kommunestyret er positive til etablering av småskala datasenter og batteripark i Råde.

Verbalvedtak (nytt):

1. Råde har ambisjon om å være blant de tre beste på privat sysselsetting innen 2025
2. Innen 2030 er målsetningen at flere arbeidspendler inn, enn ut av Råde.
3. Kommunal avgifter, økte strømpriser og eiendomsskatt gjør at utgiftene til innbyggerne i Råde øker. For å imøtekomme innbyggerne, bes administrasjonen om å legge frem en plan, som legges frem for formannskapet høsten 2023. Dette for å se på mulighetene til å øke inntektene til kommunen, slik at det er mulig å redusere de kommunale avgiftene, samt eiendomsskatten for innbyggerne.

Status:

Barnehagene og skolene kommuniserer med foresatte digitalt og alle NAV sine tjenester er digitale. Brukere som ikke er digitale får bistand til å håndtere digitale tjenester.

Velferdsteknologi og ulike løsninger testes ut og implementeres i helse. Råde kommune er nå med i prosjekt «Digital hjemmeoppfølging» (DHO) sammen med flere andre kommuner. Det skal her bli mulig for innbyggere og få oppfølging av sin helsetilstand i hjemmet ved at de utfører egne målinger som følges opp av helsepersonell på Helsevakten i Fredrikstad.

I Råde kommune har vi mange lokale bedrifter, som vi ønsker å ivareta og beholde i kommunen. I kommuneplanens nylige vedtatte arealdel er det lagt inn utvidelser av eksisterende næringsareal, i tillegg til enkelte nye næringsarealer. Dette er for at bedriftene som er etablert i kommunen skal ha anledning til å utvide, samt at kommunen har arealer til å tiltrekke seg nye bedrifter. Det er inngått et samarbeid med Råde næringsforening for å drøfte og avklare hvordan vi sammen kan etablere og

utvikle gode ordninger for samhandling. I høst hadde vi en samling på Bøndernes hus hvor hele Råde var invitert til å komme med sine innspill for fremtiden. Her møttes kommunen, innbyggere, næringslivet og academia for å snakke sammen om hva som er viktig i utviklingen av fremtidens Råde. Materialet fra denne samlingen legger grunnlag for kommunes videre utviklingsarbeidet i Smart Bygda Råde. Innspillene fra dette møtet ble etter samlingen sortert og har resultert i etableringen av 7 utviklingsprosjekter for Råde kommune:

- Prosjekt Multibbygg / Helsehus
- Prosjekt Sentrum
- Prosjekt Mobilitet / Sykkelbygda Råde
- Prosjekt Smart Energi Råde
- Prosjekt Digital Innbyggerinvolvering
- Prosjekt Sosial bærekraft / mental helse for unge
- Prosjekt Blågrønn næring

Vi tror at dette arbeidet samlet sett vil øke Rådes attraktivitet, både som bokommune og næringskommune, og bidra til at Rådesamfunnet utvikles både med fokus på attraktivitet og bærekraft.

I 2023 ble Strategisk næringsplan for Mosseregionen rullert og vedtatt, slik at Vestby ble innlemmet i planen. Strategisk næringsplan er et felles strategidokument for kommunene som inngår i Mosseregionen Interkommunale Politisk Råd (MIPR): Råde, Moss, Våler og Vestby. Dokumentet inneholder kommunenes felles målsettinger for fremtidig næringsutvikling, samt hvordan kommunene plasserer seg i forhold til andre regioner når det kommer til ulike faktorer som påvirker næringslivet, som for eksempel geografisk lokasjon, andel inn- og utpendlere, osv.

Administrasjonen jobber kontinuerlig for å se på mulighetene for å øke kommunens inntekter og redusere utgiftene. I den økonomiske situasjonen kommunen er i, og med de store investeringene som ligger foran oss, har administrasjonen ikke funnet det økonomisk bærekraftig å sette ned promillen for eiendomsskatten. De fleste av våre kommunale avgifter er knyttet til forskjellige selvkostområder og er styrt av selvkostforskriften for beregning av de kommunale avgiftene, og kommunen har ikke anledning til å subsidiere disse avgiftene. En mulighet for å få noe lavere kommunale utgifter er å øke avskrivningstiden på investeringene på selvkost. Dette vil resultere i at det blir ubalanse mellom avdragstid på lån og avskrivning og at kommunen må betale mer i avdrag enn det som blir dekket via de kommunale avgiftene.

Delmål: Råde er en attraktiv bo- og besøkskommune.

Strategier:

1. Sikrer variasjon, kvalitet og kapasitet i boligbyggingen ved et balansert og bærekraftig bosettingsmønster
2. Utvikler boområder på tvers av generasjoner og kulturer
3. Sikrer utvikling og riktig disponering av kommunale boliger
4. Utvikler gode nærmiljøer og levende bygdesentra med gode kvaliteter
5. Legger til rette for opplevelsesbasert næring med fokus på lokal mat og drikke, kulturliv og friluftsliv som fremhever Råde sine kvaliteter.
6. Bidrar til utvikling av et transportsystem som er lett tilgjengelig, trygt, forutsigbart og miljøvennlig

Verbalvedtak – videreført:

1. Tilbudet av offentlig transport innenfor Rådes grenser og til byene, må styrkes. Vi ønsker å utvide ordning med minibuss for å frakte ungdom mellom Saltnes og Karlshus. Det skal også vurderes en rundrute Karlshus, Missingmyr, Enebekk, Saltnes, Vestbygda. Det skal vurderes om frivilligheten kan involveres i et slikt tilbud, eller om Flexx/buss er en mulighet.
2. "Velkommen til Råde" (nye innbyggere)
Administrasjonen bes fremlegge sak i FS med forslag om hvordan vi kan inkludere og informere nye innbygger i Råde på best mulig måte. Hensikten er å ta godt imot nyinnflyttede og inkludere/motvirke ensomhet.

Status:

Kommunen tilbyr ungdom transport tre ettermiddager i uken. Ansatte på «Huset» kjører runden Karlshus – Missingmyr – Enebekk – Saltnes - Vestbygda to ganger per ettermiddag slik at ungdommer får mulighet til å delta på klubbkvelder. «Huset» samarbeider også med Råde IL to ettermiddager i uken for å frakte barn til fotball etter skoletid. Råde IL sørger til gjengjeld for gratis frukt til «Huset».

Det er gjennom hele 2023 vært i et kontinuerlig arbeid med utvikling av Ringveien omsorgsboliger. Kommuneadministrasjonen har jobbet tett på pårørenderepresentanter, prosjektleder, arkitekter, advokater, husbank mm. Et svært spennende arbeid med mange utfordringer, herunder avklaring av entreprenør, avklaring rundt momskompensasjon, valg av eiermodell m.m. Etter byggestart følger entreprenør en stram tidsplan og de virker i dag å være i rute til en ferdigstilling av bygg i slutten av mai 2024. Dette blir et etterlengtet botilbud som vi gleder oss til å starte opp.

10 døgnbemannede omsorgsboliger ved Helsehuset er nå i god drift. Det har vært jobbet med omstrukturering i avdelingen hvor 4 dårlig tilrettelagt sykehjemsplasser nå er redusert i tråd med plan. Dette gir totalt sett noe bedring i dekningsgraden. Endringen er i tråd med vedtatt boligsosial handlingsplan.

Råde kommune har stort fokus på tiltak som styrker arbeidet med attraktive Råde. Kommuneplanens arealdel legger føringer for hvordan Rådesamfunnet skal utvikle seg fremover. Her legges f.eks. grunnlaget for gode bo- og sentrumsområder, friluftsområder og næringsarealer. Dette er viktige forutsetninger for arbeidet med å videreutvikle lokale sentra og sikre bærekraftige bosettingsmønstre. Det er i bestemmelsene i kommuneplanen lagt inn føringer for at estetikk og miljø- og landskapsmessig karakter skal ivaretas i utviklingen av kommunens områder. Et av de store utbyggingsområdene i Råde kommune fremover er Strømnesåsen. Området tilrettelegger for blandet boligbebyggelse på om lag 300 boligenheter fordelt over flere år. De første tomtene er nå solgt.

Det har vært nedsatt en egen arbeidsgruppe som har arbeidet med en velkomstpakke til nye innbyggere. Arbeidsgruppen har lagt ned et stort arbeid i å få både offentlige og private aktører til å bidra med innhold til velkomstpakken. Det har vært en tidkrevende prosess å få samlet spennende innhold til velkomstpakken. Velkomstpakken er nå klargjort og det vil bli lagt frem sak til behandling i formannskapet i mai 2024.

Delmål: Råde har levende sentra som inviterer til aktivitet med tilbud for alle.

Strategier:

1. **Etablerer, opprettholder og utvikler attraktive møteplasser som fremmer fysisk og sosial aktivitet med deltakelse på tvers av generasjoner og kulturer**
2. Videreutvikler formålsbygg som møteplass for nærmiljøet
3. Bruker kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs for verdiskapning og bærekraftig utvikling av kommunen
4. Tilrettelegger for et inkluderende mangfold av frivillige-, idretts- og kulturelle tiltak og aktiviteter
5. Bidrar til en enkel og trygg ferdsel for alle, og spesielt for myke trafikanter, mellom kommunens tettsteder

Verbalvedtak – videreført:

1. Prosjekt for å involvere innbyggerne i Råde til «Dugnad for Råde» f.eks. via Friskusportalen videreutvikles.
2. Prosjektet g/s vei Tomb/Karlshus skal fortsatt ha høy prioritet både fra administrasjonen og politisk ledelse.

Status:

På Frivillighetssentralens sine hjemmesider annonseres det oppdrag der innbyggere kan melde seg på for å bidra når det måtte passe. Her kan man også melde seg for å være en mer fast aktiv deltager i frivillig arbeid i Råde kommune. Friskusportalen er tatt i bruk som en interaktiv informasjonskanal der all informasjon om aktiviteter og arrangementer samles.

Det er stort fokus på å etablere møteplasser, samt opprettholde/videreføre møteplasser som blir godt benyttet av kommunens innbyggere. Helsehuset samarbeider med Furuly Menighetsbarnehage som er livsgledebarnehage og som bidrar med besøk på helsehuset til stor glede for de eldre. Ungdomsskolen har også vært på besøk med forestilling i regi av elevene og Karlshus skole har hatt en liten konsert i forbindelse med kulturukeåpningen.

Helsehuset sin aktivitetsgruppe jobber fortsatt godt med aktiviteter for beboere. Det har vært gjennomført grillfest, sommerfest, høstfest, andre aktiviteter og som tidligere nevnt har de vært på Strandstua. Dette er tiltak til stor glede for beboerne. Dagtilbudet ved Nor gård bidrar til et aktivt og sosialt samlingssted, med fokus på meningsfulle og opplevelse av mestring.

Temakafe for kreftrammede, som gjennomføres i samarbeid med Moss kommune, er et godt besøkt tiltak og viser et stort behov for slike treffpunkt. Det samme kan meldes om «Pårørendeskole» for pårørende med demenssykdom, et populært tilbud. Prosjekt eldre ut på middag har hatt hyggelige treff for hjemmeboende.

Skolene har et godt samarbeid med Viken fylkeskommune, og gjennom dette får elevene tilbud om ulike kulturelle opplevelser via «Den kulturelle skolesekken». Det er også lokale tiltak i «Den kulturelle skolesekken», der lokale kunstnere og utøvere holder kurs for elevene.

Råde er en bygd med mange kulturhistoriske funn og det har bodd folk her i tusenvis av år. Klimaet og de rike naturressursene har gjort det til et godt sted å leve. Pilegrimsveien gjennom Råde (12km) byr på vakkert kulturlandskap langs raet fra Sarpsborg til Moss. Flere av kulturminnene langs leden er skiltet, deriblant de flotte steinringene på Lundeby, Råde middelalderkirke og gravhaugene, og krigsminnene i Sognslunden. Råde kommune har ansvar for vedlikehold av kulturminnene og pilegrimsleden, og har gjort avtaler med grunneiere og foreninger om skjøtsel. Dette gjøres fra våren til høsten.

Kommunedelplan for kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap har vært på 1. gangs høring og offentlig ettersyn. Kommunen fikk inn høringssvar, blant annet fra Viken fylkeskommune. Av høringssvaret kom det frem at planen må fylles ut, samt at vi er nødt til å utarbeide en handlingsdel, og gjøre en verdivurdering av kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap i kommunen. Deretter må kommunedelplanen legges ut på 2. gang høring og offentlig ettersyn. Vi har i løpet av 2023 startet arbeidet med å gjennomgå og vurdert innkomne høringsuttalelser og begynt arbeidet med å utbedre planen. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.

Sentrumsutviklingen er særlig viktig som drivkraft for å skape et attraktivt Råde. Gjennom vedtatt reguleringsplan har kommunen utarbeidet krav og rammer til den fysiske utforming av sentrum. Kommunen har en tilretteleggerrolle og har god dialog med utbyggere for å utvikle sentrum gjennom oppfølging av planen. Kommunen har etablert en forhandlingsplattform som grunnlag for utbyggingsavtaler og har fortsatt dialogen med utbyggere, grunneiere og festere om hvordan rekkefølgebestemmelser knyttet til etablering av park og torg kan følges opp. Grunnlaget for grunnerverv og refusjonssak for Nethusveien vest har kommet godt i gang. Betydningen av å samhandle for å skape aktiviteter, mangfold og inkludering er vektlagt. Dette må vi jobbe sammen om. Alle har et ansvar for sentrums omdømme og for å fremsnakke det som er positivt.

Arbeidet med å etablere gang og sykkelvei fra Tomb til Råde har vært prioritert. Viken fylkeskommune og kommunen har samarbeidet om dette. Viken fylkeskommune har engasjert Rambøll til å prosjektere gang- og sykkelveien sammen med nye vann- og avløpsledninger i GS-traseen. Det er i inneværende år avholdt møter og befaringer med grunneierne angående prosjektering, grunnundersøkelser og grunnerverv av traseen. Grunnundersøkelsene er gjennomført. 3D modell av gang- og sykkelveien er lagt frem for grunneierne og en del spørsmål og innspill fra grunneierne er svart ut. Nye forhandlinger har ikke kommet i gang pga partene har avventet rapport fra grunneiernes landbrukssakkyndige, om verdisetting av tap og ulemper. Kommunen har begjært skjønn for fastsetting av erstatning for erverv av grunn og rettigheter til Østfold tingrett, da fristen for å følge opp tidligere ekspropriasjonsvedtak gikk ut i juni. Strekningen det gjelder er Tomb – Husbakke. Retten har fastsatt skjønnet til 4. april 2024. Det jobbes videre med å få til en forhandling og frivillig avtale før dette tidspunktet.

GRØNNE RÅDE

Hovedmål: I Råde har vi fokus på miljøet gjennom en balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser.

Delmål: Råde er en klima- og miljøvennlig kommune

Strategier:

1. **Gjøre det attraktivt å velge klimavennlige transportmidler**
2. Legger vekt på klimavennlig tettstedsutvikling
3. Påvirker og tilrettelegger for miljøvennlige og bærekraftige løsninger i alle byggeprosjekter
4. **Fremmer klimavennlige løsninger ved kommunale anskaffelser**
5. Legger til rette for innbyggerinitiativ til nye former for delingsordninger og gjenbruk.
6. Sikrer bærekraftig vannforvaltning
7. Legger til rette for økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering

Verbalvedtak (nytt)

1. Gå i dialog med Statens Vegvesen for å finne et egnet sted for pendlerparkering.
2. Støtte oppunder etablering av skolehager i skoler og barnehager for produksjon av økologiske urter og grønnsaker.
3. Jobbe for at sirkulærøkonomi tas inn i undervisningen i skolene innenfor områdene; tekstiler, reparasjons, og redesign. Gjerne i samarbeid med Klima Østfold eller Ungt Entreprenørskap

Status:

Vi ønsker å legge til rette for delingsordninger og gjenbruk, samt miljøvennlige og bærekraftige løsninger. «Bua» (som nevnt tidligere) er et positivt klimatiltak i seg selv, da den bidrar til inkludering og økt deltakelse i helsefremmende aktiviteter for barn og unge, uavhengig av sosioøkonomisk status. «Bua» bidrar til at barn, unge og voksne kan være mer fysisk aktive uten å øke forbruket. "Bua"-ordningen har stor etterspørsel og god respons blant innbyggere. Ordningen har utstyr til uteaktiviteter for alle årets sesonger. Det er lagt til rette for utlån av elsykler til innbyggerne. Det jobbes også videre med å vurdere egnede steder for ladestasjoner på våre tjenestesteder. Elsyklene har vært lånt ut jevnlig og er stadig mer populære. Det er godt samarbeidet med utlånsboden i Saltnes.

Det legges til rette for bytting av klær og utstyr for familiene i barnehagen. Karlshus skole har en utlånsordning der elever kan låne sykler, skøyter og ski. Ved ungdomsskolen får elever i valgfaget «Design og redesign» erfare hvordan arbeid med redesign og gjenbruk kan bidra til en mer bærekraftig utvikling, noe som kan gjøre dem mer bevisste på miljøutfordringene vi står overfor. Vi samarbeider med Ungt Entreprenørskap både ved barneskolene og ungdomsskolen.

Begge barneskolene har etablert skolehager og ungdomsskolen har kommet langt i sitt prosjekt med å etablere skolehage der. Elevene skal få erfaring og kunnskap om hvordan man bygger opp, vedlikeholder og høster en grønnsakshage.

Skolene oppfordrer alle elever som bor i rimelig nærhet til skolen om å gå eller sykle til skolen. Begge barneskolene arrangerer Trafikk-uke med sykkelprøven og gå-prøven. Barnehagene gir også trafikkopplæring til barna.

Som et resultat av tiltak i klimabudsjettet har flere av våre virksomheter har fått elsykler i drift. Det tas nå ta i bruk el-sykler der det er hensiktsmessig blant annet i hjemmetjenesten, fysio – og ergoterapitjenester. Disse skal fortrinnsvis testes på besøk til brukere i nærområdet. Vi jobber med å få på plass sykkelgarasje/sikker oppbevaring.

Hvert år utarbeides et klimabudsjett som legger grunnlaget for kommunes arbeid knyttet til klima og miljø. Dette er en handlingsplan som integreres i kommunens økonomiplan og årsbudsjett. Klimabudsjettet synliggjør innsatsen som skal gjøres i perioden for at klimamålene skal nås, og er et viktig styringsverktøy i arbeidet med å oppnå utslippskutt. Klimabudsjettet blir vedtatt sammen med økonomiplan hvert år. I august 2023 fikk Råde kommune nye referansebaner, tall og informasjon fra konsulentene i Klima Østfold. I 2023 ble det etablert hurtiglader på parkeringsplassen ved rådhuset. Laderne er tilgjengelig for alle og er en del av å forbedre infrastrukturen for overgang fra fossilbil til elektrisk. Det er også etablert to ladepunkter for elbiler ved teknisk lager. De har også kjøpt inn en elektrisk vaktbil og er i prosess med innkjøp av flere elbiler.

I regi av MOVAR begynte Råde kommune å sortere matavfallet i egne grønne poser i slutten av 2023. Kildesortering av matavfall vil gi mange positive effekter for miljøet og klimaet på kort og lang sikt. Det gjør også at vi kan gjenvinne mer av restavfallet. I Norge kaster hver innbygger i snitt 42,5 kilo spisbar mat hvert år. Det betyr at over 216 000 tonn spiselig mat havner i restavfallet der det brennes opp. Omtrent 30 % av de globale klimautslippene kommer fra matproduksjon. Når vi kildesorterer matavfallet, kommer en stor andel av disse verdifulle ressursene tilbake i kretsløpet, i stedet for å ende opp på et forbrenningsanlegg.

I kommuneplanens arealdel følges «Grønne Råde» opp på flere måter. Blant annet gjennom at det planlegges for en utvikling som bidrar til styrket mulighet for å kunne velge klimavennlige transportmidler. Dette gjøres gjennom knutepunktsutvikling, samt etablering av gang- og sykkelvei langs flere strekninger i kommunen. Videre legger kommuneplanens bestemmelser føringer for at miljøhensyn skal vektlegges i planleggingen og utviklingen av områder.

Gjennom planbestemmelsene åpnes det for at solcelleanlegg på tak på bolig og fritidsbolig i strandsonen kan tillates, og for at avfallsløsninger skal bestå av nedgravde avfallscontainere. I kommunale byggeprosjekter stiller vi krav til entreprenører om miljøvennlige og bærekraftige løsninger. For bygging av Ringveien omsorgsboliger er det stilt krav om bruk av grunnvarme, solcellepanel og tre som byggemateriale over kjeller.

I nye reguleringsplaner tas det inn bestemmelser så lang lovverket tillater angående miljøvennlig og bærekraftige løsninger. I dialogen med utbyggere etterspør vi grønne løsninger og formidler kommunens mål om å redusere klimautslipp og energibruk og viser til kommunedelplan for klima og energi.

Statens Vegvesen har tidligere kommet med forslag om pendlerparkering ved Johnsten. Kommunen ønsker at dette arealet brukes til næring. Vi har vært i dialog med Statens Vegvesen for å finne andre egnede steder for pendlerparkering, uten at dette har gitt resultater. I kommuneplanens arealdel er det ikke avsatt areal til formålet.

Det skal etableres en sykkelparkering i nærheten av rådhuset. Dette tiltaket kobles på mobilitetsprosjektet under Smartbygda Råde.

Delmål: Råde er klimatilpasset og har gode planer for å møte morgendagens klimaendringer

Strategier:

1. Tilpasser og sikrer bygda mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo
2. Videreutvikler blågrønne løsninger og øker fokuset på arealutvikling som håndterer intens nedbør og overvann
3. Sikrer god infrastruktur for håndtering av vann og avløp i hele Råde
4. Utarbeider arealplaner med klimatilpasning som et førende prinsipp
5. Prioriterer klimatilpasning i alle kommunale byggeprosjekter
6. Pådriver for innovative tiltak som reduserer konsekvensene av klimaendringene i landbruket for å sikre samfunnets matfat

Status:

Gjennom kommuneplanens arealdel ivaretar kommunen hensynet til morgendagens klimaendringer ved at det ikke planlegges for utbygging på arealer som er særlig utsatt for flom eller stormflo. Videre ivaretas vegetasjonsbelter langs vann og vassdrag.

Arbeid med etablering av nye pumpestasjoner og nye vann - og avløpsledninger for strekningen E6 – Tasken – Helgerød – Oven – Saltnes – Hestevold, er ferdigstilt. Ledningene vil sikre vannforsyningen til kommunen og gi mulighet for tilknytning for hytter og boliger.

Spesielle miljøtiltak i landbruket, forkortet SMIL-midlene (fra staten), forvaltes felles for Moss og Råde i henhold til gjeldende tiltaksstrategi. Denne blir fornyet i 2024. Dette er tilskudd til tiltak som fremmer natur- og kulturverdiene i jordbrukets kulturlandskap og reduserer forurensningen fra jordbruket. Dette kan for eksempel være fjerning av fremmede skadelige arter og tiltak for å ivareta pollinerende insekt, istandsetting av verneverdige bygninger, og tiltak for å redusere forurensningen som for eksempel fangdammer.

Håndtering av overvann blir stadig viktig fremover da det er forventet 10 % økning i årsnedbør, 25% økning av nedbøren i vinter og vårsesongen, og større mengder vann kommer på en gang. Store og kraftige nedbørsmengder fører til omfattende skader. Kommunene i Vannområdene MORSA og Glomma Syd har derfor revidert overvannsveilederen som benyttes i planlegging og i kommunikasjon med utbyggere for å få til gode løsninger.

Arbeidet med etablering av nye vann- og avløpsledninger har vært omfattende. Det er blitt lagt ledninger på strekningene: E6 ved Sognshøy - Tasken - Oven – Saltnes – Hestevold, Karlshus – Enebekk, Karlshus - Strømnesåsen og Tomb brygge – Akersbekken ved fv 116. Det er inngått avtaler med mange grunneiere. Omprosjekteringer og endringer av plasseringer er blitt gjort for å hensynta dårlige grunnforhold.

Delmål: I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av våre naturressurser og arealer

Strategier:

1. Sikrer og ivaretar naturmangfoldet
2. Beskytter og knytter sammen store, sammenhengende naturområder og tilrettelegger for friluftsliv
3. Bruker og forvalter jordbruks-, skog-, mineral- og havressursene på en bærekraftig måte
4. Bekjemper fremmede, invaderende arter
5. ***Holder naturen fri for forurensning og forsøpling***
6. Ivaretar kystlandskapet for friluftsliv og opplevelse

Verbalvedtak (nytt):

1. Prosjekt Ellingstranda. Etablere en badstue på Ellingstranda. Lag og foreninger i Saltnes inviteres for å ha tilsyn av denne
2. Prosjekt Karlshusskogen. Legge til rette for badeplass på nedsiden av parkeringsplassen ved Langøyaveien, sette ut flere benker ved vannet og langs stien, samt utvide parkeringsplassen
3. Ferdigstille nærmiljøanlegget ved Eplehagen, i tett samarbeid med velforeningen
4. Utrede mulighetene for lokal kompostering for hageavfall i kommunen, i samarbeid med MOVAR

Status:

Det iverksettes og videreføres kontinuerlig mange små og store tiltak for å ivareta naturressursene våre. I Råde skal alle benytte de kildesorteringsordningene som det er tilrettelagt for. Barnehagene og skolene gjennomfører jevnlig såkalte «rusken-aksjoner» i nærområdene, og plukker med seg søppel når de har ekskursjoner. Videre deltar elever på begge barneskolene i den årlige strandryddedagen i regi av Oslofjorden friluftsråd i samarbeid med virksomhet teknisk. Det ryddes langs kyststien ved Husebystranda og Storesand. I tillegg har vi vært med på prosjektet: Kartlegging av ekspandert plast i Moss, Råde og Fredrikstad, i regi av Oslofjorden friluftsråd. Plastforsøpling er en av vår tids største miljøutfordringer, og ekspandert plast representerer et særlig problem. Når ekspandert plast havner på avveie vil den under lite påvirkning ha svært lang nedbrytningstid, men om den utsettes for direkte sollys eller mekanisk slitasje i sjøen eller strandsonen, vil den raskt fragmenteres. Disse fraksjonene er nesten umulige å rydde og kan lett forveksles som mat av marine organismer og fugler. Ekspandert plast (EP) er celleplast som er fremstilt ved esing (ekspandering) av kompakt plast. Dette gjør plasten til et lettere, mykere og mer isolerende materiale med utallige bruksområder. Det er materialer som brukes i bygg- og anlegg, akvakultur, flytebøyer, og emballasje.

Dagtilbudet ved Nor gård har gjennom året bidratt med renhold i nærområdet og har ryddet turstier og Tusenårsplassen.

Vi har jobbet med å undersøke og vurdere mulighetene for å etablere badstue på Ellingstranda. Råde kommune har vært i kontakt med Viken fylkeskommune for råd og veiledning. For å etablere en badstue på Ellingstranda er det flere elementer vi må vurdere, tenke gjennom og planlegge. En badstue må driftes og være sikker for brukerne. Dette krever en løsning som inkluderer tilsyn, kontroll og rengjøring. Ellingstranda er et statlig sikret friluftslivsområde. Dette betyr at området er sikret for allmennhetens friluftslivsutøvelse, og skal forvaltes slik at området ivaretas til dette formålet, og det skal være tilgjengelige og attraktive å bruke. Bookingløsninger er i utgangspunktet ikke ønskelig i statlig sikrede friluftslivsområder, da slike løsninger lett kan komme i konflikt med det

overordnede prinsippet om at områdene skal være åpne, gratis å bruke og tilgjengelig for alle. Som ellers i friluftslivsområder skal "første mann til mølla"-prinsippet normalt gjelde. På bakgrunn av dette har det blitt vurdert at det er mer hensiktsmessig å etablere badstuen i Vansjø i stedet. Det er en lenger prosess og det jobbes videre med å vurdere plassering og om badstuen skal plasseres på et friområde som ikke er statlig sikret.

Det jobbes med badeplassen ved Andersen/Burumbråten med mulighet for granittheller og baderampe. Det er utarbeidet en tegnskisse for badeplassen, som inkluderer blant annet baderampe, toalett, avfallsbeholdere, benker og grill. Det er inngått grunneieravtale, og byggesøknad er nabovarslet. Det gjenstår arbeid med byggesøknaden inn til kommunen, og søknad til Statsforvalter om å legge på sand.

Et ferdig utkast til naturmangfoldplanen ble presentert for administrasjonen i desember 2023 av Biofokus som har bistått kommunen med arbeidet. Planen inneholder informasjon om trusselfaktorer for artsmangfoldet, naturverdier i Råde, artsmangfoldet, inngrepsfri natur og status for kartlegging. Det er også utarbeidet en kartløsning der man blant annet ser områder med høy, middels og lav verdi med tanke på naturmangfoldet. Planen inneholder til slutt en handlingsplan som har konkrete tiltak som kommunen skal jobbe med i årene fremover.

Råde kommune jobber med bekjempelse av fremmede arter, f.eks. rynkeroser og stillehavsøsters. Kommunen inkluderte bekjempelse av fremmede arter (svarlista arter) i naturmangfoldplanen, og vi vil fortsette å informere om de fremmede artene som til enhver tid utgjør en trussel mot vårt lokalt naturmangfold.

Våren 2023 ble det gjennomført en digital medvirkning til naturmangfoldplanen som ble publisert på kommunens hjemmeside og sosiale medier. Dette var et kartbasert innspillskjema hvor man kunne tegne inn observerte arter/naturområder. I tillegg var det mulig å laste opp dokumentasjon og bilder. Det planlegges et siste innspillsmøte i februar 2024 til planen der interesseorganisasjoner og enkeltpersoner har blitt invitert til å delta. Deretter vil planen meldes opp til politisk behandling.

I bestemmelsene i kommuneplanens arealdel legger kommunen føringer som sier at det ved etablering av park- og grøntområder skal legges til rette for å ivareta biologisk mangfold. Dette kan blant annet gjøres gjennom etablering av blomstereng, bruk av vegetasjon som fremmer pollinerende arter, m.m. Det legges inn hensynssoner langs vassdrag, slik at viktige arealer sikres bevart og naturhensyn ivaretas.

Som et lite eksempel er det kjøpt inn frø som fremmer pollinerende insekter, som skal plantes i bedet mellom tusenårsplassen og parkeringsplassen.

Nærmiljøanlegget på Eplehagen er tatt i bruk. Det gjenstår å etablere en tuftepark/treningsapparater på området. Det har blitt inngått en avtale med leverandør i 2023 av disse og de vil bli etablert i 2024.

I 2023 søkte Landbruksforvaltningen i Moss og Råde om tilskuddsmidler til en felles Jordvernstrategi. Dette prosjektet går ut på å utarbeide en jordversstrategi og bærekraftig arealdisponering for Moss og Råde kommuner. Råde og Moss besitter noe av landets mest fruktbare jordressurser og har således et særlig ansvar for å ivareta en meget begrenset ressurs. Økt fokus og strategier for å ta vare på matjorda er viktigere enn noen gang. Landbruksforvaltningen fikk i løpet av 2023 innvilget tilskuddsmidler fra tre ulike offentlige tilskuddsordninger på til sammen kr 550 000.

Økonomiske endringer

	2023	Status 2023
Fontenehuset (økning)	100 000	Utbetalt til oppdragstaker, totalt 250,000,-
Idrett og kulturstipend (økning)	30 000	Utbetalt søkere
Bokprosjekt om Oven	30 000	Utbetalt til oppdragstaker
Kunststi Tomb (Råde Kunstforening)	100 000	Utbetalt til oppdragstaker
Ut å spise (hjemmeboende og andre)	50 000	Gjennomført aktiviteter for hjemmeboende
Røde Kors (støtte til innbyggere til mat og annet)	150 000	Utbetalt til oppdragstaker
Samarbeidsprosjekter kommunen og lag og foreninger. Kommunedirektøren behandler søknader under kr 10 000,- søknader over kr 10 000,- behandles i HOV	100 000	Utbetalt til søkere
Julegateåpning i Karlshus og Saltnes	40 000	Kommunen bistår med lift
Sommerskole (søknad sendes også fylkeskommunen)	250 000	Er gjennomført i skolens sommerferie
Ungdomsfestivalen	200 000	Midlene benyttet til Ungdomsfestivalen uke 41
Parkfestivalen (økning)	50 000	Midlen er brukt i oktober under Råde Parkfestival
Sjømatfestivalen	50 000	Utbetalt til oppdragstaker
Blomster urner utenfor Rådhuset 3 stykk	50 000	Urnene er kjøpt inn
Støtte DNT flytte lavo ved Lognet	100 000	Ferdigstilt - utbetalt
Sommerpynting av Karlshus og Saltnes (deles likt)	50 000	Avtalt utført av SNU Saltnes og Råde blomster i Karlshus
Reisebidrag for eldre - Pensjonistforbundet og Eldrebølgen (deles likt)	70 000	Utbetalt til Pensjonistforbundet og Eldrebølgen
Støtte til oppussing Grendehuset Saltnes. (betaling av lån og avdrag for et lån på inntil 250 000,- kroner med 10 års nedbetaling) Kommunen forventer at huset skal gi gratis tilbud for unge og seniorer	30 000	Utbetalt til oppdragstaker

Årsrapport fra Kommunalområdene

Kommunedirektør med staber

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2023

Stabene har hatt særlig fokus på internkontroll og beredskap, digitalisering med oppgradering av eksisterende systemer, utvikling av digital samhandling med Office 365 og etablering av Smartbygda Råde, et innovasjonssamarbeid under paraplyen Vi i Råde.

Det har blitt arbeidet spesielt med forhøyet fokus på informasjonssikkerhet, både igjennom opplæring av alle ansatte samt styrking av sikkerhet i digital infrastruktur.

Valget ble gjennomført med høy valgdeltakelse og bruk av valgbobil er et vellykket tiltak for økt valgdeltakelse.

Arbeidet med utvikling av tjenestene er en kontinuerlig prosess med fokus på gode tjenester eksternt og internt. De ansatte viser en stor omstillingsevne og -vilje, og det jobbes kontinuerlig med forbedring som arbeidsstruktur, samtidig som daglige oppgaver løses.

Godt arbeidsmiljø og en stabil personalgruppe bidrar til høy produktivitet i stabene. For å opprettholde stabiliteten i driften av stabene, er arbeidet med relasjonsbygging og opparbeidelse av tvillingkompetanse prioritert. Dette er et viktig arbeid for å ha en robust organisasjon, samt håndtere nye utfordringer og oppgaver.

2. Hva var utfordringene i 2023

Det har i 2023 vært utfordrende å skaffe lærlinger. Dette har ført til at det ikke er lærling i kontorlaget for skoleåret 2023/24. Det har også vært noe langtidsfravær som har ført til at noen prosjekter har blitt stoppet eller forsinket og det har vært nødvendig å omdisponere personell og omfordele oppgaver. Mange ansatte har arbeidet ekstra for å sikre at nødvendige oppgaver blir løst i tide.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2023

Kommunedirektøren med staber hadde et mindreforbruk på kr 3,2 mill. i 2023. Utgifter til pensjonskostnader, strøm samt strykning av bruk av fond utgjorde kr 2,3 mill. og korrigert resultat blir da et mindreforbruk på kr 4,8 mill. Se kapittel «Drift» for mer detaljer.

Det økonomiske bilde i 2023 er preget av nøkternhet. Det har vært merforbruk lønn grunnet prosjektarbeid, overtid og sykefravær. Mindreforbruk på tiltak og prosjekter som ikke har blitt iverksatt. Merinntekt sykelønnsrefusjoner. Merforbruk Råde Parkfestival og Ungdomsfestival.

Oppvekst og levekår

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2023

Råde kommunes språkstrategi legger føringer for det pedagogiske utviklingsarbeidet, barnehagene og skolene følger opp punktene som er utarbeidet, og lærende nettverk mellom ansatte i barnehage/barneskole og barneskole/ungdomsskole er gjennomført. Utarbeidelsen av Råde kommunens «Strategiplan for språk, lesing og skriving» er slutført. Planen er trykket opp til alle ansatte i barnehage og skole og ligger digitalt på kommunens nettside. Skolene har samarbeidet med Høgskolen i Østfold (HIØ) i 3 år hvor det har blitt jobbet med tema vurdering i skolene. Alle barnehager har jobbet med tidlig innsats og hvordan håndtere avvikende adferd innenfor normalpedagogikken, dette også i samarbeid med Høgskolen i Østfold. Endringen med å gå fra 3 til 2 avdelinger i Saltnes barnehage har vært vellykket.

Gjennom 2023 har vi hatt et økt fokus på tverrfaglig samhandling internt og eksternt i virksomhetene. Det har blitt jobbet med implementering av BTI-modellen der prosjektleder har hatt opplæring og oppfølging av virksomhetene og representanter fra arbeidsgruppen. Tverrfaglige arbeidsmøter på skoler og barnehager er organisert som «BTI-møter». Oppvekststeam er etablert på ny som en tverrfaglig arena hvor vi sammen kan finne løsninger for barn, unge og familier med sammensatte tjenestebehov. Prosjekt 1-2-3 er iverksatt, der barnas første tre leveår er i fokus. Dette styrker mulighetene for tidlig innsats for barn og deres familier som trenger det lille ekstra. Det er tettere samhandling mellom NAV og virksomhet familie, blant annet gjennom faste møter mellom barnevern og NAV, Barneverntjenesten har gjort et stort endringsarbeid i tråd med barnevernreformen og ny barnevernlov. Gjennom dette arbeidet er det betydelige reduksjoner innen omsorgstiltak, med påfølgende økning av hjelpetiltak. Dette er en ønsket utvikling og i tråd med nasjonale føringer.

Etter flere år med utfordringer knyttet til rekruttering av helsesykepleiere, har nå alle skolene helsesykepleier på plass, og helsestasjon har full dekning av helsesykepleiere, jordmødre og familieveiledere. Fysio/ergoterapi-avdelingen har jobbet forebyggende på helsestasjonen for de minste gjennom tverrfaglig samhandling, og det er gjennomført undervisning i aktivitet og ernæring på 3. trinn. PP-tjenesten har i 2023 innført økt observasjonstid i læringsmiljøet i 1. og 8. trinn. Dette for å være tett på, å kunne gi råd og veiledning knyttet til læringsmiljø og eventuelle utfordrende situasjoner. PPT har doblet åpen tid/veiledningstid for barnehagene. Arbeidet styrker samhandlingen mellom tjenesten, skolen og barnehagene.

NAV bosatte 17 flyktninger i 2023. De voksne startet på norskkurs hos Moss VOKS august 2023, og alle barn og unge hadde oppstart i barnehage og på skole ganske umiddelbart etter at de kom til Norge.

2. Hva var utfordringene i 2023

Barnehagene og skolene erfarer at det er en stadig økning i antall barn som har behov for særskilt tilpasning/oppfølging. Det ser ut til å være en eskalering av utfordrende atferd hos barn og unge. Dette medfører behov for flere tiltak og tjenester på tvers av kommunens virksomheter. I 2023 har vi sett en negativ utvikling i ungdomsmiljøet. Sammen med eksternt innleide nærmiljøarbeidere, har vi hatt et tverrfaglig fokus inn i arbeidet sammen med alle tjenesteområder innenfor oppvekstfeltet. Vi hadde en særlig krevende vår og våre tiltak både før skoleferien og særskilt oppfølging gjennom sommerferien, ga en rolig oppstart for nytt skoleår i august. Mot slutten av 2023 har ungdomsmiljøet igjen blitt krevende, og vi følger situasjonen

tett opp sammen med nærmiljøarbeiderene, skolene, barnevern, ppt, foresatte, psykisk helse/rus, helsesykepleiere og kultur/fritid.

Skolene har jobbet med kriteriene for å bli godkjent som dysleksivennlig skole, og opplever dette som meningsfullt, men krevende arbeid.

NAV ser en økende andel av befolkningen som søker sosialhjelp, levekostnadene har økt og dette har påvirket sosialhjelpsutbetalingene i 2023.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2023

Tjenesteområdet hadde et merforbruk på kr 7,2 mill.

Utgifter til pensjonskostnader, strøm samt strykning av bruk av fond utgjorde kr 8,6 mill. og korrigert resultat blir da et mindreforbruk på kr 1,4 mill. Se kapitel «Drift» for mer detaljer.

Økt bruk av korttidsvikariater og ekstraressurser rundt enkeltbarn preget det økonomiske bildet. Økte priser i samfunnet har også gitt en økning i økonomisk sosialhjelp. Vi har også hatt utenbys-elever i skolen som har flyttet, slik at vi har fått redusert refusjonsinntekter ved skolene.

Helse, omsorg og rehabilitering

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2023

Vi har gjennom 2023 hatt fokus på å gi gode tjenester til alle med behov for helse- og omsorgstjenester, dette gjelder Helsehuset, TFF og Nasjonalt Ankomstsenter.

Sykehjemmet har hatt fokus på «hva er viktig for deg», samarbeid med pårørende, aktiviteter på langtidsavdelingene og ernæringskartlegging sammen med kokkene. Brun avdeling har lyktes med å tilby flere utleieplasser til andre kommuner med brukere med meget utfordrende adferd.

Vår 2023 bemannet vi opp 10 omsorgsboliger slik at de er heldøgnsbemannet. Det ble samtidig redusert med 4 sykehjemsplasser. Plassene som ble redusert var lite tilrettelagte sykehjemsplasser og hadde bland annet ikke eget bad. Kapasiteten økte totalt sett med 6 antall plasser når man ser de bemannede omsorgsboligene og sykehjemsplassene i sammenheng, dette gir bedre dekning til Råde kommunes innbyggere.

Dagavdelingen har stadig økende antall søkere. Det er etablert kveldstilbud til yngre demente en dag i uken, et populært tilbud for både brukerne og deres pårørende. Hukommelsesteam har økende antall henvendelser. Pårørendeskolen er gjennomført i egen regi og har mange deltakere. Man har startet forebyggende helsesamtaler med eldre hjemmeboende. Demenskooret har gjennomført to kursrunder.

Frisklivssentralen er i godt driv og det jobbes med rekruttering til de ulike kursene. Det har gjennom året vært jobbet bra med fagutvikling og kompetanseheving på Helsehuset. Det har vært regelmessige internundervisninger og det er gjennomført fagdager innen demensomsorg og klinisk observasjon av den syke pasienten. Virksomhet TFF har hatt en prosjektstilling knyttet til fagutvikling, med fokus på kursing, veiledning og trening på tema tvang og makt.

Kreftkoordinators arbeid er godt integrert i hjemmetjenesten noe som gir et godt tilbud til Råde kommunes innbyggere i hele sykdomsforløpet.

Hjemmesykepleien har hatt gjennomgang av vedtak og arbeidslister for å sikre drift innenfor økonomiske rammer. Det er også fokus på å gi tjenester av god kvalitet til rett tid, og det er fortsatt fokus på etablering av primærkontakter.

Virksomhet TFF har gjennom hele året klart å tilby et variert ferietilbud for alle beboere på Nor gård. Det har vært gjennomført fellesreiser til Solbukta, individuelle hytteturer og utenlandsturer. Det har også vært godt samarbeid med pårørende om bygging av omsorgsboliger i Ringveien.

Nasjonalt ankomstsenter har hatt et sterkt fokus på smittevern, både i forebyggende øyemed og isolering ved utbrudd av sesongsmitte. Dette har vi lyktes med i stor grad takket være samarbeidsarenaer og god samhandling på tvers av alle aktører.

Kommunen har reforhandlet overordnede avtaler med UDI, både for å håndtere høyt belegg, men også for å styrke ledelse.

2. Hva var utfordringen i 2023

Det har vært utfordrende å levere tjenester innfor de økonomiske rammene, flere av tjenestene kan være uforutsigbare og enkelttjenester kan utgjøre store kostnader. I tillegg har et høyt

sykefravær og mange svangerskapspermisjoner utfordret oss både med kontinuitet, vikardekning og økonomisk, selv om sykefraværet er lavere i 2023 enn i 2022. Helsetjenesten har opplevd rekruttering av sykepleiere og vernepleiere som utfordrende i året som har gått. Ved Nasjonalt ankomstsenter har store svingninger og brå oppskalering stilt store krav til fleksibilitet.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2023

Regnskapet i Helsetjenesten viser et merforbruk på kr 10,1 millioner kroner.

Utgifter til pensjonskostnader, strøm samt strykning av bruk av fond utgjorde kr 6,8 mill. og korrigert resultat blir da et merforbruk på kr 3,3 mill. Se kapittel «Drift» for mer detaljer.

Det er stort merforbruk på innkjøp av medisinske forbruksvarer, mat, kjøp av avlastningstjenester, ekstra innleie, bruk av vikarbyrå og lønnsutgifter til sykefravær og overtid.

Miljø, plan, teknikk og eiendom

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2023

Det har vært godt samarbeid og god produksjon ved virksomhetens fag- og tjenestoområder. Virksomheten har også tilrettelagt for utstrakt samarbeid i planarbeid både internt og eksternt. Det er samhandlet på tvers av virksomheter og med kommunens innbyggere for å få til robuste løsninger

Etter at Områdereguleringsplan for Karlshus sentrum ble vedtatt i 2022 har kommunen i 2023 arbeidet med å legge til rette for utviklingen av sentrum. Kommunen har etablert en forhandlingsplattform som grunnlag for utbyggingsavtaler og har fortsatt dialogen med utbyggere, grunneiere og festere. Grunnlaget for grunnnerv og refusjonssak for Nethusveien vest har kommet godt i gang. Strømnesåsen er klar for utbygging og kommunen har mottatt forespørsler knytte til enkelttomter. Kommuneplanens arealdel for Råde kommune 2023-2037 ble vedtatt i desember. Kulturminneplan er sendt på førstegangs høring, og arbeidet med planens handlingsdel vil pågå i 2024.

Gode tiltak for friluftaktiviteter som opparbeidelse av en rundløype i Karlshusskogen har vært jobbet med i 2023. Videre arbeid fortsetter i 2024.

Prosjektene med etablering av nye vann- og avløpsledninger er ferdigstilt og tatt i bruk og mange fritidsboliger har søkt om tilknytning til kommunens ledninger. Arbeidet med utskifting av to kommunale pumpestasjoner har pågått og forventes ferdigstilt våren 2024. Utskifting av utrangert gatelys til LED armatur har pågått kontinuerlig. To av kommunens utleieboliger er blitt oppusset med renovering av bad, kjøkken og elektrisk anlegg.

Renholdstjenestene har forløpt som forutsatt, men med mer vikarbruk grunnet sykefravær.

Kart og oppmålingstjenestene er utført som forventet. Nye boligtomter i Strømnesåsen er inndelt med grensemerker.

2. Hva var utfordringene i 2023

Det har gjennom året vært stor pågang av mange typer saker og mange hensyn å ivareta. Bemanningen har vært noe redusert på grunn av alderspermisjon og sykefravær. Dette har utfordret oss mhht kapasitet på noen områder.

Kommunen jobber med gjennomføring av flere vedtatte reguleringsplanen med forhandling om utbyggingsavtaler og/eller grunnnerv.

Det har vært krevende med flere store overordnede planer og temaplaner samtidig.

Mye snø og glatte veier har medført stor ressursbruk i desember måned

For drifts- og vedlikeholdsavdelingen har det vært utfordrende med uforutsette utbedringsarbeider på kommunens formålsbygg og utleieboliger og drift og vedlikehold av kommunens veier.

Det er forventninger til oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. Det er etablert et system med tiltakskort som kommunene og andre ansvarlige instanser skal fylle ut med mål og tiltak, og rapportere på. Det gjelder alle forvaltningsområder som påvirker vannkvaliteten i fjorden. Utfordringen er å sette mål og gjennomføre tiltak som kan føre til en bedring.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2023

Tjenesteområdet hadde et merforbruk på ca kr 10,5 millioner. Av dette utgjorde reguleringspremie 1,5 millioner. Merforbruket skyldes i hovedsak VA der kostnadene er vesentlige høyere enn budsjettert og kommunen har ikke kunnet bruke av fond som planlagt. VA utgjør et merforbruk på til sammen kr 9 459 144,-. Da det ikke er nok penger på fond, har disse underskuddene gitt et direkte merforbruk på tjenesteområdet. Disse underskuddene føres som et fremførbart underskudd og skal tilbakebetales over selvkostregnskapet i fredtidige år. Utgifter til pensjonskostnader, strøm, strykning av bruk av fond, samt merforbruk på VA, utgjorde kr 11,4 mill. og korrigert resultat blir da et mindreforbruk på kr 0,9 mill. Se kapittel «Drift» for mer detaljer.

Av merforbruk på drift er det lønnskostnader knyttet til renhold og uforutsette kostnader ved rettsavgjørelse på byggesak, som er det største. De største mindreforbrukene knytter seg til mindre kjøp av tjenester på reguleringsplan (planlagt gjennomført i 2024) og vakanser.

Politisk styring og kontroll

Status økonomi:

Merforbruket for Politisk styring og kontroll er totalt på kr 498 520,-. Dette skyldes pensjon - reguleringspremie (kr 104'), møtegodtgjørelse, bevertning og kurs og konferansekostnader, samt strykning av bruk av disposisjonsfond. Disse kostnadene knytter seg i all hovedsak til konstituering og kursgjennomføring i forbindelse med nytt kommunestyre.

Skatter, rammetilskudd og finans

Status økonomi:

Merinntekt er totalt på kr 25 763 628,-. Dette skyldes i hovedsak økte skatteinntekter (3,6 millioner), inntektsutjevningmidler (4,5 millioner), Vertskommunetilskudd (6,5 millioner), premieavvik (9,9 millioner), bruk av premiefond (5,3 millioner) og mindreforbruk renter langsiktig gjeld (0,6 millioner). Mindreinntekt knyttet til eiendomsskatt (1,1 million), merforbruk renteutgifter formidlingslån (1,5 millioner) og avsetning til disposisjonsfond (7,8 millioner)

Rapport fra Politisk sekretariat.

Status pr 31.12.2023 for formannskap- og kommunestyrevedtak fattet i 2023.

Saksgjennomgang - Formannskapet 2023

Nedenfor er politiske saker behandlet i formannskapet i 2023. Alle er ferdig behandlet/journalført. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklest gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	26.01.2023	Referatsak	J	001/23	Nina Johansen
FS	26.01.2023	Endringer i statsbudsjettet - Budsjettjustering Råde kommune	F	002/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	26.01.2023	Behandling av klage på Samfunnsutvalgets vedtak om innvilget dispensasjon	F	003/23	Berge, Hilde
FS	26.01.2023	Bosetting av flyktninger 2023	F	004/23	Cathrine Retvedt
FS	26.01.2023	Spørsmål til ordfører	J	005/23	Nina Johansen
FS	26.01.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	006/23	Nina Johansen
FS	16.02.2023	Utvikelse av lånerammen for MOVAR IKS - selskapsavtalens § 6	F	007/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	16.02.2023	Fritak for eiendomsskatt i Råde kommune	F	008/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	16.02.2023	Eiendomsskatt Råde kommune - Fastsetting av promille for 2023	F	009/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	16.02.2023	Tilskudd til jordskjelvrammede i Tyrkia og Syria	F	010/23	Nina Johansen
FS	16.02.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	011/23	Nina Johansen
FS	23.03.2023	Referatsak	J	012/23	Nina Johansen
FS	23.03.2023	Investeringer 2023 - Ny bevilgning	F	013/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.03.2023	Faktureringsfrekvens kommunale avgifter	F	014/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.03.2023	Forskrift om politivedtekt- høringsforslag	J	015/23	Bente Rostad Hansen
FS	23.03.2023	Bredbåndsutbygging i Råde kommune 2023 - kommunal egenandel	F	016/23	Hans Moan
FS	23.03.2023	Smart Råde	F	017/23	Hans Moan
FS	23.03.2023	Spørsmål til ordfører	J	018/23	Nina Johansen
FS	23.03.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	019/23	Nina Johansen
FS	20.04.2023	Råde il - søknad og gratis bruk av skolebygg for overnatting	F	020/23	Thomas H. Meyer
FS	24.05.2023	Rullering av strategisk næringsplan for Mosseregionen	F	021/23	Live Steen Haraldsen
FS	24.05.2023	Nasjonal Transportplan 2025-2036 - posisjonsdokument for Råde kommune	F	022/23	Live Steen Haraldsen
FS	24.05.2023	2.gangs høring og offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel 2023	F	023/23	Live Steen Haraldsen
FS	24.05.2023	Behandling av forslag om inngåelse av tilleggsavtale til eksisterende avtale	F	024/23	Nikolai Holt Semakoff
FS	24.05.2023	Årsregnskap 2022 - Råde kommune	F	025/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	24.05.2023	Budsjettjustering 1. tertial 2023 - Råde kommune	F	026/23	Rønholt, Gjermund
FS	24.05.2023	Regnskap- og nærværsrapport 1. tertial 2023 - Råde kommune	J	027/23	Rønholt, Gjermund
FS	24.05.2023	Rapport finansforvaltning 1. tertial 2023 - Råde kommune	F	028/23	Rønholt, Gjermund
FS	24.05.2023	Demenskor	F	029/23	Cathrine Retvedt
FS	24.05.2023	Søknad om tilskudd - Råde IL, Alle jenter på banen	F	030/23	Thomas H. Meyer
FS	24.05.2023	Fontenehuset - søknad om ekstrabevilgning 2023	F	031/23	Thomas H. Meyer
FS	24.05.2023	Risiko- og sårbarhetsanalyse, administrativ del og overordnet beredskap	F	032/23	Marina Glazkova
FS	24.05.2023	Møter i folkevalgte organer, dag- eller kveldsmøter	F	033/23	Nina Johansen
FS	24.05.2023	Spørsmål til ordfører	F	034/23	Nina Johansen
FS	24.05.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	F	035/23	Nina Johansen
FS	08.06.2023	2.gangs høring og offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel 2023	F	036/23	Live Steen Haraldsen
FS	08.06.2023	Ny behandling av forslag om inngåelse av tilleggsavtale til eksisterende avtale	F	037/23	Nikolai Holt Semakoff
FS	08.06.2023	Endring av datoer for folkevalgtoppløring 2023	F	038/23	Nina Johansen
FS	08.06.2023	Forskrift om forbud mot bruk av ild i Råde kommune	F	039/23	Hans Moan
FS	22.06.2023	Investering 2023 – Ny bevilgning	F	040/23	Cathrine Apelseeth-Aanensen
FS	31.08.2023	Referatsak	J	041/23	Cathrine Apelseeth-Aanensen

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	31.08.2023	Forskrift om politivedtekt Råde i Viken (Østfold)	F	042/23	Bente Rostad Hansen
FS	31.08.2023	Budsjettjustering 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	043/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	31.08.2023	Bosetting av flyktninger 2023	F	044/23	Cathrine Retvedt
FS	31.08.2023	Støtte til TV-aksjonen 2023	F	045/23	Nina Johansen
FS	31.08.2023	Møtetidspunkt for møter i folkevalgte organer høsten 2023	F	046/23	Nina Johansen
FS	31.08.2023	Forskrift om folkevalgtes økonomiske godtgjøring og velferdsgoder i F	F	047/23	Nina Johansen
FS	31.08.2023	Søknad om oppstartsstøtte til Råde Næringsforening	F	048/23	Nina Johansen
FS	31.08.2023	Søknad om fritak for eiendomsskatt	F	049/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	31.08.2023	Spørsmål til ordfører	J	050/23	Cathrine Apelseth-Aanensen
FS	31.08.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	051/23	Cathrine Apelseth-Aanensen
FS	16.10.2023	Kommuneplanens arealdel 2023-2037 - sluttbehandling	F	052/23	Live Steen Haraldsen
FS	16.10.2023	Fullmaktsak som gjelder kommunal forskottering av offentlig infrastr	F	053/23	Jansson, Siv-Thuva
FS	16.10.2023	Investering 2023 - Ny bevilgning	F	054/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	16.10.2023	Tilskudd til matkasser og aktiviteter	F	055/23	Nina Johansen
FS	23.11.2023	Referatsak	J	056/23	ACOS Systembruker Møte
FS	23.11.2023	Kommuneplanens arealdel 2023-2037 - kompletterende sluttbehandli	F	057/23	Live Steen Haraldsen
FS	23.11.2023	Møteplan for kommunestyret, formannskapet og utvalg 2024	F	058/23	Nina Johansen
FS	23.11.2023	Forslag om å fjerne tilskuddsordningen for å knytte seg til kommunal	F	059/23	Harald Gothesen
FS	23.11.2023	Oppstart av utarbeidelse av jordvernstrategi for Råde kommune	F	060/23	Kristine Skjæggestad Bergseng
FS	23.11.2023	Revidert samarbeidsavtale Interkommunalt utvalg mot akutt forurens	F	061/23	Cathrine Apelseth-Aanensen
FS	23.11.2023	Økning av festeavgift på feste av grav - Råde kirkegård	F	062/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.11.2023	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	063/23	Rønholdt, Gjermund
FS	23.11.2023	Regnskap- og nærværsrapport 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	064/23	Rønholdt, Gjermund
FS	23.11.2023	Økonomiplan og handlingsprogram 2024-27. Årsbudsjett 2024 - Råde	F	065/23	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.11.2023	Budsjettjustering 3. tertial 2023 - Råde kommune	F	066/23	Rønholdt, Gjermund
FS	23.11.2023	Spørsmål til ordfører	J	067/23	ACOS Systembruker Møte
FS	23.11.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	068/23	ACOS Systembruker Møte

Saksgjennomgang - Kommunestyret 2023

Nedenfor er politiske saker behandlet i kommunestyret i 2023. Alle er ferdig behandlet/journalført. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklast gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	16.02.2023	Endringer i statsbudsjettet - Budsjettjustering Råde kommune	F	001/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.02.2023	Bosetting av flyktninger 2023	F	002/23	Cathrine Retvedt
KS	16.02.2023	Utvikelse av lånerammen for MOVAR IKS - selskapsavtalens § 6	F	003/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.02.2023	Fritak for eiendomsskatt i Råde kommune	F	004/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.02.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	005/23	Nina Johansen
KS	16.02.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	006/23	Nina Johansen
KS	16.02.2023	Referatsak	J	007/23	Nina Johansen
KS	16.02.2023	Eiendomsskatt Råde kommune - Fastsetting av promille for 2023	F	008/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.04.2023	Referatsak	J	009/23	Nina Johansen
KS	20.04.2023	Forvaltningsrevisjonsprosjektet - informasjonssikkerhet i Råde kommune	F	010/23	Hans Moan
KS	20.04.2023	Kontrollutvalgets årsmelding 2022	F	011/23	Nina Johansen
KS	20.04.2023	Kommunal jordvernstrategi i Råde kommune	F	012/23	Flote, Geir
KS	20.04.2023	Utvikelse av lånerammen for MOVAR IKS - selskapsavtalens § 6	F	013/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.04.2023	Investeringer 2023 - Ny bevilgning	F	014/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.04.2023	Faktureringsfrekvens kommunale avgifter	F	015/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.04.2023	Orientering om folkehelseprofilen 2023	J	016/23	Bente Rostad Hansen
KS	20.04.2023	Smart Råde	F	017/23	Hans Moan
KS	20.04.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	018/23	Nina Johansen
KS	20.04.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	019/23	Nina Johansen
KS	20.04.2023	Råde il - søknad og gratis bruk av skolebygg for overnatting	F	020/23	Thomas H. Meyer
KS	08.06.2023	Nasjonal Transportplan 2025-2036 - posisjonsdokument for Råde kommune	F	021/23	Live Steen Haraldsen
KS	08.06.2023	Rullering av strategisk næringsplan for Mosseregionen	F	022/23	Live Steen Haraldsen
KS	08.06.2023	Forslag til detaljregulering for gang- og sykkelvei langs Slangsvoldveien - 2. g	F	023/23	Jansson, Siv-Thuva
KS	08.06.2023	Årsregnskap 2022 - Råde kommune	F	024/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.06.2023	Budsjettjustering 1. tertial 2023 - Råde kommune	F	025/23	Rønholdt, Gjermund
KS	08.06.2023	Regnskap- og nærversrapport 1.tertial 2023 - Råde kommune	J	026/23	Rønholdt, Gjermund
KS	08.06.2023	Rapport finansforvaltning 1. tertial 2023 - Råde kommune	F	027/23	Rønholdt, Gjermund
KS	08.06.2023	Fontenehuset - søknad om ekstrabevilgning 2023	F	028/23	Thomas H. Meyer
KS	08.06.2023	Søknad om tilskudd - Råde IL, Alle jenter på banen	F	029/23	Thomas H. Meyer
KS	08.06.2023	Demenskor	F	030/23	Cathrine Retvedt
KS	08.06.2023	Tilstandsrapport for grunnskolen 2022	F	031/23	Therese Marthinsen-Waak
KS	08.06.2023	Risiko- og sårbarhetsanalyse, administrativ del og overordnet beredskapsplan	F	032/23	Marina Glazkova
KS	08.06.2023	Møter i folkevalgte organer, dag- eller kveldsmøter	F	033/23	Nina Johansen
KS	08.06.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	F	034/23	Nina Johansen
KS	08.06.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	F	035/23	Nina Johansen
KS	08.06.2023	2.gangs høring og offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel 2023 - 2037	F	036/23	Live Steen Haraldsen
KS	08.06.2023	Endring av datoer for folkevalgtopplæring 2023	F	037/23	Nina Johansen
KS	08.06.2023	Ny behandling av forslag om inngåelse av tilleggsavtale til eksisterende feste	F	038/23	Nikolai Holt Semakoff
KS	08.06.2023	Forskrift om forbud mot bruk av ild i Råde kommune	F	039/23	Hans Moan
KS	28.09.2023	Søknad om fritak for eiendomsskatt	F	040/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	28.09.2023	Verbalpunkt, gjennomgang av virksomhet familie	F	041/23	Henriette Brattberg
KS	28.09.2023	Budsjettjustering 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	042/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	28.09.2023	Bosetting av flyktninger 2023	F	043/23	Cathrine Retvedt
KS	28.09.2023	Søknad om oppstartsstøtte til Råde Næringsforening	F	044/23	Nina Johansen
KS	28.09.2023	Forskrift om politivedtekt Råde i Viken (Østfold)	F	045/23	Bente Rostad Hansen
KS	28.09.2023	Forskrift om folkevalgtes økonomiske godtgjøring og velferdsgoder i Råde kom	F	046/23	Nina Johansen
KS	28.09.2023	Eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse - struktur og sammen	F	047/23	Nina Johansen
KS	28.09.2023	Møtetidspunkt for møter i folkevalgte organer høsten 2023	F	048/23	Nina Johansen
KS	28.09.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	049/23	Nina Johansen
KS	28.09.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	R	050/23	Nina Johansen
KS	16.10.2023	Kommuneplanens arealdel 2023-2037 - sluttbehandling	F	051/23	Live Steen Haraldsen

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	16.10.2023	Fullmaktsak som gjelder kommunal forskottering av offentlig infrastruktur, f	F	052/23	Jansson, Siv-Thuva
KS	16.10.2023	Investering 2023 - Ny bevilgning	F	053/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.10.2023	Tilskudd til matkasser og aktiviteter	F	054/23	Nina Johansen
KS	16.10.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	055/23	ACOS Systembruker Møte
KS	16.10.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	056/23	ACOS Systembruker Møte
KS	19.10.2023	Valgstyrets møtebok for kommunestyrevalget 2023 - godkjenning av valget	F	057/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av formannskap for kommunestyreperioden 2023 - 2027	F	058/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av ordfører og varaordfører for kommunestyreperioden 2023 - 2027	F	059/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av kontrollutvalg for kommunestyreperioden 2023-2027	F	060/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av administrasjonsutvalg for kommunestyreperioden 2023-2027	F	061/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av utvalg for kommunestyreperioden 2023-2027	F	062/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg av representanter til KS avdeling Østfold, fylkesmøtet	F	063/23	Nina Johansen
KS	19.10.2023	Valg til representantskapet i Mossregionen interkommunale politiske råd	F	064/23	Nina Johansen
KS	02.11.2023	Omvalg - formannskap for kommunestyreperioden 2023-2027	F	065/23	Nina Johansen
KS	02.11.2023	Ansvarsområde for helse- og velferdsutvalget og oppvekst- og kulturutvalget,	F	066/23	Nina Johansen
KS	02.11.2023	Lovlighetskontroll knyttet til kommunestyresak 062/23 - "Valg av utvalg for k	F	067/23	Nina Johansen
KS	07.12.2023	Kommuneplanens arealdel 2023-2037 - kompletterende sluttbehandling	F	068/23	Live Steen Haraldsen
KS	07.12.2023	Rullering av prioritert handlingsprogram for idrett og fysisk aktivitet 2024-20	F	069/23	Utne, Lene Kristin
KS	07.12.2023	Godkjenning av areal og tilskudd Furuly barnehage	F	070/23	Therese Marthinsen-Waak
KS	07.12.2023	Regnskap- og nærværsrapport 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	071/23	Rønholt, Gjermund
KS	07.12.2023	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2023 - Råde kommune	F	072/23	Rønholt, Gjermund
KS	07.12.2023	Budsjettjustering 3. tertial 2023 - Råde kommune	F	073/23	Rønholt, Gjermund
KS	07.12.2023	Økning av festeavgift på feste av grav - Råde kirkegård	F	074/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	07.12.2023	Økonomiplan og handlingsprogram 2024-27. Årsbudsjett 2024 - Råde komm	F	075/23	Pål Gunnar Wenberg
KS	07.12.2023	Strategi for spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og Nærings- og miljøtilta	F	076/23	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	07.12.2023	Oppstart av utarbeidelse av jordvernstrategi for Råde kommune	F	077/23	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	07.12.2023	Revidert samarbeidsavtale Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IL	F	078/23	Cathrine Apelsesteth-Aanensen
KS	07.12.2023	Tilstandsrapport barnevernet, Råde 2023	F	079/23	Henriette Brattberg
KS	07.12.2023	Plan for forebyggende arbeid	F	080/23	Fredrik H. Blom
KS	07.12.2023	Møteplan for kommunestyret, formannskapet og utvalg 2024	F	081/23	Nina Johansen
KS	07.12.2023	Oppnevninger til råd og samarbeidsorganer for perioden 2023-2027	F	082/23	Nina Johansen
KS	07.12.2023	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	083/23	ACOS Systembruker Møte
KS	07.12.2023	Informasjon fra kommunedirektøren	J	084/23	ACOS Systembruker Møte

